5

Atabeyli tahirî

ahmed özer

ATABEYLİ TAHİRÎ

ATABEYLİ TAHİRÎ

BİRİNCİ BÖLÜM:

HAYATI

HAYATI

Isparta Atabey nahiyesi Pazar mahallesinden Hüsnü oğlu

316 doğumlu 18.09.943 gününden beri mevkuf sabıkasız Tahirî Mutlu...

Denizli Ağır Ceza Mah.

Esas No: 944 – 199

Karar No: 136

C.M.U No: 943 – 1247

Mehmet Tahirî Mutlu'nun Hayatına Genel Bir Bakış

Mehmet Tahirî Mutlu Ağabey, 1900 da Isparta'nın Atabey kazasında doğdu. Babası Hüsnü Bey ve validesi Zübeyde Hanım, Üstadın duasına mazhar olmuş kimselerdir. Atabey'de lakapları "Çelebiler" diye bilinir.

1930 yılında Üstadı duyar ve tanır. Esas Hizmet-i İmaniye ve Kur'âniye'yi tanıması ise kendi ifadeleriyle 1935'ten sonraya rastlamaktadır. 27 Aralık 1931 tarihinde "Kırmızı Şeritli İstiklâl Madalyası"yla taltif edilir.

1942 senesinde İstanbul'da Bozkurt matbaasında "Âyetü'l-Kübrâ Risalesi"ni 500 adet bastırır ve ardından da

Kastamonu'ya Üstadın yanına gider.

1943'te Denizli'de 1948'de Afyon'da Üstad ile beraber tutuklanır.

O, ihlâs ve sadakatiyle Afyon hapsinde Nur talebeleri arasında meydana gelen üzücü bir hâdiseyi önlemede müessir olur. Denizli hapsi sırasında da büyük hizmetlere vesile kılınır.

1977 Nisanı'nda da Hakk'ın rahmetine yürür.

Üstad Bediüzzaman'ın" Gözünde Tahirî Mutlu

Üstad Bediüzzaman Hazretleri Tahirî Mutlu'ya gönderdiği mektuplarında onun için unutulmaz ifadeler kullanır:

Atabey Kahramanı

"Mehmed Tahirî, Küçük Lütfü'nün hayrulhalefi ve Atabey'in kahramanı, bu havaliye nurlu ve güzel hediyeleri çok kıymetdardır. Rahman u Rahîm hazine-i rahmetinden ona ve pederine her harfine ve her kelimeye mukabil rahmet etsin, âmîn!"[1]

Tahirî Mutlu'nun Aile Efradı

Tahirî Mutlunun parlak kalemi Üstad Hazretleri'nin teessürlerini yok eder. Bu hizmetiyle Nurun has talebeleri içinde peder ve validesiyle bütün âile fertleri her vakit hissedar olacaktır. Bir fani için bundan daha güzel bir lütuf ve ihsanın tasavvuru bile mümkün değildir.

"... beni çok müteessir etmişti. Fakat Tahirî, o parlak kalemiyle benim o teessüratımı izale eyledi. O bütün efrad-ı

---

[1] Kastamonu Lâhikası, s. 85.

âilesiyle, peder ve validesiyle Risale-i Nur'un has talebeleri içinde her vakit hissedar olacaklardır."[2]

Tahirî'nin Refika ve Kerimeleri

Üstad Hazretleri, Sav Köyü'nün muhterem hanımlarını Tahirî Mutlu'nun refikası ve kerimelerine benzeterek onları tebcil ve tebrik eder.

"Aziz kardeşlerim, sizinle konuştuğum bu dakika, iftar vaktine yarım saat kalmış. Bayram gecesidir, hastalık şiddetlidir. Onun için fazla konuşamıyorum. Bende büyük ve tehlikeli hastalıktan, Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsinin mu'cize gibi şifa duası kerametiyle o tehlike geçti. Fakat öyle şiddetli bir öksürük, bir heyecan var ki, sizin gibi canımdan ziyade sevdiğim kardeşlerimle konuşmayı kısa kesiyorum.

Yalnız bu kadar var ki, Isparta havalisinde yüzer genç Saidler ve Hüsrevler yetişmişler. Bu ihtiyar ve zaîf Said, dünyadan kemal-i istirahat-ı kalble veda etmeye hazırdır. Ve bilhassa mühim bir medrese-i nuriye olan Sava Köyü'nün başta Hacı Hâfız olarak Ahmedleri, Mehmedleri, hattâ muhterem hanımları (Tahir'in refika ve kerimeleri gibi) ve masum çocukları Risale-i Nur'la meşgul olmalarını düşündükçe bu dünyada Cennet hayatının mânevî bir nev'ini zevk ediyorum, görüyorum. Oranın Ahmedlerinin hediyesini umum o köy hesabına bir teberrük deyip, öpüp başıma koydum."[3]

Tahirî Mutlu'nun Babası Hüsnü Efendi'yi Tebrik

"Hem kahraman Tahirî'nin bana yazdığı Müdafaat Risa-

---

[2] Kastamonu Lâhikası, s. 100.
[3] Kastamonu Lâhikası, s. 101-102.

lesi'nde, İhtiyar Lem'ası'nda Ankara'ya ait bahsinde Sekizinci Rica yazmış. Hâlbuki Yedinci Rica'dır. Onu da tashih ediniz. Tahirî gibi kahraman bir mahduma sahip olan ve hanesinde Risale-i Nur'un altı şakirdi bulunan kardeşimiz Hüsnü Efendi'ye bilmukabele selâm ve tebrik ederiz."[4]

Tahirî Mutlu'nun Eniştesi Hâfız Zühdü

Üstadımız bir başka mektubunda Tahirî Mutlu'nun eniştesi Hâfız Zühdü'den şöyle bahseder:

"Sabri gibi Risale-i Nur'un gayet büyük bir rüknünün büyük amucası ve Risale-i Nur'un bir kahramanı olan Tahirî'nin eniştesi ve Risale-i Nur'un saff-ı evvelinde ve şakirdlerinin başında bir zaman nâzırlık vazifesini gören ve şimdiye kadar da Risale-i Nur hakkında kalbini bozmayan Büyük Hâfız Zühdü'nün samimi kemâl-i sadakat ve ihlâsı gösteren mektubuyla; ve Hulûsi-i sâlis Abdullah Çavuş'un hâşiyesinde tasdikle, bu eski ve yeni gayûr kardeşimiz Büyük Zühdü, resmiyete bakmayarak, Risale-i Nur'un mühim vazifelerinden olan masumlara Kur'ân dersini vermekle gösterildi ki; merhum Zühdü Bedevi yerine, bu Büyük Zühdü'yü yeni veriyor. Ve Âtıf'ın tevakkufu yerine, bu müdakkik ve muktedir ve hatip Büyük Hâfız Zühdü'yü faaliyete getirdi. Cenâb-ı Hakk'a şükrediyoruz. Bugünden itibaren, Risale-i Nur'un has şakirdleri içinde şirket-i mâneviye-i nuriyeden hissedar olmasını ve ismiyle duaya girdiğini selâmımla beraber tebliğ ediniz."[5]

Tahirî Mutlu'yu Yetiştiren Mübarek Zâtlar

"Bizi ve Kastamonu şakirdlerini kıyamete kadar minnetdar eden ve müstesna kalemiyle Risale-i Nur'un he-

---

[4] Kastamonu Lâhikası, s. 104.
[5] Kastamonu Lâhikası, s. 266.

men umumunu bu havaliye yetiştiren ve evlâd ve peder ve vâlideleri ve refikasıyla Risale-i Nur'a hizmet eden kahraman Tahirî kardeşim! Cenâb-ı Hak hanenizdeki hemşireme, hem bana şifa ihsan eylesin. Hastalığıma ait bir parça size geliyor. Peder ve vâlidenize de benim tarafımdan deyiniz ki: "Tahirî gibi kahraman bir şakirdi Risale-i Nur'a yetiştiren ve o vasıta ile defter-i a'mallerine daima hasenat yazdıran bir şakirdi bize kardeş veren o mübarek zâtlar, inşâallah bu saadeti daima idame ettirecekler. Dünyanın cam parçalarını, o elmaslara tercih etmeyecekler. Onlar, hususî dualarımızda dâhildirler."[6]

Tahirî Mutlu'nun Hanesindeki Mübarekler

"Hem Hâfız Ali'nin (rahimehullah) vefatından sonra hapiste onun yerinde bana hizmeti, her vakit onu, benim hatırıma getiriyor. Merhum Lütfü'nün ehemmiyetli vârislerinden Abdullah Çavuş, kahraman Tahirî ile Atabey'i Nurs karyem hükmüne getirmişler. İslâmköylü Abdullah, Hâfız Ali (rahimehullah) zamanında Risale-i Nur'a çok hizmet etmiş. Onlara umumen selâm ediyorum. Mübarek Tahirî'nin küçücük bir medrese-i nuriye hükmünde hanesindeki mübareklere dua ediyorum."[7]

Tahirî Mutlu'nun Vefat Eden Küçük Kızı: Hicret...

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin taziyeleri:

"Kahraman Tahirî'nin Nurcu mâsume, merhume mübarek Hicret'i dünyadan Cennet'e hicret etmesi, hakikaten beni mahzun eyledi. Öyle bir Nur şakirdi ve masum taifesinin ehemmiyetli bir çalışkanı gitmesi, Nur hesabına da beni mü-

---

[6] Kastamonu Lâhikası, s. 258.
[7] Emirdağ Lâhikası, 1/81.

teessir etti. İnşâallah onun yerine çoklar girecek, yerini boş bırakmayacaklar. Nasıl ki şimdiden Uşaklı küçücük Haydar meydana çıktı, hicret eden hemşiremin vazifesini göreceğim diye bizi mesrur eyledi. Cenâb-ı Hak, Hicret'in peder ve vâlidesine ve akrabasına sabr-ı cemil ihsan edip, Hicret'i onlara şefaatçi eylesin ve o merhumeyi de merhume hemşirem Hanım'la Cennet'te mesrur eylesin, âmin!"[8]

Tahirî'nin Pederi Hüsnü Efendi'nin Vefatı

Bu vefat üzerine Üstad Hazretleri'nin yazdığı taziye mektubu:

Aziz, sıddık kardeşlerim

"Evvelen: Cenâb-ı Hakk'a yüz bin şükür ediyoruz ki, elli beş sene bir gâye-i hayalim ve hayatımın bir neticesi olan Medresetü'z-Zehrâ'nın mânevî hakikatini, siz Medresetü'z-Zehrâ erkânları tamamıyla gösteriyorsunuz.

Sâniyen: Şiddetli hastalık ve sair sebeplerin tesiriyle ben Nurcu kardeşlerimle konuşamadığımdan ve o musahabeden mahrum kaldığımdan benim bedelime sizler ve Risale-i Nur'un Kur'ân medresesinde Yeni Said'e verdiği ders ve Eski Said'in de Hutbe-i Şamiye ve zeyilleri gibi hayat-ı içtimaiye medresesinde aldığı dersleri ve konuşmaları bu bîçare kardeşiniz bedeline, müştak olduğum kardeşlerimle benim yerimde konuşmalarını tevkil ediyorum.

Sâlisen: Bir küçük medrese-i nuriyeyi kendi hanesinde tesis edip kahraman Tahirî gibi bir has, hâlis Nur naşirini daire-i nuriyeye veren Tahirî'nin merhum pederinin vefatını, hem onun akrabasını, hem Isparta'yı, hem Nur dairesini tâziye ediyorum. Cenâb-ı Hak Nur'un hurufları adedince ru-

---

[8] Emirdağ Lâhikası, 1/180.

huna rahmet eylesin, âmin!”[9]

Denizli Hapsinde Tahirî Mutlu

Üstad Bediüzzaman Hazretleri Tahirî Mutlu’nun İstanbul’a gidişini ve Denizli hapsindeki unutulmaz halisane hizmetini şu mektupla anlatır.

Aziz, sıddık kardeşlerim!

“Evvelâ: Tahirî’nin İstanbul’a gitmesi, inşâallah hayırdır. Ve Hüsrev’in pek çok vazifelerini tamamen yapması... kanaatim geldi ki; Barla’da bulunduğum zaman bütün yazanların tashihatını ve te’lif hizmetini yapmamda tahakkuk eden büyük inayet ve harika muvaffakiyet, aynen Hüsrev’de, yardımcılarında dahi nümunesi var.

Sâniyen: Tahirî’nin Denizli hapsinde unutulmaz hâlisane hizmeti ile ve Nurlara sarsılmaz sadakatiyle ve yanılmaz zekâvetiyle ve çekilmez bahadırlığıyla, daire-i Nur’da ehemmiyetli makamı için; bütün bu defaki mektubunu Lâhika’ya geçirdik. Başta Nur’un şakirdlerinden vâlidesi Zübeyde olarak, akrabasına ve rüfekasına selâm ederim. Cenâb-ı Hak onlardan ebeden razı olsun, âmîn!”[10]

Tahirî Ağabeyin Yüzünü Okşadı

Denizli hapsinde Tahirî Mutlu ile alâkalı bir hatırayı hapishane arkadaşı ve Nurun kahramanlarından İbrahim Fakazlı şöyle anlatır:

“Bir kış günü sabahı 7.30’da bizi mahkemeye götürmek için kapı önüne çıkardılar. Tahirî Ağabeyin başı, yüzü sarılı

---

[9] Emirdağ Lâhikası, 2/109.
[10] Emirdağ Lâhikası, 1/161.

idi. O sırada Hazreti Üstadı da çıkardılar. Üstad, Tahirî Ağabeyle kelepçelenmek istedi. Tahirî Ağabeyi çağırdılar. Tahirî Ağabey Üstadın yanına gelince Üstad ona bir şey söyledi. O da başını yüzünü açtı. Hepimiz ona bakıyorduk. Bir de ne görelim: Tahirî Ağabeyin yüzüne felç gelmiş, ağız ve gözler bir tarafa kaymış. Gözlerinin içi kıpkırmızı kan. Korkunç bir hâl almıştı. Ona Üstad 'Geçmiş olsun!' dedi ve eliyle Tahirî Ağabeyin yüzünü okşadı, 'Geçecek.' dedi. Tahirî Ağabey yine yüzünü sardı ve mahkemeye öyle gittik.

Bir ara fırsatını bularak kendisi ile aynı koğuşta yatan Mustafa Osman'a Tahirî Ağabeyin bu hâle nasıl geldiğini sordum.

Şöyle anlattı: 'Tahirî Ağabey kendisine verilen yeşil sebze vesaireyi yemiyor. Kendi mıntıkasından gelen teberrük kuru şeyleri yiyor ve her zaman da oruçludur. Vücudunda kan dolaşımı olmuyor. Bu hâdise bu gece oldu.' dedi. Lâkin 15 gün sonra biz, mahkemeye giderken yine merakla Tahirî Ağabeyin hâlini hatırını sordum, bana yüzünü açtı; baktım ki tamamen iyi olmuş. Gözleri ve ağzı yerine gelerek normal bir hâle gelmişti."[11]

Evet Varım Üstadım

"Üstadımız yine bize bir gün ders anında, 'Afyon hapsinde talebelerim arasında ufak nazlanmalar, huzursuzluk vardı. Çok üzülüyordum. 'Yarabbi, yok mu bunların içinde bir talebem?' dediğim zaman, Tahirî karşıma çıktı. 'Evet varım Üstadım.' diye beni teselli etti.

Üstadımız, Tahirî Ağabeye, 'gençlerin kumandanı' derdi. Tahirî Ağabeydeki hasletler bambaşkadır. En çok beraber kaldığımız, çok mübarek bir ağabeyimizdir. Otuz sene üç

---

[11] Son Şahitler 2/175.

ayları tuttu. Ben hiç görmemiştim vitir namazını yatsının arkasından kıldığını. Muhakkak gece erkenden kalkar, teheccüd ve vitir namazını kılardı. Nur Talebelerinin âdetâ bir dua hazinesiydi. Üstadımızdan ne gördüyse aynen tatbik ederdi. Ben hiç kimse hakkında Üstadımızın böyle dediğini duymamışım. 'Tahirî velidir. Dünyada kendini bilmesin.' derdi. Ben Üstadımızdan bu sözü, çok defa Tahirî Ağabey hakkında duymuşum."[12]

Tahirî Dolu Bir Testidir

Afyon hapsinde Yalaman Camii imamı Hâfız Osman Toprak'ın, Tahirî Ağabey hakkındaki bir hatırası:

"1948'de Afyon hapsinde tam altmış dört gün mevkuf kaldım. Bu mevkufiyetim merhum Tahiri Mutlu'nun koğuşunda geçti. Hapiste Üstadla devamlı görüşmelerimiz olurdu. Üstad bana birgün şöyle buyurdu: 'Onlar seni başka koğuşa koyacaklardı. Ben seni Tahirî'nin yanına verdim.' Beni altı koğuş gezdirmişlerdi. Sonunda Tahirî'nin koğuşunda kaldım. Üstad, merhum Tahirî Mutlu için ise şöyle diyordu: 'Tahirî'nin öyle bir derecesi var ki, mânevî sahadaki derecelerinden birisini görse dünyayı terk eder. Bunu kendisine söyleme. Tahirî dolu bir testidir, artık su almaz. Eğer bu durumu kendisi bilseydi dünyada harcardı. Ya Rabbi, bu mânevî varlığını kendisine bildirme. Âhirette Ümmet-i Muhammed'e faydası olacak."[13]

Onun Çalışması

---

[12] Son Şahitler, 3/31.
[13] Son Şahitler, 3/31.

"Birgün yine bir ders esnasında, 'Tahirî, kendini bu dünyada biraz bilmek ister misin? Yoksa istihdam olunmanı mı istersin?' dediğinde, Tahirî Ağabey, 'Aman efendim, istihdam olunmamı isterim' dedi. Tahirî Ağabeyimiz Üstadın hizmetinde olanların içinde hepimizden yaşlıydı. Fakat hepimizden çok çalışırdı. Risale-i Nur olsun. Kur'ân-ı Kerim olsun, gözünden hiçbir noksan kaçmazdı. Tashih ederken bizlerin gözünden kaçar, fakat Tahirî Ağabeyin gözünden hiç kaçmazdı. İçimizde Kur'ân-ı Kerim hizmetinde en fazla Tahirî Ağabeyin hizmeti geçti. Isparta'da en sıkıntılı anlarımızda hem teksir işlerinde, hem mumlu kâğıt meselelerinde bütün Risale-i Nur'un hizmetlerinde, en nazik zamanlarda, sırf Allah rızası için, hiç fütur vermeden çalışır, onun çalışması bize gayret verirdi. Bilhassa, sabahlara kadar teksir işlerinde çalışırdık. Sabahleyin millet yattığında, çuvallarla, yaptığımız teksirli eserleri başka yerlere kaldırırdık."[14]

Üçüncü Said

"Üstadımız 1953 tarihinde yeni bir devreye giriyor, hiç değiştirmediği kaidesini değiştiriyordu. Akşamdan sonra kimseyi almayan Üstad, Zübeyir Ağabey, Ceylan Ağabey ve beni yanına aldı. Üstadımızın odasına zil bağladık. Sabah erken abdest suyunu döker, yemeğini yapar, sobasını yakar, çayını pişirirdik. Üstadımızın tarz-ı hayatında değişen mühim bir hâdise oldu. İşte 'Üçüncü Said' devresi başlıyordu. Risale-i Nurların cemaatle okunmasına ve sabah derslerine başladık. Üstadda ayrıyeten bir hareket hâli başladı. Risale-i Nurların yeni harflerle evvelâ daktilo ile sonra teksir ile çoğaltılmasına müsaade etti. İnebolu'dan, Nazif Çelebi

---

[14] Son Şahitler, 3/31.

Ağabeyin ilk defa olarak Asa-yı Musa'yı teksir ettiğinde çok memnun olmuştu.[15]

Bir Gün Tâhirî Ağabey

"Emirdağ'da iki ay kadar kaldık. Üstadımız akla kapı açar, irade-i cüz'iyeyi elden almazdı. 'Beni Isparta'ya çağırıyorlar, Çolak Nuri Benlibana dershaneyi yapmış, beni davet ediyor.' derdi.

Üstadımız temiz havayı çok severdi. 'Ben yemek yemeden, gıdasız yaşarım, fakat havasız yaşayamam.' derdi. Her gün hava almak için Zübeyir Ağabey ile beraber gider, bir saat kadar hava alır, gelirdi.

Birgün kaymakam, kırda, tarlaların içinde Zübeyir Ağabeyin başındaki beyaz takkeyi görüyor. Takkesini alıyor. Üstad birden hiddete geldi. 'Ben burayı terk edeceğim, Kaymakam benim talebemin başındaki takkeyi aldı' dedi. Zaten ayrılmak istiyordu. Bir bahane arıyordu. Hemen Zübeyir Ağabeyle Ceylan Ağabeye, 'Derhâl Eskişehir'e gidin, Yıldız Otelinden bana yer ayırın' dedi. Zübeyir Ağabeyle Ceylan Ağabey hemen Eskişehir'e gittiler, iki oda ayırdılar: Birisi Üstadımıza, diğeri de bize. Ertesi gün Emirdağ'dan bir taksi tuttular, Üstadımızla ben de Eskişehir'e gittim. Eskişehir'de yirmi gün kadar kaldık.

Birgün Tahirî Ağabeyle Süleyman Rüştü Çakın Ağabey geldiler. 'Üstadım, sizi götürmeye geldik, Nuri Benli kardeşimiz bir otel yaptırdı, dershane olarak size de bir oda ayırdı.' dediler. Üstad zaten gidecekti. Emirdağ'dan ayrılışı da bunun içindi. Isparta'ya gitmeyi arzu ediyordu. Tahirî, Rüştü ve Zübeyir Ağabeyler bir taksi ile Isparta'ya gittiler. Biz Eskişehir'de iken İstanbul'dan Abdülmuhsin gelmiş, o da bizimle

---

[15] Son Şahitler, 3/31.

kalıyordu."[16]

Isparta'da Üstada ev aranıyor

"Üstadı otelin bir odasına yerleştiriyorlar. Fakat Üstad sıkılıyor. Hem beton, hem de bakırcılar çarşısı olduğundan çok fazla gürültü oluyor. 'Bana bir yer bulun.' diyor.

Terzi Mehmed Ağabey ev arıyor, fakat kimse ev vermiyor. Hususan Üstadımızın ismini duyunca korkuyorlar. Terzi Mehmed Ağabey, Tenekeci Hattat Mehmet Ağabeye gidiyor ve şöyle diyor: Hoca Efendi bulunduğu yerden rahatsız oluyor, 'Ben burayı terk edeceğim, bana ev bulun.' diyor. Kime gittimse millet korkuyor. Ben de ne yapacağımı şaştım.

Bunun üzerine şöyle diyor:

-Beylerin Fitnat Hanımın evinin üst katı boş. O, yazın evi Antalyalılara kiraya veriyor, ona sor.

Gidiyor, Fitnat Hanımın kapısını çalıyor,

-Yukarısı kiralık mı, diye soruyor.

-Evet, kiralık, diyor.

-Kaç para?

-50 lira.

Hemen 50 lirayı veriyor, evi tutuyor. Fitnat Hanım, 'Kime tutacaksın.' diye sormuyor. Merhumun efendisi Terzi Mehmet Ağabeyin asker arkadaşı ve komşusu olduğu için tanışıyorlarmış.[17]

Terzi Mehmet Ağabey eski ağabeyleri topluyor,

---

[16] Son Şahitler, 3/31.
[17] Son Şahitler, 3/31

'Hoca Efendiye evi tuttum, fakat yatak ve yorganı yok.' diyor. Ağabeylerin bazıları yatak, bazıları yorgan, kilim, bazıları da somya ve hasır veriyorlar, evi hazırlıyorlar. Üstadımızı götürüyorlar. Üstadımız çok seviniyor, 'Tam, tam benim arzu ettiğim ev.' diyor. O zaman oradan Antalya yolu geçmiyordu. Hep kavaklık, bahçelik idi.

Hemen bizi çağırdılar. Ceylan Ağabey ve Abdülmuhsin'le birlikte Eskişehir'den Isparta'ya geldik. Abdülmuhsin'in yanında teksir makinesi de vardı. *Otuzuncu Söz* ve *Tiryak* gibi eserleri teksir ediyorduk.[18]

Peygamberimiz'in Merkadini Üstadın Yattığı Yerde Gördüm

Birgün ev sahibinin dünürü, yani gelinin babası, Terzi Mehmet Ağabeye geliyor, 'Bizim kız küs, Hoca Efendi bunların arasını bulsun.' diyor. Terzi Mehmet Ağabey de geldi, Üstadımıza söyledi. Ustalımız da Tahirî Ağabeyle bizi aldı, merdivenden Üstadımızla beraber kapıya kadar indik. Kapıyı çaldık. Fitnat Hanım geldi.

Üstadımız:

-Hemşire Hanım, misafirin hatırı kırılmaz, oğlunla gelinin arasını bul, dedi.

---

[18] Son Şahitler, 3/31.

O da:

-Pekiyi efendim, dedi.

Üstadımız odasına girince:

'Bu kim?' diye sordu.

Tahirî Ağabey:

-Sen bilmiyor musun, dedi.

O da.

-Hayır, dedi.

-Bu, Bediüzzaman Hazretleri, dedi.

O zaman Fitnat Hanım şöyle dedi:

-Hoca Efendi buraya gelmeden bir hafta evvel, Peygamber (aleyhissalâtü vesselâm) Efendimiz'in merkadini Hoca Efendinin yattığı yerde gördüm.

Fitnat Hanım ondan sonra Nur Talebesi oldu.

Üstadımız bize her zaman şöyle derdi: 'Bir kadınla bir erkek ikisi yalnız konuşmasın, konuşulduğu zaman, ya kadın iki kişi olmalı veya erkek iki kişi olmalı, şer'an caiz değil.'[19]

"Gideceğiz." Dedi

Üstadımız arabanın arka koltuğunda yatıyordu, zorla kucağımıza aldık, arabadan çıkardık. Merdivenden çıkarken sırtımıza almak istedik, binmedi. Kollarına girdik. Tahirî Ağabey ile beraber yatağına yatırdık. Çok şiddetli ateşi vardı, yanından hiç ayrılmadık. Namazları da nöbetle kılıyorduk.

Üstadımızın hizmetinde o anda Tahirî Ağabey, Zübeyir

---

[19] Son Şahitler, 3/31.

Ağabey ve Hüsnü kardeşimizle dördümüz bulunuyorduk. 19 Mart 1960 gecesi saat iki veya iki buçuktu. Zübeyir Ağabey ile beraber Üstadın başında nöbet tutuyorduk. Zübeyir Ağabey kollarını ovuyor, ben de ayaklarını ovuyordum. Üstadımız bana baktı. 'Gideceğiz.' dedi. 'Üstadım, nereye gideceğiz?' dediğimde, 'Urfa.. Diyarbakır...' dedi.

Tekrar, 'Gideceğiz.' dedi. 'Nereye Üstadım?' dediğimde, 'Urfa'ya gideceğiz diye söylenince, Zübeyir Ağabey, 'Çok ateşli de ondan öyle diyor.' dedi. Burada şunları da yazmak isterim:

"Bizler çok gafletteyiz. 1951'de Üstadımız bütün hususî kitaplarını Urfa'ya göndermişti. Mevlâna Halid Hazretleri'nden kendisine kalan cübbeyi de göndermişti. Köyümüzden Emirdağ'a Üstadı ziyarete gitmiştim. O sırada Eskişehir'den Astsubay Ahmet Özyazar ve Urfa'dan Vahdettin Gayberi, daha başkaları astsubaylar da vardı. Üstadımız, 'Tamam, siz Eskişehir'de meşveret edin. Eğer münasip görürseniz, Bayram, benim Albay Reşat Beyde muhafaza olan hususî kitaplarımı, hem Mevlâna Halid'den kalan cübbeyi götürsün.' demişti. 'Hem Bayram Urfa'da kalsın.' demişti. Eskişehir'de meşveret ettiler. 'Trenle gönderelim. Bayram Eskişehir'de kalsın.' dendi ve askere gidinceye kadar Eskişehir'de kaldık. Bazen Urfalılardan Üstadı ziyarete gelenlere, 'Âhir ömrümde Urfa'ya gideceğim. Ben Urfa'ya dua ediyorum. Urfa'nın taşı da, toprağı da mübarektir.' derdi. Urfa'dan da kardeşler sık sık mektup yazıyorlardı. Üstadımızı Urfa'ya davet ediyorlardı. Üstad da, 'Geleceğim.' derdi. Abdullah Ağabeyle Hüsnü Kardeşimiz o zamanlar, yani 1951-1957 arası Urfa dershanesinde kaldılar. Devamlı Üstadımızla muhabere ederlerdi.

Bizlerin hiç hatırına gelmezdi ki; Üstadımız artık Urfa'ya gidecekler. Bizler Üstadımızın öleceğine hiç ihtimal vermi-

yorduk. Çünkü, Üstadımızı çok seviyorduk. Annemizden, babamızdan görmediğimiz şefkat ve merhameti, terbiye ve nezaketi, ilmi, irfanı, şecaati, cesareti, ihlası, uhuvveti, kahramanlığı, tevazu ve mahviyeti hep onda görüyorduk. Acîb bir mahviyet. Üç dört sene evvelinden vasiyet etmeye başladı:

"Kardeşlerim, evlâtlarım, artık ben gideceğim. Cenâb-ı Allah'tan biraz ömür istedim. Tâ ki, bu günleri göreyim, Risale-i Nurlar matbaalarda basılsın, ehl-i dünyanın nazarı bende, benimle meşgul olsun ki, Risale-i Nur Külliyatı matbaalarda tamamlansın."

"Hakikaten mühim mecmualar tamamlanmıştı.[20]

Vasiyetini Yazdırıyordu: Kabrim Gizli Olsun.

Hususan Üstadımızın kabrinin gizli olma meselesinde o kadar bâriz kerametini gördük ki; hakikaten harfiyyen, aynı aynına çıkmıştır. Üstadımız sık sık vasiyetini yazdırıyordu.

"Birincisi, Ceylân ve Zübeyir Ağabeylerle beraberdik, Yalvaç yolu üzerinde bir dere kenarında söğüt ağacının altında yazdırdı: 'Evlâtlarım, ben bu vasiyetimi bir ihtara binaen yazdırıyorum. Ben size vasiyet ediyorum ve bunu da kaleme alın, nasıl Gavs-ı A'zam, Cenâb-ı Allah'tan biraz ömür istemiş, Cenâb-ı Hak hizmet için ömrünü uzatmış. Ben de Cenâb-ı Allah'tan ömür istiyorum. Risale-i Nur Külliyatının baskısı matbaalarda bitinceye kadar. Ta ki ehl-i dünyanın nazarı bende olsun, matbaalarda ve Risale-i Nur'larda olmasın.' Samsun, hem Antalya'da Risale-i Nurlar basılıyordu. Üstadımız, matbaalarda Sözler basılırken, 'Ya Rab! Bunu görsem gideceğim.'

---

[20] Son Şahitler, 3/31.

dedi. Ondan sonra Mektubat basılmaya başladı, 'Bunu görsem gideceğim.' dedi. Lem'alar basılmaya başladı aynı şekilde 'Bunu görsem gideceğim.' dedi. En sonunda Şuâlar'ı ve Sikke-i Tasdik-i Gaybî mecmuasını gördü. 'Ya Rab! Artık ben gideceğim, benim vazifem bitti.' diye sık sık söylerdi. 'Allah'tan ömür istedim ve hadsiz şükür olsun, bunları da gördüm. Yalnız benim kabrim gizli olsun. İki-üç talebemden başkası bilmesin. Nasıl ömrümde mukabilsiz hediyeler bana dokunuyordu. İsabet-i nazar verecek hâller var, Risale-i Nur'un mesleğindeki a'zamî ihlâs için bu hastalık verilmiş. Çünkü, bu zamanda şan, şeref perdesi altında riyakârlık yer aldığından a'zamî ihlâs ile bütün bütün enaniyeti terk lâzımdır. Dostlar uzaktan ruhuma fatiha okusunlar. Mânevî dua ile ziyaret etsinler. Fatiha uzaktan da olsa ruhuma gelir. Risale-i Nur'daki a'zamî ihlâs ile bütün bütün terk-i enaniyet için buna bir mânevî sebep hissediyorum. Kendini Risale-i Nur'a vakfetmiş olan, yanımda bulunanlardan nöbetle birer adam kabrimin yakınında bulunup bu mânâyı, lüzumsuz ziyarete gelenlere bildirsinler."

"İkincisini Emirdağ'da yazdırmıştı."

"Üçüncüsü olarak da; yine vefatından üç-dört yıl önce Isparta'da bir hastalık içinde, yanında bulunan talebelerine gayet ciddî olarak aynen şunları söyledi: "Benim kabrimi gayet gizli bir yerde, bir-iki talebemden başka hiç kimse bilmemek lâzım geliyor. Bunu vasiyet ediyorum. Çünkü, dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da hakikat bu surette beni mecbur ediyor."

"Bunun üzerine Zübeyir Ağabeyle Ceylân Ağabey sordular:

- Kabri ziyarete gelenler, fatiha okur, hayır kazanır. Acaba siz ne hikmete binaen kabrinizi ziyaret etmeyi men ediyorsunuz?

Üstad da cevaben şöyle dedi:

- Bu dehşetli zamanda, eski zamanlardaki firavunların dünyevî şan ve şeref arzusuyla heykeller ve resimler ve mumyalarla nazar-ı beşeri kendilerine çevirmeleri gibi, bu zamanda enaniyet ve benliğin verdiği gafletle heykeller ve resimler ve gazetelerle nazarları tamamen kendilerine çevirmeleri ve uhrevî istikbalden ziyade dünyevî istikbali hayal edinmiş olmaları ile eski zamanda lillâh için ziyarete mukabil, ehl-i dünya kısmen bu hakikate muhalif olarak mevtanın dünyevî şan ve şerefine ziyade ehemmiyet verir, öyle ziyaret ediyorlar. Ben de Risale-i Nur'daki a'zamî ihlâsı kırmamak için o ihlâsın sırriyle, kabrimi bildirmemeyi vasiyet ediyorum. Hem şarkta, hem garpta, her kim olursa olsun okudukları fatihalar o ruha gider. Dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, vefatımdan sonra da bu surette, beni sevap cihetiyle değil, dünya cihetiyle menetmeye mecbur edecek.

Bu meseleyi Ceylân Ağabeyle biz kaleme almıştık. Üstadımız, 'Hazreti Ali'nin kabri nasıl gizli ise, benim de kabrim öyle gizli olsun.' demişti.

Üstadımız bu hususta bizlere şu dersi de vermişti: "Saniyen: Belki beni uzak bir yere gönderirler. Veyahut bu defaki zehir beni kabre sevk edecek. Ben de her birinizi yerimde birer Said ve Nura birer bekçi ve muhafız olarak varis bırakıyorum. Bir bekçiye bedel binler muhafız olursunuz. Hem sizler dahi benim yerimde her bir mecmua-i nuriyeyi bir mânevî Said görüp, benim bedelime ondan ders almaya çalışınız. Sarsılmayınız, fani zahmetlerin ehemmiyeti yoktur. Bizim sohbetimize hiçbir şey mâni olmaz. Hatta berzahtaki merhumlar ve yirmi sene sureten görmediğim Nur kardeşlerimi her zaman görür gibi bir nevi beraberlik hissediyorum.

"Benimle hakikat meşrebinde sohbet etmek ve görüşmek isteyen adam, hangi Risaleyi açsa, benimle değil, hâdim-i Kur'ân olan Üstadıyla görüşür ve hakâik-i îmâniyeden zevkle

ders alabilir.

"Evet, Risale-i Nur'la görüşen benim adi şahsımla değil, Kur'ân hâdimi ve Nur tercümanıyla görüşüyor. Çünkü, Nurlardaki ilim başka kitaplar gibi bir ilmî ders dinlemek değil, belki müellifinin mânevî ameliyat ve tedavileri içinde ve bütün latîfe ve duygularıyla çırpındığı ve çalıştığı ve kısmen aynelyakîn kazandığı aklî ve hâlî ve kalbî hissettiği ve zevk ettiği hakikatleri onun ders aldığı yerden ders almak ve mânevî muhavere ve sual ve cevabı müstefîdane dinlemektedir. Bu ise fena ve fâni şahsımla sohbetten çok ziyade faydası var. Hem meşrebimizde surî ve muvakkat sohbet esas değil, manevî ve daimî sohbet yeter."

"Bilirsiniz ki, kendim sadaka ve yardımları kabul etmediğim gibi, öyle yardımlara da vesile olmadığımdan kendi elbisemi ve lüzumlu eşyamı satıp, o para ile kendi kitaplarımı yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Ta Risale-i Nur'un ihlâsına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin. Ve başka kardeşler de ibret alıp hiç birşeye alet edilmesin."

"Rabian: Nurun hakikî şakirtlerine Nur kâfidir. Onlar da kanaat etmeli. Başka şereflere veya maddî mânevî menfaatlere gözünü dikmesin. Hem münakaşa, münazaa, mesail-i diniyede damara dokunacak tarafgirane mübahase etmemek lâzımdır ki, Nur aleyhinde garazkârlar çıkmasın."

"Üstadımız 1960'ta 'Bu sene teravihi beraber kılacağız.' dedi. Bizler çok sevindik. Ceylân Ağabeyle konuşmuştuk. 'Bu sene Ramazan'ı Isparta camilerinde sırayla gidip kılalım.' Mübarek Tahirî Ağabey teravihi bir buçuk iki saatte kıldırıyordu. İflâhımız kesiliyordu. Üstadımızdan böyle müjde gelince çok sevindik. O sırada Ceylan Ağabeyin babası kamyon almış. Ceylân Ağabeyi istiyordu. O da Emirdağ'a gitmişti. Ramazan geldi, namaza başladık. Üstadımız yatsı namazının

farzını kıldırıyordu. Tahirî Ağabey de teravihi kıldırıyordu. Bizim yattığımız odanın karşısındaki odayı mescit olarak kullanıyorduk. Odada Üstadımız, Tahirî Ağabey, Zübeyir Ağabey, Sungur Ağabey, Hüsnü kardeşle beş-altı kişi oluyorduk. Ramazan'ın tam on beşiydi. Üstadımız çok rahatsız oldu. Zübeyir Ağabeyin Tahirî Ağabeye, 'Ağabey, yarıda keselim, sonra tamamlarız.' sözüne Üstadımız, 'Yok tamam kılacağız.' dedi. Ve tamam kıldık. Üstad çok ağırlaştı. Yatağına götürüp yatırdık. Sungur Ağabeyle Cevşen okumaya başladık. Zübeyir Ağabeyin yatağının bir tarafında ben, bir tarafında Sungur Ağabey oturduk. Benimle Sungur Ağabeyin kulağımızdan tuttu, 'Evlâtlarım, evlâtlarım, kat'iyen müteessir olmayın. Risale-i Nur dinsizlerin, masonların belini kırmıştır. Risale-i Nur daima galiptir. Kat'iyen merak etmeyin. Ben kemal-i ferahla gideceğim.' dedi. Koltuğuna girerek yatağına götürdük. Ramazan'ın on beşinden sonra hiçbirimiz yatmazdık. Üstadımız dahil ağabeyler hep ayaktaydık. Sabah oldu, Üstad bizleri çağırdı, 'Emirdağ'a gideceğiz.' dedi. Bana da 'Hazırlan, seni annenin yanına götüreceğim.' dedi. Ben de Emirdağ'a gidince muhakkak köye uğrarız, köylüler Üstadımızın elini öpeceğiz diye rahatsız ediyorlardı. 'Sungur Ağabey gitsin.' dedim. O, Ankara'ya gidecekti. Tarihçe-i Hayat'ın mahkemesi vardı. Üstadımız, 'Doğru, Sungur'u götürelim.' dedi. Beraber gittiler. Ben bilemedim. Oysa Üstadımız annemle vedalaşacakmış. Nitekim Emirdağ'da ağabeylerle vedalaştı, geldi. Bu Üstadın son gidişiydi.[21]

Hemen Gittiler

"Üstad Emirdağ'a son olarak 17 Mart 1960'ta gitti. İki gün orada kaldı.

"Üstadımız, Zübeyir Ağabey, Hüsnü kardeşimiz ve Sundur Ağabeylerle birlikte sabah saat sekizde

---

[21] Son Şahitler, 3/31.

Emirdağ'a hareket ettiler. Evimizin önünde polis bekliyordu. Tahirî Ağabeyle ben Isparta'da kalmıştık, bir saat sonra polisler geldi. Zili çaldılar, aşağı indik. 'Hoca Efendi ne tarafa gitti.' dediler. Biz de. 'Bilmiyoruz, gideceği yeri söylemez. Emirdağ'a mı, Barla'ya mı? Bilmiyoruz.' dedik. Hemen gittiler, muhtelif yerlere telefon ederek Üstadı aramışlar.

"Hazreti Üstad, 19 Mart 1960 Cumartesi günü. ikindi namazından sonra geldi. İkindiden evvel de bir polis gelmişti. 'Hoca Emirdağ'dan hareket etmiş.' dedi. 'Gelmedi.' dedik. Hakikaten bir saat sonra geldi. Eve gelmeden korna çalardı. Üstadın arabasının kornasını bilirdik. Korna çaldı. Tahirî Ağabey ile beraber hemen aşağıya indik. Kapıyı açtık, araba içeri girdi.[22]

Üstad Acele Ediyor

"Saat iki buçuk civarında, sık sık tekrarlamaya başladı, 'Sabah olsun hemen Urfa'ya gideceğiz.' diyordu. Diyarbakır, bir sefer ağzından çıktı. Daima Urfa diyordu. Tahirî Ağabeyle Hüsnü kardeşimiz nöbete geldi. Biz Zübeyir Ağabeyle sahur yemeği yemeye gittik. Üstadımız yine, 'Urfa'ya gideceğiz hazırlanın.' diyor, Hüsnü kardeşimize. Hüsnü de 'Lastikler arızalı.' diyor. Üstad, 'Urfa'ya gideceğiz, başka araba da olabilir ve iki yüz lira da olsa veririz. Hattâ cübbemi bile satabilirim.' diyordu. Hüsnü geldi, hemen arabayı hazırlamaya başladık. Hakikaten lastikler patlaktı. O zaman yeni lastik bulmak zordu. O sırada Üstadımız, Tahirî Ağabeyi, 'Git, sen de yardım et.' diye birkaç sefer gönderdi. 'Kardeşim, ben de yardım edeyim, Üstad acele ediyor, çabuk

[22] Son Şahitler, 3/31.

olun.' dedi.

"Arabayı hazırladık. Üstadımız da hazırlandı, Zübeyir Ağabey de akşamdan beri, 'Keşke Bayram da beraber gitse, bize çok yardım eder, yalnız başımıza çok zor oluyor.' diyordu.

"Çünkü Üstadımız Ankara veya İstanbul'a giderken kimseyi götürmüyordu. Yalnız Zübeyir Ağabey ile Hüsnü kardeşimiz gidiyorlardı. Zübeyir Ağabey de, 'Nazar-ı dikkati fazla celbetmesin diye, Üstadımız yanında fazla kimseyi götürmüyor.' demişti. Üstadım da hazırlandı, kapıdan çıkacağı zaman, 'Efendim Bayram da gidecek mi?' diye Zübeyir Ağabey Tahirî Ağabeye sordurdu. Üstadımız da, 'Gidecek.' dedi. Zaten ben de hazırlanmıştım. Üstadımızı arabanın arkasına yatak koyarak yatırdık. Zübeyir Ağabeyle biz şoför mahalline oturduk.

"20 Mart 1960 saat tam dokuzdu. Üstadımızın evinin önünde caddede iki polis bekliyordu. İnönü, Menderes'e hücum etmişti. O zaman hükümet bildirisi olarak radyoda 'Said Nursî'nin Emirdağ veya Isparta'da oturması tavsiye olunur.' diye okumuşlardı. Polisler, ekseri Ankara veya İstanbul'a gider diye çok korkuyorlardı. Onun için bilhassa o günlerde çift polis bekliyordu. Araba hareket etmeden, ev sahibi Fitnat Hanım, arabanın yanına geldi.[23]

Allah'a Ismarladık

"Üstadımız, 'Hemşirem Allah'a ısmarladık, bana dua edin, çok rahatsızım.' demişti.

"Üstad çok hüzünlü ayrıldı. Fitnat Hanımın da

---

[23] Son Şahitler, 3/31.

gözleri yaşarmıştı. Biz ayrıldıktan sonra, Fitnat Hanım, Tahirî Ağabeye, 'Bu sefer Üstaddan ben şüphelendim. Vallahi yerini aramaya gidiyor.' demiş. Biz Tahirî Ağabey ile anlaşmıştık. 'Biz ayrıldığımızda polislere kapıyı açma, hemen yat.' demiştik. Çünkü, Tahirî Ağabeyi 'Hoca nereye gitti?' diye suale çekecekler, bizim ne tarafa gittiğimizi öğrenecekl erdi.

Tahirî Ağabey de hiç kapıyı açmıyor, polisler ev sahibesine geliyorlar. 'Teyze, Hoca Efendi ne zaman gitti, nereye gitti, biliyor musunuz?' dedikleri zaman. Fitnat Hanım polislere, 'Ben bekçi miyim, ne bileyim, siz bekliyorsunuz ya. Siz bilmiyorsunuz da ben mi bileyim?' diyor.

"Biz garajdan çıktığımızda yağmur yağıyordu, en çok Konya valisinden korkuyorduk. Çünkü o zamanlar gazetelerin baş manşetlerinde, 'Nurcuların kökünü kazıyacağım.' diye her gün aleyhte sözleri çıkıyordu. Eğirdir'e vardığımızda yağmur çok şiddetlendi. Polis karakolunun önünden geçerken, polisler, yağmurun şiddetinden içeri girmişlerdi, bizi görmediler.[24]

---

[24] Son Şahitler, 3/31.

İKİNCİ BÖLÜM:

HATIRALARI

HATIRALARI

1. Bizim Atabey'den

"Üstad Hazretleri Barla'da bulunduğu yıllardaydı. Bizim Atabey'den ve civar köylerden yanına giden ve ona talebe olanlar vardı; Küçük Lütfü, Mesut, Hâfız Ali, Küçük Zühtü. Bu arkadaşlar daha sonra Eskişehir Hapishanesine gitmişlerdi.

Küçük Lütfü Eskişehir Hapishanesinden döndükten sonra vefat etmişti. Kendisi Hâfız Ali'nin akrabası olurdu. Vefatına biz de gitmiştik. Defnettikten sonra, merhum Hâfız Ali, İmam H. Mustafa'ya beni göstererek, "Lütfü'nün yerini boş bırakalım. Tahirî, Lütfü'nün yerini alır." diyordu.

"Demek kısmetimiz varmış... Cenâb-ı Hak nasip etti. Daha önceleri 1930'lu yıllarda da tanırdım. Ama asıl Nur hizmetine girişim 1935'ten sonra oldu.[25]

2. O Günkü Sevinç

"Kastamonu'da Üstad'ın ziyaretine gitmiştim. Bastırdığım eserleri, İstanbul'da sahaflar çarşısında bulduğum Lemeat'ı götürmüştüm. Çok sevindi. Lemeat'ı Sözler'in arkasına yazdırdı. Dersler yaptı. O günkü sevinç içinde bana

---

[25] Son Şahitler, 1/427.

Mevlâna Halid Hazretleri'nin cübbesini giydirmişti."[26]

3. Birinci Tahirî

"Denizli hapishanesine gitmeden evvel iki tane cübbesi vardı. Bunlardan birisi 'Nur Fabrikasının sahibi' dediği Hâfız Ali Efendiye (Ergün) vermişti. Fakat bundan H. Ali'nin haberi yoktu. Bir arkadaş vasıtasıyla göndermişti. Denizli'de Ali Efendi vefat edince, Üstad cübbeyi bir senet mukabilinde bana verdi."

Son görüşmemizde bir çocuk safiyet ve masumiyeti ile 'Cübbenin senedi' dediği yazıyı çıkarıp bana teslim etmişti. Bu yazıda şunları okuyorduk;

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Aziz, Sıddık, kahraman, ikinci Hüsrev, ikinci Hâfız Ali ve onun ve Lütfü'nün vârisi ve birinci Tahirî kardaşım: O meşlahı sana hediye ediyorum."[27]

4. Güneş Benim Bir Lâmbamdır

Yirmi Sekizinci Söz, Nur Risalelerinden Cennet'le ilgili bir risaledir. Bir gün Bediüzzaman Hazretleri'nin huzurunda Tahirî Mutlu'nun da olduğu bir derste bu Risale'den bir parça okunmuş:

"İnsan olan insan diyebilir ki: 'Benim Hâlıkım, bu dünyayı bana hane yapmış; Güneş benim bir lâmbamdır; yıldızlar benim elektriklerimdir; yeryüzü çiçekli miçekli halılar ile serilmiş benim bir beşiğimdir.' der Allah'a şükreder."

Dersin tam bu kısmında Üstad Bediüzzaman şöyle der;

-Tahirî işte sen böyle diyebilirsin.'[28]

---

[26] Son Şahitler, 1/427.
[27] Son Şahitler, 1/427.
[28] Son Şahitler, 1/427.

Gerçekten Tahirî mutlu, bu kudsî dersin sırrına ermiş bir insandı. Uzun ömrünün, büyük bir kısmını Üstadı'yla ve onun iman hizmetine yardımcı olmakla geçirmişti.

5. Tâhirî Gel...

Üstadının yanında çok ehemmiyetli yeri ve mevkii vardı. Bazen Üstad Bediüzzaman, bazı talebelerine kızıp darıldığı zaman o hiddet anında içeri Tahirî Mutlu girince, o hiddet hâlinden çıkan Üstad, hep onun hatırı için o suçu bağışlayıp affedermiş.

Bir anda o hiddetli, öfkeli hâli hemen değişip;

"Tahirî gel..." diye tebessümle karşılarmış.[29]

6. Kastamonu'da Üstad'la Görüştüm

"1942 senesinde İstanbul'da 45 gün kaldım. Bozkurt Matbaası'nda, Âyetü'l-Kübrâ'yı bastırmıştım. O zaman ekmekleri karne ile alırdık. Halk partisi devrinde her şey karne ile satılırdı. Karneyi belediyeye imzalatır, ondan sonra ekmeği alırdık.

Sık sık sahaflar çarşısına uğrayarak, 'Bediüzzaman'ın eserlerinden var mı?' diye sorar soruştururduk. Bu sırada Üstad'ın eski eserlerinden İşârâtu'l-İ'caz, Hakikat Çekirdekleri ve Lemeât'ı bulmuştum."

"Âyetü'l-Kübrâ'yı bastırdıktan sonra vapurla İnebolu'ya gittim. Oradan da Kastamonu'ya geçtim."

"Kastamonu'da Üstad'la görüştüm. Üstad sevindi. Bilhassa Lemeât'ı görünce çok memnun oldu..."

Hâdiseyi bir de Bediüzzaman'ın mektubundan takip edelim;

---

[29] Son Şahitler, 1/427.

"Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i Kur'âniye'de kuvvetli arkadaşlarım!

Bu defa kahraman Tâhirî'yi umumunuz namına gördüm. Ve onda bir Lütfü, bir Hâfız Ali, bir Hüsrev ve bir Said (fakat genç Said) müşahede ettim. Cenâb-ı hakka çok şükrettim. Bu defa onun kokusunu alıp, O daha gelmeden benim yanıma gelen komiser ve taharri adamları münasebetiyle benden talebeler tarafından sual edilen bir mesele, belki size de bir faidesi var diye gönderildi."[30]

Müteakiben gelen mektuplarda, yine Lemeât konusuna temas eden Bediüzzaman Hazretleri:

"Kahraman Tahirî'nin bana getirdiği bir nüsha Lemeat'ı çok kıymettar gördüm. Eğer bir nüsha daha o havâlide varsa, siz de o parçayı nüshalarınızın âhirine yazarsınız. Zaten Lemeât kendisi de harikadır. Ramazan-ı Şerif'te 20 gün zarfında, nesir bir sûrette tekellüfsüz, birden yazılmış. Sonra baktık, sehl-i mümteni gibi, nesr-i manzum ve nazm-ı mensur sûretini almış. İçinde bu parça daha hârikadır. Lemeât'ta o parçanın serlevhası: "Îcaz ile beyan i'caz-ı Kur'ân."

"Bir zaman rü'yada gördüm ki: Ağrı Dağı altındayım. Birden dağ patladı, dağ gibi taşları âleme dağıttı, sarstı cihanı."

Bundan tâ, "Tarz-ı nazar ikidir; biri zulmetdar, diğeri ziyadar." serlevhasına kadar.

Eğer Lemeât sizin elinize geçmemişse, o parçayı buradan size göndereceğiz."

---

30 Kastamonu Lâhikası, s. 144.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

ONUN BENZEDİKLERİ

ONUN BENZEDİKLERİ

Çözümsüz gibi görünen bütün problemleri ancak problemsiz insanlarla çözmek mümkündür. Kendi problemlerini halletmiş, karşılaştığı imtihan engebelerini geçmiş, fikriyle ve gayretiyle düzlüğe ermiş kimseler, çözülmezleri çözmede hiçbir zaman zorlanmayacaklardır. Zira kendi problemlerinde yok olmuş kimseler, zaten kendilerinin yaşadıkları toplumda problem olarak yeter ve artar. Bizim toplumumuzun çarpıklığında yatan gerçek budur. Bu mesele halledilemeden hiçbir ekonomik, siyasî, idarî, içtimâî problemi gidermeğe de imkân yoktur. Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri bu gerçeği ta asrın başında görmüş ve her mahfilde dile getirmiştir. Lâkin esas duyması gerekenler onu duymak istemedikleri gibi, o sesi kesmek için de ellerinden her şeyi yapmışlardır. Bir asır bu hengâmede geçti. Ne var ki bir süre daha geçmeğe devam edecektir. Millet kan kaybedecek ve acil dertlerinden bir türlü kurtulamayacaktır.

Bediüzzaman Hazretleri, el yordamıyla vicdanları tamir ederek geleceğin mutlu dünyasını imar etmeye çalışır. Ulvi bir hizmet etrafında kenetlediği bir avuç talebesiyle dağ başlarında, hapishane köşelerinde memleket mahkemelerinde didinip durur. Hizmeti tabiatlarının bir parçası hâline getiren bu hak erlerinin birbirlerine uhuvvetle sımsıkı kenetlenmeleri, nesillerin kayıp gitmelerini önlemiş ve yeni bir başlangıcın da sağlam temelleri olmuştur. Ona benzeyenler, onun rengini, nefesini, ahlâkını ve ideallerini paylaşanlardır. İlkler kervanının bu bahadırları, tunçtan iradeleriyle aşılmazları aşmışlardır.

Şimdi Üstad'ın kaleminden bu hakikati görmeğe çalışa-

lım.

1. Yüzlerini Ak Ettiler

Musibet ve sıkıntıların ortasında kalanlar acaba neden herkesten fazla kalbleri rahat ve huzur içindeydiler? Ne olmuştu ki keder ve elem onlara uğramıyordu. Telâşsızlıklarının sebebi neydi? Metanetlerini neye borçluydular? Nurun mânevî kuvvetini nasıl elde ettiler ve onu gösterme şerefiyle nasıl yaşadılar? Nihayetsiz mahviyet ve tevazularını neye borçluydular? Üstad Bediüzzaman Hazretleri bu muhtemel suallere şu cevabı verir:

Aziz, sıddık kardeşlerim!

Meyve Risalesi çok ehemmiyetli ve çok kıymetlidir. Ümit ederim, bir zaman büyük fütûhat yapacak. Sizler tam kıymetini anlamışsınız ki, bu dershaneyi derssiz bırakmadınız. Ben, kendi hesabıma derim: Bu kadar zahmet ve masrafımızın meyvesi, yalnız bu risale ve Müdafaa Risalesi ve sizlerle beraber bir yerde bulunmak dahi olsa, o masraf, o zahmeti hiçe indirir ve bu musibetin on mislini de çeksem yine ucuz düşer. Çok tecrübelerle ve bilhassa bu sıkı ve sıkıntılı hapiste kat'î kanaatim gelmiş ki, Risale-i Nur ile kırâeten ve kitâbeten iştigal, sıkıntıyı çok hafifleştirir, ferah verir. Meşgul olmadığım zaman o musibet tezâuf edip lüzumsuz şeylerle beni müteessir eder. Bazı esbaba binâen, ben en ziyade Hüsrev'i ve Hâfız Ali (rahimehullah), Tahirî'yi sıkıntıda tahmin ettiğim hâlde, en ziyade temkin ve teslim ve rahat-ı kalb, onlarda ve beraberlerinde bulunanlarda görüyordum. "Acaba neden?" derdim. Şimdi anladım ki, onlar hakikî vazifelerini yapıyorlar; mâlâyani şeylerle iştigal etmediklerinden ve kaza ve kaderin vazifelerine karışma-dıklarından ve enaniyetten gelen hodfuruşluk ve tenkit ve telâş etmediklerinden, temkinleriyle ve metanet ve itmînan-ı kalbleriyle Risale-i Nur şakirdlerinin yüzlerini ak ettiler, zındıkaya karşı Risale-i

Nur'un mânevî kuvvetini gösterdiler. Cenâb-ı Hak, onlardaki nihayet tevazu ve mahviyette tam izzet ve kahramanlık seciyesini umum kardeşlerimize teşmil ettirsin. Âmin![31]

2. Tahiriyi Gördüm

Üstad Hazretleri'ne göre Tahirî'yi görmek umum Nur talebelerini görmek gibidir. Onun gözünde o tam bir Said'dir. Gittiği yere de tam bir Said ve ondan gönderilmiş canlı bir mektup olarak gider. Bu hakikati Üstad'ın onunla alâkalı şu mektubundan öğreniyoruz:

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Evvelâ; umumunuzun hesabına Tahirî'yi gördüm ve kendi hesabınıza da, umumunuza tam bir Said ve canlı bir mektup olarak gönderdim. Ve Sandıklı'dan Ethem Hoca'yla Mustafa Hoca bugün geldiler, nurlu vazifelerine gittiler."[32]

3. Hüdhüdün Müjde Sözü Doğru Çıktı

Medresetü'z-Zehrâ kahramanı Lütfü'nün vârisi büyük merhum Hâfız Ali'nin vekil ve vârisi, hizmet-i nuriye'de Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin muktedir arkadaşı Tahirî Mutlu'dur. Ne mutlu ona ki bütün bu iltifat ve beşaretler söz ve gönül sultanından geliyor. Her mektup bir ümit bir şevk ve bir cehdin şahlanışı. Lâhikalar işte budur. Onlar ulvi bir hizmetin şifreler mecmuası. O konuşuyor:

"Hadsiz şükür ve hamd ü senâ ediyorum ki; sizlerin bu mektublarınız, hem Hüsrev ve arkadaşlarına ve makinelerine, hem Nazif ve yardımcılarına ve makinesine ve bu kudsî yeni hizmette devam edebilmelerine ait sıkıcı çok endişelerimi izale ettiler. Binler elhamdülillâh.

---

[31] Şuâlar, s. 38.
[32] Barla Lâhikası, s. 381.

Hattâ mektublarınızı aldığımdan bir gün evvel, araba ile gezmeğe çıkmıştım. Birden, Kur'ân'ın medhine mazhar olan hüdhüd-ü Süleymanî kuşu bir müjde vermek istiyor gibi on beş dakika kadar yolumuzu takiben sağa ve sola ve yola konup, uçup, yine gelip; hiç bu acip tarzı görmediğimiz sûrette, kanaatim geldi ki, yarın beni mesrur edecek bir haber alacağım. Beni gezdiren Nureddin'e dedim. O da benim gibi o kuşun o garip vaziyetinden hayret ediyordu. Birden, biz onun sırrını ifşa ettiğimizden kayboldu.

İkinci gün, hem tesellikâr Nazif'in mektubunu ve makinesinin yeni mahsulünü, hem Abdurrahman Salahaddin'in medar-ı merak mektubunu ve bana şapka için Ankara'da sıkıntı veren vali Nevzad'ın intiharıyla, kendi tokadını ve cezası kendi eliyle verilmesini ve Zülfikâr hizmetine hiç bir taarruz olmadığını ve devam ettiğini; hem Medresetü'z-Zehrâ'nın kahramanları hiç telâş etmeyerek Zülfikâr'a devamlarını ve hakikat-ı hâli beyan etmelerini; ve çok alâkadar olduğum Atabey kahramanlarının ve Lütfü vârislerinin ve büyük merhum Hâfız Ali'nin vekil ve vâris ve hizmet-i nuriyede muktedir arkadaşlarının, Tahirî ve Abdullah Çavuş'un tebrik mektublarını ve Aliköyü'nün imamı Ali'nin bu yeni taarruzda pek merdane ve Nur şakirdlerine lâyık bir tarzda ve hükümette suallerine karşı manidar ve hakikatli cevaplarını aldım ve dedim: İşte hüdhüdün müjde sözü doğru çıktı.

Nasıl ki Asâ-yı Musa Risalesi tabiatta boğulanları dalâletten kurtarıyor ve bu zamanda herkese, hususan şüpheye ve inkâra düşenlere lâzımdır ve tiryaktır; öyle de Zülfikâr, ehl-i imana ve ehl-i ilme ve bilhassa hâfızlara elzemdir. Her bir hâfız-ı Kur'ân, bu mecmuaya bu zamanda şiddetle ihtiyacı var. Kur'ân'ın kırk vecihle i'câzını beyan eden bu eser, her hâfızın elinde bulunmalı.

Şimdiye kadar hiç bir zaman tarih göstermiyor ki, Risale-i Nur gibi, pek çok taifelere ve mesleklere hücum eden, bu

derece, pek az ve hafif tenkitle kurtulmuş olsun. Hattâ yüz derece daha az zahmetle, yüz derece kudsî hizmet ve mücahede mukabilinde, küçük ve muvakkat ve netice itibarıyla hayırlı bir-iki hapis ve iki-üç inayetli ve fütûhatlı musibet gördüler.

Umuma binler selâm ve muvaffakiyetlerine dua."[33]

---

33 Emirdağ Lâhikası, 1/177-178.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

ONA BENZEYENLER

ONA BENZEYENLER

O bir ömür boyu Üstadına ve Nurlara zarar gelmemesi için cesurâne davranmaktan ve ihtiyatsız hareket etmekten uzak yaşamıştır. Herkesi Kur'ân ve Nur derslerine teşvik etmiş ve bunu hayatının gayesi bilmiştir.

Yine o Nurun mesleği olan mübareze etmemek ve ehl-i dünya ile uğraşmamakta direnmiş ve hep yeni talebelerle meşgul olmuştur.

Muvakkat sarsıntılardan hiç etkilenmemiş hakikî bir tesanütle diğer Nur talebeleriyle el ele omuz omuza baş başa vererek vazifelerini bihakkın eda etmiştir. Tahirî Mutlu Ağabey budur.

Üstad Hazretlerinin yazdığı mektuplarda Tahirî Mutlu Ağabey'in bu cephesini bir nebze görmeğe çalışalım:

1. Tahirî Gibi Davranmalı

Aşağıda da yer alan mektuplarda, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin iki ricasını nazarlarınıza arz ediyorum. Söz konusu mektuplarda diğer talebelerini Tahirî Ağabey gibi olmaya ve davranmaya davet eder.

Birinci Rica

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: İhtiyat ve temkin ve meşveret etmek lâzımdır.

Sâniyen: Zübeyr bana merhum biraderzadem Abdurahman yerine ve Ceylan merhum biraderzadem Fuad bedeline verilmiş diye mânevî ihtar aldım. Ben de burada işimi onlara bıraktım.

Sâlisen: Haber aldım ki, çok çalışan fakat ihtiyatsız Ahmed Feyzi'nin 'Maidetü'l-Kur'ân' başında malûm mektubumu mahkeme heyeti bahane ederek -ki: 'Said kendi hakkındaki medihleri vesaireyi tasdik etmiş.' -benim mahkûmiyetime bir sebep gösterilmiş. Ben mükerrer dedim ki, her şeyden evvel Ahmed Feyzi onu beyan edip -ki o mektup, kendi hakkındaki mektupları kabul etmemek ve sair bir kısmını tâdil etmek lâzımken- lüzumsuz onları hiddete getiren şeyleri yazmış. Ben onun bin kusurunu görsem, ondan gücenmem. Fakat Nurlara zarar gelmemek için cesurane ve ihtiyatsız hareketten bir derece çekinmek lâzımdır.

Râbian: Feyzilerin bir kahramanı olan Ahmed Feyzi kardeşimiz de, Tahirî'nin koğuşu olan medresesinde aynen Tahirî gibi davranmalı. Ve gidenlerin yerinde, onların şakirdlerini Kur'ân ve Nur dersleriyle ve yazılarıyla teşvik etsin. Dün bana gönderdiği yeni talebelerin defterleri benim hazîn hâlimi sevince tebdil etti. Elhamdülillâh dedim."[34]

İkinci Rica

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Şiddetli bir ihtarla bildim ki, sen ve Ahmed Feyzi, Nur'un mesleği olan mübareze etmemek ve ehl-i dünya ile

---

34 Şuâlar, s. 535-536.
34 Şuâlar, s. 537.

uğraşmamak ve siyasete girmemek ve yalnız lüzum-u kat'î olduğu zaman kısaca müdafaa etmek haricinde, pek ziyade ve zararlı, mübarezekârâne ve siyasetvâri mahkemedeki okuduğunuz parçalar Nurlara çok zarar vermiş. Hattâ bizim cezamıza ve benim sıkıntılarıma sebebiyet vermiş. Ben senden ve Ahmed Feyzi'den gücenmem. Fakat bana evvelce göstermek lâzımdı. Maddî kazâ-yı ilâhî olarak o vaziyet size verilmiş. Onun tamiri için, benim tarzımda davranmak lâzımdır. Feyzi dahi, bütün kuvvetiyle siyasî müdafaatı bırakıp Nurlarla ve Tahirî gibi, yeni talebelerle meşgul olmak elzemdir."[35]

2. Tahirler...

Tahirî Mutlu hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'de âdeta bir ekol gibidir. Bu meyanda bir mektubunda Üstad Hazretleri şöyle der:

"Risale-i Nur'un eski ve ehemmiyetli ve çalışkan bir şakirdi olan Kâtip Osman'ın sadık ve hikmetli rüyası ve mutabık tabiri onları müferrah ettiği gibi, bizleri de mesrur eyledi. Ve o mektubuyla merak ettiğim şeyleri ve Hüsrev ve Rüşdü, Hâfız Ali, Zühdü, Bedevi Nuri ve Nur fabrikası sahibi, Tahir'ler, mübarekler heyeti, medrese-i nuriye ve ümmi ihtiyarlar ve masum çocuklar, umumlarının selâmlarını yazıyor. Biz de onlara birer birer selâm ediyoruz, muvaffakiyetlerine ve selâmetlerine dua ediyoruz."[36]

Üstadımızın merak ettiğini ifade buyurduğu isimlere dikkatimizi yoğunlaştıralım: "Hüsrev ve Rüşdü, Hâfız Ali, Zühdü, Bedevi Nuri ve Nur fabrikası sahibi Tahir'ler, mübarekler heyet-i Medrese-i Nuriye ve ümmi ihtiyarlar ve masumcuklar...." Nurun kalesindeki temel taşları burada açıkça görürüz.

---

[35] Şuâlar, s. 537.
[36] Kastamonu Lâhikası, s. 130

3. El Ele Omuz Omuza Baş Başa...

"Aynı sistemde, meselede alâkadar kahraman Tahirî ve kahraman Rüşdü'nün dahi aynı hakikatte ve aynı ahlâkta bulunduklarına hiç şüphe etmiyoruz. Bu altı rüknün, bu muvakkat sarsıntıdan, hakiki bir tesanütle birbirine el ele, omuz omuza, baş başa vermesi altı yüz, belki altı bin kıymeti mâneviyeyi alıyor diye, Cenâb-ı Hakk'a Risale-i Nur hesabına hadsiz şükür ediyoruz ve sizi de tebrik ediyoruz. Isparta içindeki has ve hâlis kardeşlerimizden, bu âhir mektuplarda, Mehmet Zühtü, Isparta Hâfız Ali'sinden haber alamadığımdan merak ettim. Rahatsız değiller mi?"[37]

4. Tahir'i Umumunuz Nâmına Gördüm

Aşağıdaki mektupta Hazreti Üstad, Tahirî Mutlu Ağabey için: Onda bir Lütfü bir Hâfız Ali bir Hüsrev ve bir genç Said müşahade ettim der:

"Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i Kur'âniye'de kuvvetli arkadaşlarım!

Bu defa kahraman Tahir'i umumunuz namına gördüm ve onda bir Lütfü, bir Hâfız Ali, bir Hüsrev ve bir Said (fakat genç Said) müşahede ettim. Cenâb-ı Hakk'a çok şükrettim. Bu defa onun kokusunu alıp, o daha gelmeden benim yanıma gelen komiser ve taharri adamları münasebetiyle; benden talebeler tarafından sual edilen bir mes'ele, belki size de bir faidesi var diye gönderildi."[38]

---

37 Kastamonu Lâhikası, s. 242.
38 Kastamonu Lâhikası, s. 144.

BEŞİNCİ BÖLÜM:

LEMEÂT HEDİYESİ

LEMEÂT HEDİYESİ

Hazreti Üstad, Tahirî Mutlu'nun kendilerine hediye ettikleri Lemeât'ı her vesileyle zikreder ve "Elhak, Tahirî'nin de lemeât hediyesini pek çok kıymettar gördük." der. Burada bir yad-ı cemil olarak gördüğümüz bu hediye üzerine Üstadımızın muhtelif mektuplarında neler söylediklerine bakalım.

1. Tam Bir Lütfü'dür

"Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve bu eyyam-ı mübarekede dua ederiz ve makbul dualarını, gelecek eyyam ve leyâli-i mübarekede istiyoruz.

Elhak, Tahirî'nin de Lemeât hediyesini pek çok kıymettar gördük. İnşaallah bu havalide ona çok sevap kazandıracak. Tam bir Lütfü'dür; Allah muvaffak eylesin!"[39]

2. Sizin Geçmiş ve Gelecek...

Yirmi Beşinci Söz olan Mu'cizât-ı Kur'âniye'nin nısf-ı âhiri, acelelik belâsıyla gayet mücmel kalmasına bedel, size evvelce yazdığım gibi, bazı lâhikaları onun âhirinde ilhak etmiştik. Şimdi en mühim bir parça, yirmi sene evvel tab edilen Lemeât'ta gördük. Onun da Mu'cizat-ı Kur'âniye zeyilleri içine derci pek münasip görüldü. Kahraman

[39] Kastamonu Lâhikası, s. 91.

Tahirî'nin bana getirdiği bir nüsha Lemeât'ı çok kıymettar gördüm. Eğer bir nüsha daha o havalide varsa, siz de o parçayı nüshalarınızın âhirine yazarsınız. Zaten Lemeât, kendisi de harikadır. Ramazan-ı Şerif'te, yirmi gün zarfında, nesir bir surette, tekellüfsüz, birden yazılmış. Sonra baktık, sehl-i mümteni gibi bir nesr-i manzum ve bir nazm-ı mensur suretini almış. İçinde bu parça daha harikadır. Lemeât'ta o parçanın serlevhası: "Îcazla beyan, i'caz-ı Kur'ân."[40]

3, Hem Latîf Hem Güzel

"Eğer Lemeât sizin elinize geçmemişse, o parçayı buradan size göndereceğiz.

Hem latîf, hem güzel, zarif bir hâdiseyi söyleyeceğim. Bu memlekette Risale-i Nur'a, erkeklerden ziyade fedakârane yapışan ihtiyar hanımlar ve ihtiyare hükmünde masume genç hanımlar, eski zaman sırmalı ve yaldızlı gelinlik cihazatının içinde kıymettar parçaları Risale-i Nur'un eczalarının ciltleri üstüne çekip, bütün risaleler altın yaldızıyla ciltlenmiş gibi bir tarza girdi. Risale-i Nur'un mânen güzelliğine ve Hüsrev ve Tahirî ve Alilerin ve Hasan Atıf ve Asım gibi kardeşlerimizin yaldızlı yazılarının cemâline, cildi üstünde de şirin bir güzellik daha ilâve ettiler."[41]

---

[40] Kastamonu Lâhikası, s. 153.
[41] Kastamonu Lâhikası. s. 153.

ALTINCI BÖLÜM:

TAHİRÎ MUTLU'NUN HATTI

TAHİRÎ MUTLU'NUN HATTI

Hazreti Üstad, Tahirî Mutlu'nun gayet dikkat ve tevafuklu yazdığı risalelerden tarifini minettar ve mesrur olur. Öyle ki kaleminden çıkan risaleleri Cennet nimetleri gibi tatlı ve huri elbiseleri gibi güzel olmakla tavsif eder. Bu güzel yazılar parlak bir tarzda hizmete vesile olur. Görenlere "bu Tahir'in yazısıdır." dedirtir. Bu hat Üstadımızın ifadesine göre görülmemiş bir çığır açar. Bunlar Risale-i Nur'un elinde bir elmas kılıç olur. Bu aynı zamanda bir muzafferiyet-i nuriyedir. Bu kitapları okuyanların adedince bu mübarek eserleri yazanların hissesi vardır. Bütün bu okumalar Tahirî Mutlu Ağabeye pek çok sevap kazandırır.

Tahirî Mutlu'nun yazıyla Risale-i Nur'a yaptığı hizmetin ona neler kazandırdığını Üstadımızın beyanlarında bir nebze görmeye çalışalım.

1. Tahir

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, gayet şiddetli dehşetli hastalığım, gayet merhametli ve çok sevaplı olarak afiyete yerini bırakıp gitti. Çok büyük bir nimet içinde bulunduğunu ben ve buradaki arkadaşlarım tasdik ettik.

Hem Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür ve hadsiz hamd ediyorum ki, sizlerin bu defaki hediye-i Ramazaniyeniz olan çok

güzel nüshalarınız bu bayramı çok bayramları birden toplayan bir külli bayram hükmüne geçti. Ve bilhassa ikinci Hüsrev olan birinci Tahir'in gayet dikkat ve tevafuklu yazdığı risaleler, beni o derece minnettar ve mesrur ediyor ki, elimden gelseydi her bir nüshasına on altın lira verecektim. Bu derece kuvvetli bir şakird Risale-i Nur'a sahip çıkması ümitlerimizi çok kuvvetlendirdi."[42]

2. Fedakâr Tahirî

"Mübarekler, Tahir ile beraber, Tahirî'nin bize o kıymettar kalemiyle Cennet taamları gibi çok tatlı ve huri libası gibi çok güzel yazıları, burada herkese lezzetle mütalâaya sevk ediyor. Ve onun masume iki mübarek kızlarının yazdıkları nüshalar, burada kadınlar, kızlar âleminde geziyor, görenleri Risale-i Nur'a cezb ediyor. Çok çalışkan ve fedakâr Tahirî'nin kesretli hediyeleri, bizleri çok borç altında bıraktı.

Risale-i Nur'un postacısı mübarek Abdullah'ın ne hâlde olduğunu soracaktım. Hâfız Ali'nin mektubunda, sormadan cevabımı aldım. Allah, ikisinden razı olsun. O mektubun âhirinde, mazi ve müstakbel ve semavat ehlini dahi mesrur eden masumların ve mübarek ümmi ihtiyarların hediye-i masumaneleri beyanındaki fıkrası gayet güzel düşmüş.

Hâfız Ali'nin mektubunda Tahirî'nin yazdığı ve göndereceği sözleri daha alamadık. Nur iskelesinin nâzır-ı binaziri Sabri, basiret-i basîrin hususi mektubunda yazdığı mübarek bir hemşiremin Cevşenü'l-Kebir'i ezber etmesi, eskiden beri o hemşire, Risale-i Nur talebeleri içinde bulunduğuna istihkakını gösteriyor. Onun namıyla beraber duada namı zikredilen ve Hazreti Mevlâna Halid'in cübbesini tam muhafaza edip bize yetiştiren Asiye Hanım'ın birden lisanına gelen

---

[42] Kastamonu Lâhikası, s. 102.

bir fıkra size gönderilecek."[43]

3. Eğer Ben Yazsaydım...

Nurun kahramanı yazdığı mektuplarla parlak bir tarzda daima fütuhat yapar. Bu ve buna benzer hizmetlerden dolayı Hazreti Üstad mektubunda şöyle der:

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Bu tarafta yol kapandı, posta gelmiyordu. Sizlerden gelecek bir mektup veya bir risaleyi bekliyordum. Şimdi, ruhuma bir ihtarla burada beklemeyerek, daha hüsn-ü tesirini gösteren üç parçayı gönderiyorum. Masumların ve ümmi mübareklerin ve ihtiyarların ve kahraman Tahirî'nin nüshaları daimi parlak bir tarzda fütuhat yapıyorlar. Yalnız cüz'î birkaç parçayı tashih ederken zahmet çektim. Fakat o zahmet bana tatlı geliyordu. Hem aynı rahmet oldu. Beni de o masum ve mübareklerin kafilesine dahil ederek, benim hattıma benzedikleri için, kendim o parçaları yazmışım gibi tam sahip oldum. Eğer ben yazsaydım aynen onlar gibi olurdu."[44]

4. Bu Tahir'in Yazısıdır...

"Hem sizi , hem bizi, hem Risale-i Nur dairesini ve hususan Kahraman Tahirî, bu virdü'l-a'zam-ı Kur'ânî'nin bu tarzda zuhura gelmesiyle tebrik ediyoruz. Evet, bunun tab'ında iki emr-i azîm var.

Birisi: Mu'cizatlı Kur'ân-ı Hakim'in ve kerametli Risale-i Nur'un tab'larına matbaada görülmemiş bir çığır açtı.

İkincisi: Tahir'e ve Hâfız Ali'ye ve arkadaşlarına kazandırdığı fevkalâde bir sevap noktasıdır ki, bu sırra delil-i zâhir, emsali matbaada, tab'da görülmemiş bir tarzda, aynen Tahir'in hattı fotoğrafla alınmış gibi, kim bakıyorsa, 'Bu Tahir'in yazısıdır, matbu değildir.' der.

---

43 Kastamonu Lâhikası, s. 120.
44 Kastamonu Lâhikası, s. 121.

Hem kâğıt, hem vakit dar olduğundan, bâki umuma selâm."[45]

5. Parlak, Güzel, Dikkatli ve Sıhhatli...

"Sabri'nin tabiriyle, Risale-i Nur'un Zülfikârı olan Hizbü'l-Ekber-i Nuri, elhak, memulümüzün fevkinde gayet parlak ve güzel ve dikkatli ve sıhhatli ve yanlışları pek az bir tarzda Cenâb-ı Hakk'ın inayetiyle vücuda gelmiş. Hâfız Ali, Tahirî, Hâfız Mustafa bu vazifede elhak tam çalışmışlar. Risale-i Nur'un eline bir elmas kılıç verdiler."[46]

6. O ve Tahirî

"Bu defa Hâfız Ali'nin ve Halil İbrahim'in ve Lütfü'nün bir vârisi Abdullah'ın, ehemmiyetli üç mektuplarını aldım. Hâfız Ali'nin, Hizb-i Kur'ânî ve Hizb-i Nuri'deki yanlışlardan teessürünü bildiriyor. Kat'iyen o bilsin ki, o ve Tahirî ve Hâfız Mustafa ve arkadaşlarının gayretleriyle tab edilen o iki hizb, bu zamanda, bu şerâit içinde gayet parlak bir muzafferiyet-i Nuriye'dir. Onların defter-i a'maline, her tarafta hasenatları geçirilir. Kim okusa, onların hissesi var. Yanlışları tahminimizden çok azdır. Lillâhilhamd, kolayca tashih ettik. Lâyık ellere girmiş."[47]

7. Aynen Yazılsın

"Kahraman Tahirî'nin gönderdiği kısa münâcât, sıhhatlidir. Fakat yalnız baştaki kısmın tercümesi var. Şimdi tam tercüme etmeye hâlim müsaade etmiyor; aynen yazılsın. Bu

---

45 Kastamonu Lâhikası, s. 182.
46 Kastamonu Lâhikası, s. 227.
47 Kastamonu Lâhikası, s. 232.

kısacık münâcât gösteriyor ki, enaniyet-i nefsiye ve hissiyat-ı hayatiye, Risale-i Nur'un te'lifi zamanında hükmetmemişler, Nurların ihlâs ve sâfiyetini bulandırmamışlar. Eski Harb-i Umûmî'de, daima şehid olmaya muntazır olduğumdan, İşarâtü'l-İ'caz tefsiri tam, hâlis yazıldığı gibi, bu münâcâttaki tam rabıta-i mevtin kuvvetli tezahürü dahi, Nurların sâfi ve hâlis bir mahiyet almasına vesile olmuş, inşâallah hissiyat-ı nefsaniye karışmamış."[48]

8. Risale-i Nur'dan Parlak Fıkralar ve Bir Kısım Güzel Mektuplar

"Elbette bizlere lâzım ve millete elzem, şimdi resmen izin verilen din tedrisatı için hususi dershaneler açılmış, izin verilmesine binaen Nur şakirdleri mümkün olduğu kadar her yerde küçücük dershane-i nuriye açmak lâzımdır. Gerçi herkes kendi kendine bir derece istifade eder, fakat herkes her bir meselesini tam anlamaz. Hem iman hakikatlerinin izahı olduğu için, hem ilim[Hâşiye], hem mârifet, hem ibadettir. Eski medreselerde beş on seneye mukabil, inşâallah Nur Merdeseleri beş on haftada aynı neticeyi temin edecek ve yirmi senedir ediyor. Ve hem, hükûmet ve millet ve vatan, hem hayat-ı dünyeviyesine ve siyasiyesine ve uhreviyesine pek çok faydası bulunan bu Kur'ân lemeatlarına ve dellâlı bulunan Risale-i Nur'a değil ilişmek, tamamıyla terviç ve neşrine çalışmaları elzemdir ki, geçen dehşetli günahlara keffaret ve gelecek müthiş belâlara ve anarşistliğe bir sed olabilsin.

Bu Ramazan-ı Şerif'te Kur'ân'ı zevk ve şevk ile okumak, benim çok ihtiyacım vardı. Hâlbuki elemli hastalık, maddî-mânevî sıkıntılar, yorgunluk ve meşgalelerin tesiriyle telâş

---

48 Emirdağ Lâhikası, 1/229.
(Hâşiye) Şayet biri biliyor, taallüm etmeğe muhtaç değilse ibadete muhtaç veya mârifete müştak veya huzur ister. Onun için herkese lüzumlu bir derstir.

ettim. Birden Hüsrev'in şirin kalemiyle mu'cizatlı yazılan mu'cizatlı cüzler ve Hâfız Ali ve Tahirî'ye pek çok sevap kazandıran parlak ve kerametli 'Hizbü'l-Ekber-i Kur'âniye'yi birbiri arkasından okumaya başlarken öyle bir zevk ve şevk verdi ki, bütün o yorgunlukları hiçe indirdi. Hiçbir vesveseye meydan vermeyerek, pek parlak bir surette ders-i Kur'âniye'yi onlardan dinlerken bütün rûh u canımla arzu ettim ve kasd-ı azmettim ki, mümkün olduğu derecede aynı 'Hizbül-Ekber-i Kur'âniye' gibi fotoğrafla mu'cizatlı Kur'ân'ımızı tab edeceğiz inşâallah."[49]

---

[49] Emirdağ Lâhikası, 1/249.

YEDİNCİ BÖLÜM:

TAHİRÎ MUTLU’NUN HİZMET-LERİ

TAHİRÎ MUTLU'NUN HİZMETLERİ

Bediüzzaman Hazretleri'nin hizmet anlayışına göre eğer bir belde de onun bir talebesi varsa orası İslâm düşüncesi hesabına fethedilmiş demektir. Demek ki o kendine çıraklık yapan hemen her ferdi, "Himmetim milletimdir!" diyen insanlar konumunda kabul ediyor. Aslında bu anlayışta ve bu düşünce istikametinde yapılacak hizmetler bizden hem Cenâb-ı Hakk'ın hem de Peygamber'in (aleyhissalâtü vesselâm) beklediği hizmetlerdir. Evet ben de bu düşünceye gönülden katılarak diyorum ki: Arkadaşlarımızdan herhangi biri bir beldeye gittiğinde orada tam merci olmalı ve bütün karanlıkları parçalayacak bir performans sergilemeli... duygu ve düşünceleri ışığa gark edecek bir misyon ortaya koymalı ve çevresinde hemen yüzler binler halelenmelidir ve inşâallah öyle olur. Bu ise ancak sahabelerin ilkleri gibi, davayı hayatının gayesi bilmekle gerçekleşecek bir husustur.

Risale-i Nur'lar ilk defa baskıya gireceği o dar dönemde Üstad Hazretleri sağa sola hem de 50-100 lira gibi küçük bir para bulmak için adam gönderiyor. Tahirî Mutlu bunu duyuyor ve koşa koşa köyüne gidiyor. Köy meydanında bütün mülkünün satılık olduğunu ilân ediyor. Köylüleri ise tarla satma mevsimi olmadığını dolayısıyla tarlaların ucuza gideceğini söyleyerek vazgeçirmek istemelerine karşı o neye satılırsa satılsın razı olduğunu söyleyerek tarlalarını haraç mezat satıyor. Mülkünün parasını sevine sevine getirip Üstadına teslim ediyor. Tahirî Mutlu işte budur.

Yaşadıkları zaman dilimi içinde hizmet neyi istiyorsa hemen yapan bu "Nur Kahramanları" bugün dünyada halelenen bir hizmetin temel taşlarını oluştururlar. Üstad sıkıntılı ve ızdıraplı bir zamanda Kur'ân için yapılan hizmetlerin hususi farzların sevabını vereceğini beyan buyurur.[50]

1. Tefsir İki Kısımdır

Üstad Hazretleri bir mektubunda Risale-i Nur'un Kur'ân'ın çok kuvvetli hakikî bir tefsiri olduğunu şu cümlelerle anlatır.

"Evvelâ; bu sene serbest olsaydı belki bir kısmımız hacca gidecekti. İnşâallah bu niyetimiz bilfiil gitmiş gibi kabul olup bu sıkıntılı hâlimizde hizmet-i imaniye ve nuriyemiz öyle büyük bir hac sevabı verecek.

Saniyen: 'Risale-i Nur, Kur'ân'ın çok kuvvetli, hakikî bir tefsiridir.' Tekrarla dediğimizden, bazı dikkatsizler tam mânâsını bilmediğinden bir hakikati beyan etmeye bir ihtar aldım. O hakikat şudur: Tefsir iki kısımdır:

Birisi, mâlûm tefsirlerdir ki, Kur'ân'ın ibaresini ve kelime ve cümlelerinin mânâlarını beyan ve izah ve isbat ederler.

İkinci kısım tefsir ise, Kur'ân'ın imanî olan hakikatlerini kuvvetli hüccetlerle beyan ve isbat ve izah etmektir. Bu kısmın pek çok ehemmiyeti var. Zâhir mâlûm tefsirler, bu kısmı bazen mücmel bir tarzda derç ediyorlar. Fakat Risale-i Nur, doğrudan doğruya bu ikinci kısmı esas tutmuş, emsalsiz bir tarzda muannit filozofları susturan bir mânevî tefsirdir.

2. Tahirî Yanıma Gelsin

"Sabahleyin bir şey yazacaktım, kaldı. Şimdi aynı mesele çıktı kâtip Salim Bey izin verdi. Yarın Hey'et-i Vekile'ye bir

---

[50] Lem'alar, s. 54.

istida yazmak için Hüsrev ve Tahirî yanıma gelsinler."[51]

3. Tahir'i Gördüm

Günümüzde küfür ve dalâlet, komiteler ve cemiyetler şeklinde inananlara karşı hücum içindedirler. Bu âhir zaman fitnesinin en açık vasfıdır. Bunlara mukabele ise ancak mü'minlerdeki imanın şahsı mânevî şeklinde tezahürüyle olur. Bediüzzaman Hazretleri bu hakikati her fırsatta dile getirir:

"Evvelâ; bir inayettir ki, o adamın müfteriyane iddianamesini işitemedim. Yoksa şiddetle konuşacaktım. Reise, 'Seni mahkemeye veriyorum yani haksızlığınla mahkeme-i kübrâya ve kanunsuzluğunla dünya mahkemesine. Ve avukatım yok.' dediğimden maksat, onlara, 'Bizim umumumuzun küllî meselede vekilimizdir; benim hususî şahsıma gelen hücuma ancak ben mukabele edebilirim.' demektir. Ahmed Hikmet'e bildiriniz.

Saniyen; savcının isnadâtına karşı eski müdafaamız kâfidir.

Salisen; Mustafa Osman, Ceylan nasıl telâkki ettiklerini ve hiç bulantı onlara vermediklerini ve daire-i Nur'da dahi fena tesir etmeyeceğini bana yazdılar. Kahraman Tahir'i gördüm; o da öyle telâkki etmiş. Hüsrev ve Feyzi'leri ve Sabri'yi merak ettim.

Rabian; zannederim ki, şimdi küfür ve dalâlet, komiteler ve cemiyetler şeklinde hücum ettikleri içindir ki, kader-i ilâhî, bunlara bu eşedd-i zulümle bir cemiyet isnadıyla bizi tazip ettiriyor."[52]

4. Azim ve Sebatınız, İhlâs ve Ciddiyeti-

[51] Şuâlar, s. 516
[52] Şuâlar, s. 532-533.

niz...

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Tahirî Mutlu'nun mektuplarından ne derece memnun olduğunu beyan eder; onun Hizbü'l-Ekber ve Virdü'l-A'zam'ın tab'ı için İstanbul'a gidişini bütün ruhuyla tebrik eder ve muvaffakiyetleri için dua eder. İşte bu kudsî hizmetin ardındaki asıl güç bu dualardır.

"Kahraman Tahirî'nin ve Kâtip Osman'ın mektupları hakikaten benim için bir ilâç hükmüne geçti. Yarım maddî, yarım mânevî endişe hastalığına bir tiryak hükmüne geçti. Cenâb-ı Hak, onlardan ve sizlerden ebeden razı olsun. Evet, azim ve sebatınız ve ihlâs ve ciddiyetiniz, ehl-i dünyayı mağlûp etmiş ve ediyor. Yoksa, bir tek Tesettür Risalesi'yle yüz yirmi adamı tevkif edenleri, yüz otuz risaleyle bir tek adamı tevkif edemediklerinin sebebi, ihlâsınız ve metanetinizdir, hükmediyor.

Tahirî'nin, Hizbü'l-Ekber ve Virdü'l-A'zam'ın tab için İstanbul'a gitmesini bütün ruhumuzla onu tebrik ve muvaffakiyetine dua ediyoruz. İstanbul'da, Şefik'ten başka Risale-i Nur'la ciddî alâkadarlar çoktur; fakat adreslerini bilmiyorum. Yalnız Barlalı Hacı Bekir ve İnebolulu, icra dairesinde bulunan Hâfız Emin ve Güran'lı Mehmed Efendi'yi de Şefik vasıtasıyla bulabilir. İstanbul dostları münasebetiyle, meşhur bir vaiz benimle görüşmek için gelmiş, görüşemeden gitmiş. Bir zâta yazılan bir mektubun sureti size gönderiliyor; belki oradaki bazı adamlar, bu adam gibi o hitaba muhtaçtırlar.

İstanbul'a uğrayan Risale-i Nur şakirdleri senin gayret ve ciddiyetini ve tesirli vaazını bize haber verdiler. Senin gibi metin ve hâlis bir zâtı, Risale-i Nur dairesinde arzu ediyorlar. Ben de onlar gibi cidden seni Risale-i Nur dairesinde görmek istiyorum.

Bilirsin ki, iki elif ayrı ayrı olsa iki kıymeti var; bir çizgi üstünde omuz omuza verse, on bir kıymet aldığı gibi; senin

tesirli nasihatinle ihzar ettiğin hizmet-i imaniye tek başıyla kalsa, şimdiki tehacümat-ı müttehideye karşı dayanması çok müşkil. Eğer Risale-i Nur'un hizmetine iltihak etse, o iki elif gibi, on bir, belki yüz on bir kıymetinde ve kuvvetinde olacak ve karşıdaki ittifak etmiş dalâletlere karşı dayanacak.

Bu zaman, ehl-i hakikat için, şahsiyet ve enaniyet zamanı değil. Zaman, cemaat zamanıdır. Cemaattan çıkan bir şahs-ı mânevî hükmeder ve dayanabilir. Büyük bir havuza sahip olmak için, bir buz parçası hükmündeki enaniyet ve şahsiyetini o havuza atmaktır ve eritmek gerektir. Yoksa, o buz parçası erir, zayi olur; o havuzdan da istifade edilmez.

Hem mücib-i taaccüp, hem medâr-ı teessüftür ki, ehl-i hak ve hakikat ittifaktaki fevkalâde kuvveti ihtilâfla zayi ettikleri hâlde, ehl-i nifak ve ehl-i dalâlet, meşreplerine zıt olduğu hâlde ittifaktaki ehemmiyetli kuvveti elde etmek için ittifak ediyorlar. Yüzde on iken, doksan ehl-i hakikati mağlûp ediyorlar."[53]

5. Omuz Omuza

Üstad Hazretleri'nin dua yağmuru Tahirî Mutlu'nun muvaffakiyetini kolaylaştırır. Her vesileyle bu kudsî gayretlerin ardında duran Bediüzzaman Hazretleri tarifi imkânsız bir vefayla talebelerinin güç kaynağı olur.

"Hâfız Mustafa ile omuz omuza bedel görüştük, fakat pek az bir zamanda Cenâb-ı Hak, onu ve Tahirî'yi tab' meselesinde muvaffak eylesin. Âmin!"[54]

6. Bana Endişe Verir

Üstad Hazretleri bir mektuplarında Tahirî Mutlu'nun kudsî hizmetiyle alâkalı hassasiyetini bir mektubunda küçük

[53] Kastamonu Lâhikası, s. 143-144.
[54] Kastamonu Lâhikası, s. 198.

bir ikazla dile getirir.

"Kardeşlerim!

Yeni hurufla yazdığımız iki mesele, cidden tesirini gösterdi. Birinci, ikinci, üçüncü meseleleri de yazılsa çok iyi olur. Fakat Hüsrev ve Tahirî gibi kalemleri Kur'ân'a ve hattâ Kur'ân hattına mahsus ve memur olmalarından bana endişe verir. Başkalar yazsalar daha münasiptir."[55]

7, Nur Fabrikasının Divanında

Hazreti Üstad "Kahraman Tahirî'nin yaptıkları hizmet çok güzeldir." diyerek yaptığı hizmetin makbuliyetini nazara verir. Beraber karar vermenin ehemmiyetini her fırsatta vurgulayan Üstad, Nur fabrikasının divanında verilen bütün kararlar ne olursa olsun kabulümüzdür, der.

"Kahraman Tahirî ve Hâfız Mustafa'nın yaptıkları hizmet çok güzeldir. Onların tedbirleri isabetlidir, haktır. Nur fabrikasının divanında verdiğiniz kararlar, ne olursa kabulümüzdür. İşarat-ı Kur'âniye tevabileriyle beraber çok güzel. Yalnız, Seyyid Şefik'e giden mektup, şahsına ait kısmı girmeyecekti. Lâhikadan aldığınız parçalar da çok güzel. Büyük Ali sisteminde, küçük ve ikinci Ali'nin mânidar fıkrası iyidir, fakat muhtasardır. En evvel gençlere ait üç dört dersini -ki Hâfız Mustafa'ya vermiştik- el makinesiyle mümkünse eski hurufla, değilse, yeni hurufla Nur fabrikasının divanındaki heyet münasip görse ve hâl müsaade etse, yazılsın bize de bazı nüshalar gönderilsin. Mübareklerin İşârâtü'l-İ'caz'larına bedel bir nüshamı postayla gönderdik. Cuma gününe rast gelen bu bayram, çok kıymettar olan haccü'l-ekber olduğundan, hacca bu sene gidenler çok kazanmışlar. Cenâb-ı Hak bizi de onların hayırlı dualarına hissedar eylesin. Âmin! Tekrar be tekrar o bayramınızı ve umum Risale-i Nur şakirdlerinin bayramlarını ve Nur ve Gül fabrikalarının heyetlerini ve medrese-i nuriye şakirdlerinin ve üstad-

---

[55] Şuâlar, s. 304.

larının ve Barla sıddıklarının ve masumların ve ümmi ihtiyarların, ricalen ve nisaen umumunun birer birer bayramlarını tebrik ediyoruz.[56]

8. Mesrur Eden Müjdeler...

Üstad Hazretleri, içtimâî dengenin temel unsurlarını ortaya koyar. Bunda ısrarcıdır. İstişarenin vazgeçilmez bir hayat düsturu olduğunu biz onda görürüz:

"Nur fabrikasının sahibiyle kahraman Tahirî bizi gayet mesrur eden müjdeler veriyorlar, hem bazı meseleleri soruyorlar. Sizlerdeki erkânın verdikleri karar ve münasip gördüğü tarzlar, benim reyimin fevkinde inşâallah isabet ederler. Madem benim reyimi de almak istiyorlar. Şimdilik, evvelce nazlanan matbaacılara lüzum yok . Hem mesleğimize muhalif yeni hurufa, Risale-i Nur'un bir nevi müsaadesi hükmüne geçtiği için, lâzım değil. Sizler, el makinesiyle yazdığınız miktar yeter. Zaten Nazif de, el makinesiyle bir derece çalışıyor. Tashihine çok dikkat etmek lâzım. Eski hurufla elmas kalemli kardeşlerim matbaaya ihtiyaç bırakmıyor. Bize yardım etsinler."[57]

9. Tahirî'nin İstedikleri...

"Nur fabrikasındaki Aliler ve Tahirî'nin istedikleri mûcizeli Kur'ân'ımızla i'caz'ı Kur'ân zeyilleriyle beraber İstanbul'da Hâfız Emin'in yanındadır, okutturuyorlar ve yazdırıyorlar. İsterseniz benim nüshamı Hâfız Emin'den alınız, onun yerine güzelce zeyilli nüshanızdan birisini veriniz, yanında kalsın."[58]

---

[56] Kastamonu Lâhikası, s. 210
[57] Kastamonu Lâhikası, s. 222
[58] Kastamonu Lâhikası, s. 238.

10. Hizb-i Nuriye'nin Naşirlerine Ölümsüz Bir Nasihat

"Bu vatan, bu millet ve bu vatandaki ehl-i hükümet, ne şekilde olursa olsun, Risale-i Nur'a eşedd-i ihtiyaçla muhtaçtırlar. Değil korkmak veyahut adavet etmek, en dinsizleri de, onun dindarane, hakperestane düsturlarına taraftar olmak gerektir. Meğerki bütün bütün millete, vatana, hâkimiyet-i İslâmiye'ye hıyanet ola.

Çünkü bu millet ve vatan, hayat-ı içtimâiyesi ve siyasiyesi anarşilikten kurtulmak ve büyük tehlikelerden halâs olmak için, beş esas lâzım ve zaruridir.

Birincisi: Merhamet,

İkincisi: Hürmet,

Üçüncüsü: Emniyet,

Dördüncüsü: Haram ve helâlı bilip haramdan çekilmek.

Beşincisi: Serseriliği bırakıp itaat etmelidir.

İşte, Risale-i Nur, hayat-ı içtimâiyeye baktığı vakit bu beş esası temin edip, hem asayişin temel taşını tesbit ve temin eder. Risale-i Nur'a ilişenler kat'iyen bilsinler ki, onların ilişmesi, anarşilik hesabına, vatan ve millete ve asayişe düşmanlıktır. İşte, bunun hulâsasını o casusa söyledim. Dedim ki:

"Seni gönderenlere böyle söyle. Hem de ki: On sekiz senedir bir defa kendi istirahatı için hükümete müracaat etmeyen ve yirmi bir aydır dünyayı herc ü merc eden harplerden hiçbir haber almayan ve çok mühim makamlarda çok mühim adamların dostâne temaslarını istiğna edip kabul etmeyen bir adama, ondan korkup, tevehhüm edip, dünyanıza karışmak ihtimaliyle evhama düşüp tarassutlarla sıkıntı

vermekte hangi mânâ var? Hangi maslahat var? Hangi kanun var? Divaneler de bilirler ki ona ilişmek divaneliktir." dedik. O casus da kalktı gitti.

Umum kardeşlerimize, hususan erkânlara ve matbaacılara, hususan Hizb-i Nuriye'nin naşirleri olan Hâfız Ali, kahraman Tahirî ve Hâfız Mustafa ve rüfekalarına birer birer selâm ediyoruz."[59]

11. Tahirî ve...

"Erkân-ı sitteden iki Ali ile Tahirî ve Hâfız Mustafa, bu iki üç senede ve bilhassa bu havalide bana yardımları ve fütuhatları, ya fevkalâde ihlâslarından veya yüksek iktidar ve faaliyetlerinden o derecededir ki, bu vilâyette Risale-i Nur şakirdlerini ebeden minnettar edip, Risale-i Nur'u dahi buralarda ebeden yerleştirdiler. Cenâb-ı Hak, onlardan ve sizlerden ebeden razı olsun. Âmin!"[60]

12. Gecede Kalbime Geldi ki...

"Sizin bu defa neşeli, güzel mektuplarınız, Risale-i Nur'un serbestiyeti ve matbaa kapısıyla intişarı hakkında beni çok mesrur eyledi ve kahraman Tahirî'nin yine bu ehemmiyetli işte çalışması için buraya gelmesi, beni şiddetle dünyaya bakmaya sevk etti. Kalben dedim: Madem kardeşlerim bu derece istiyorlar, çaresini arayacağız. Gecede kalbime geldi ki: İki ehemmiyetli sebepten inâyet-i ilâhiye tam serbestiyet ve eski harflerle tamamını tab etmek tam müsaade etmiyor.

Birinci sebep: İmam-ı Ali'nin (radıyallahu anh) işaret ettiği gibi, perde altında her müştak, kendi kalemiyle veyahut başka kalemi çalıştırmasıyla büyük bir ibadet ve âhirette

---

[59] Kastamonu Lâhikası, s. 241.
[60] Kastamonu Lâhikası, s. 245.

şehidlerin kanıyla racihane muvazene edilen mürekkep ile mücahade hükmündeki kitâbetle envar-ı imanı neşretmektir. Eğer tab edilse, herkes kolayca elde ettiği için, kemâl-i merakla ona çalışamaz, bilfiil neşrine hizmet vazifesini kaybeder.

İkinci sebep: Risale-i Nur'un mühim bir vazifesi, âlem-i İslâm'ın ekseriyet-i mutlakasının yazısı ve hattı olan huruf-u Arabiye'yi muhafaza etmek olduğundan, tab yoluyla işe girişilse, şimdi ekser halk yalnız yeni hurufu bildikleri için, en çok risaleleri yeni hurufla tab etmek lâzım gelecek. Bu ise Risale-i Nur'un yeni hurufa bir fetvası olup şakirdleri de o kolay yazıyı tercih etmeye sebep olur. Onun için, şimdiye kadar pek çok müstehak ve lâyık iken, Risale-i Nur'a serbestiyet verilmemişti. Lillâhilhamd, şimdi hakikatlerinin kuvvetiyle serbestiyeti kazandı. Hattâ eski harfle tab yasak iken, Âyetü'l-Kübrâ'yı bize teslim ettirip bir keramet-i ekber gösterdi.

Biz şimdi gayet mühim ve herkese lâzım Meyve ile Hüccetü'l-Bâliğa'yı ikisi bir cilt olarak yeni hurufla tab etmek için Tahirî ile İstanbul'a gönderdim. Yalnız Meyve'nin Onuncu ve On Birinci Meselelerini vakit bulamayıp tashihsiz ona verdim. Şayet tab edilse, o iki meseleyi tam tashih edip ona gönderirsiniz.

Hem o iki risale, dahilde, ya hariçte, âşikâre veya gizli, İstanbul'da veya dışarıda eski harflerle tab etmek lâzımdır.[61]

13. Tahirî ve Arkadaşlarına...

"Safranbolu, Eflâni nahiyesi Mülâyim köyünde mütekait muallim bir kardeşimiz ve Nurun has şakirdi, Nurların neşri ve tab'ı için âdetâ sermayesinin kısm-ı a'zamını teberru etmek istiyor, kabulünü rica ediyor. Ben, bu hâlis ve has kar-

[61] Emirdağ Lâhikası, 1/82-83.

deşimizin fedâkârâne ve hâlisane ricasını reddedemiyorum. Ve dünya malları kaide-i şahsiyeme girmediği için, bu işteki maslahatı da bilemiyorum. İki Isparta'nın kahramanlarına ve Hüsrev ve Tahirî ve arkadaşlarına ve Nazif ve refiklerine bu meseleyi havale ediyorum. Nurun neşri için böyle çok büyük bir hayır ve sevaba mâni olamam. Sizler ya bütün niyet ettiği miktarı, veyahut bir kısmını, iki hisse ile, biri büyük Isparta'nın, biri küçük Isparta'nın makinelerine verilsin. Onun istediği gibi, ya teberru veya ileride başka muavenet edenler gibi bir mukabele nev'inde, ya Nurlarda veya başka bir istediği ne varsa vermek suretiyle o has kardeşimizi memnun edersiniz."[62]

14. Beş Yüz Tahirî.....

"Evvelâ: Bu aşr-ı âhir-i Ramazan'da her gece, hususan tek gecelerde Leyle-i Kadr'in bulunmak ihtimali kuvvetli olduğunu hadis-i şerif ferman ediyor. Onun için, Nurcular o nur-u a'zamdan istifadeye çalışmak gerektir.

Saniyen: Hüsrev ve Tahirî gibi vazifelerini tam yapan ve bin Hüsrev ve beş yüz Tahirî meydanda bırakan iki kardeşimizi ve onların sisteminde bir nurcuyu sulh mahkemesine vermek, inşâallah, neticesinde büyük bir inayet ve fütühat olacak, hiç merak etmeyiniz.

إِنَّ اللهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَى صُورَةِ الرَّحْمَنِ[63]

sırrıyla, bu hadise zulmedenlere maddî-mânevî Cehennem'i ve nurculara dünyevî-uhrevî Cennet'i kazandırmaya bir sebeptir, inşâallah."[64]

---

[62] Emirdağ Lâhikası, 1/182.
[63] "Şüphesiz Allah Teâlâ, insanı Rahman sûretinde yaratmıştır."
[64] Emirdağ Lâhikası, 1/245.

15. Sabık Hizmetlerine Karşı...

"Tekrar mübarek Ramazan'ınızı tebrik ederiz. İki kahraman kardeşin ve Mu'cizât-ı Ahmediye'de yedi çocuğun bir cihette bir sekizincisi hükmüne geçen Süleyman Rüştü'nün mübarek kerimesinin makine ile Zülfikar-ı Mu'cizât'a çalışmasını ve Hüsrev ve Tahirî'nin şirin ve dikkatli yazılarını teksir etmeye fedâkârane deruhte etmelerini bütün ruh u canımızla onları tebrik ederek, şimdiye kadar pek fevkalâde nurlara ettikleri kıymettar ve meyvedar sabık hizmetlerine karşı, Risale-i Nur hesabına binler mâşaallah ve bârekâllah ve veffakakümullah deriz."[65]

16. Onu tanıyanlar diyor ki:

a) Muhiddin Yürüten

Bu hizmetteki yeri

"Tahirî Mutlu Ağabeyin bu hizmetteki yeri büyüktür. Üstadımız Tahirî Ağabey için, 'Tahirî'yi ben açmadım. O kendini bilmez. Eğer bilseydi, yaşayamazdı.' demişti.

Tahirî Ağabey hacca gitmek için Üstad'dan izin istedi. Üstad da, 'Gidemezsin Tahirî!' dedi. 'Sen, İslâm'ın büyük kalesinin bekçisisin. Harp meydanında bulunan bir kalenin muhafızısın. Bugün gidemezsin. Ama ileride gideceksin.' diyerek onun hacca gitmesine izin vermedi. Daha sonraki yıllarda Tahirî Ağabey hacca gitti."[66]

b)Veli Işık Kalyoncu

---

[65] Emirdağ Lâhikası,1/173.
[66] Son Şahitler, 4/297.

Tahirî böyle olmamış mıydı?

“Ben götürdüğüm formaları Hazreti Üstad’a takdim ettim. Bu formalar Afyon hayatına dairdi. Bizler yere yan halka şeklinde oturduk. Tahirî Ağabey de Hazreti Üstad’ın ayak ucuna oturmuştu. Bizlere sırayla birinci formayı okuttu. Bazen kesip, ‘Tahirî, böyle olmamış mıydı?’ diye soruyor. Tahirî Ağabey de, ‘Evet Üstadım böyle olmuştu.’ diye cevap veriyordu. Birinci formanın okunuşu bitince Hazreti Üstad bizi dışarıya çıkardı. Öğle ezanı da okunmak üzere idi. Öğle namazından sonra, öğle yemeği yendi. Öğle yemeği ekmek ve yaş üzüm idi. Hazreti Üstad, ‘Benim tayınımı Veli’ye verin.’ demişti. Hazreti Üstad’ın günlük tayını küçük bir ekmeğin dörtte biri kadardı. Ben o ekmeği yememiş, teberrüken Ankara’ya arkadaşlara götürmüştüm.”[67]

c) Abdülkadir Badıllı

Tahirî ne dersin?..

“Ayrılacağımın son günü idi. ‘Seni yanımda bırakmak istiyorum. Seni artık Abdurrahman’a (babam) vermeyeceğim, bana Tahirî’yi çağırın!’ dedi. Tahirî Ağabey geldi, ‘Buyurun efendim!’ dedi. Tahirî ne dersin ben bu Kürdoğlunu göndereyim mi? Yoksa burada yanımda mı kalsın?’ Tahirî Ağabey, ‘Efendim! Siz bilirsiniz ama, gidip Urfa’da hizmet etse daha iyi olmaz mı acaba?’ dedi. Peki öyleyse, Urfa’ya gitsin!’ dedi. Ben de gayr-i ihtiyari, fakat çocukçasına bir hevesle Urfa’ya gidip teksir makinesiyle hizmet etmek hissi daha çok galipti. Artık karar verildi. Urfa’ya dönecektim. Bir ara beni Ali İhsan Tola ile Sav köyüne makinenin çalışmasını görmem için gönderdi. Bir gün bir gece Sav’da kaldık. Makineyi aşağı yukarı öğrendim. Yine Üstad’ın huzuruna geldim.

---

[67] Son Şahitler 4/297.

Bir sabah dersinde çok neşeli idi Üstad. Dokuz kişi dersi sıra ile okuyordu. O gün *Hasbiye Risalesi* okunuyordu. Bir ara sual melekleri meselesi geçti. Tahirî Ağabey'e dönerek, 'Tahirî! Senin imanın bundan aşağı değil.' buyurdular. Tahirî Ağabey 'Elhamdülillâh!' dedi. Bana da 'Kürdoğlu! Senin de bundan hissen çoktur.' dedi."[68]

[68] Son Şahitler 4/169.

SEKİZİNCİ BÖLÜM:

TAHİRÎ'NİN LOKMALARI

TAHİRÎ'NİN LOKMALARI

Bediüzzaman Hazretleri'nin Risale-i Nurların muhtelif yerlerinde kendisine gönderilen hediyeleri kabul etmediğini ve yine yakın ve uzak çevreden gelen yemeklerin kendilerine dokundurulduğunu okuruz.

Tahirî Mutlu'ya gelince, o çok farklıdır. Aşağıda okuyacağınız mektupta bu farkı açık bir şekilde görürüz. Vaktaki, Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin en yakın talebelerinin getirdikleri bu teberrükleri de yine karşılıksız bırakmadığı da bir gerçek. Bunu bizzat kahraman ve fedakâr talebelerinin hatıralarından öğreniyoruz.

Dünkü Gün Aynı Saatte...

"Kahraman Tahirî'nin teberrük olarak getirdiği tatlı lokmalar, acip bir bereketle, her gün ikişer üçer yediğim hâlde bitmiyordu. Hayret ederdim. Bugün âdetimle iki alacaktım; baktım yalnız iki tane kalmış. İktisat için birisini aldım. Aynı saatte, Hıfzı'nın iki mâsum evlâdının, bir kutu içinde yazdıkları nüshalar altında şekerden, ekmekten, aynen Tahirî'nin lokmaları gibi, hem onun miktarında elime verildi. Ben bu tatlı tevafuktan zevk alırken, dünkü gün, aynı saatte çok hararetim vardı, çok su içiyordum. Canım üryani erik hoşafı istedi. Ben bilmiyordum, unutmuştum; Şiddetli

bir arzuyla hararetimi teskin edecek eskide alıştığım ve çok istimal ettiğim üryani erik, bir kutu içinde ve Asiye'nin has arkadaşlarından Nurcu Şerife Hanımın şekeriyle elime verildi. Ben de bu çok tatlı tevafukun hatırı için hem mâsumların, hem onların teberrüklerini yüz misli kadar kabul ettim. Umumunuza binler selâm."[69]

[69] Emirdağ Lâhikası, 1/167.

DOKUZUNCU BÖLÜM:

ÜSTADIMIZIN HİSSETTİĞİ

MÂNEVÎ TOKAT

ÜSTADIMIZIN HİSSETTİĞİ MÂNEVÎ TOKAT

Hekimoğlu İsmail "Bana en çok tesir eden Bediüzzaman'ın hayatıdır. Öyle hayat yaşadı ki onu romanlarıma bile sığdıramıyorum. En güzel romanlarımız hayatı yanında cılız kalıyor." der. Bu irfan ehlinin doğru tesbit ve teşhisini Üstad'ın bütün hayat karelerinde görmek mümkündür. Her günü her ânı her mektubu ve her teveccühü ömürlere bedel güzelliklerle doludur. Hayatın içinde ve hâdiselerle göğüs göğse yaşadığı her ânının muhasebesini yaparak yaşadı. Mânevî yönlendirmeleri bütün hassasiyetiyle takip etti. Aşağıda okuyacağınız mektupta o muazzez Üstad'ın neden hiç görmediği bir itap, bir tazip suretinde mânevî bir şiddetli ihtar aldığını göreceksiniz. Kılı kırk yararak yaşadı. Hizmetinin izzetini korudu.

Bana Bir İşaret Var...

"Aziz sıddık kardeşim Tahirî'

Evvelâ: Bu gelen şühûr-u selâsenin hürmetine ve Nur şakirdlerinin sadakat ve ihlâslarının hürmetine, çok ehemmiyetli hakkımda bir sebeb-i itap ve tokat bir hâdiseyi tamire çalışacağız. Ve gücenmeyiniz. Şöyle ki, bu gece hiç görmediğim bir itap, bir tâzip suretinde mânevî bir şiddetli ihtar ile denildi ki:

'Dünyaya, zevke, keyfe tenezzül etmemekle Nurlardaki ihlâs ve istiğnayı muhafazaya mükelleftin. Ve bu asırda

(يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا)[70]

sırrıyla dünyayı dine tercih etmek ve bilerek elması şişeye tebdil etmek olan hastalığa, Nur vasıtasıyla çalışmaya vazifedardın. Yüz tecrübenizle de anladın ki, insanların hediyeleri, ihsanları, yardımları, sana dokunuyor, hatta seni hasta ediyor. Her gün eserini, tecrübesini görüyorsun. Senin en ziyade itimat ettiğin ve Risale-i Nur'un fedakâr kahramanlarının yüzlerini Risale-i Nur'un hizmetinden ziyade kendi istirahatine çevirmeye sebebiyet verdin ilâ âhir.' diye daha mânen çok söylenildi diye beni tam tekdir etti. Hatta şimdi bir manevî tokattan dahi korkuyorum. Bu hâdisenin çare-i yegânesi, bu otomobili alan sizler ilân edeceksiniz ki, 'Bu kardeşimiz Said, bunu kabul edemedi, manevî, dahşetli bir zarar hessetti.'

İkincisi: Otomobil şimdi Konyalı Sabri'nin yanına gönderilmeli, oraya gitsin. O razı olmazsa Medresetü'z-Zehrâ erkânlarına gitsin. Sabri merak etmesin, her ay Nurlara onun harika hizmeti bir otomobil fiyatından ziyadedir. Onun için gücenmesin.

Saniyen: Kat'iyen biliniz ki, bu dehşetli itabı gördüğümün sebebi, istirahat için bir arzu nevinde ve bir temenni tarzında, bir otomobille gezmeye gittiğim vakitte, otomobilci dedi ki: 'Küçücük otomobiller çıkmış, bin lira gibi bir fiyatla satılıyor.'

Ben de temenni nevinden dedim ki, "Keşke, öyle bir emanet küçük otomobil elimize geçseydi, sair yerlerdeki Nurcu kardeşlerimizi ziyaret etseydim." demiştim.

---

70 "Vay onlara ki, âhirete inanmalarına rağmen, bile bile dünyayı âhirete tercih ederler." (İbrahim sûresi, 14/3)

Buna hakikî ve ciddî bir karar vermemiştim. Bir arzu iken, buradaki iki has kardeşimiz, bu arzuyu ciddî bir karar zannedip bin lira değil, dört bin liraya kadar fedakârâne çalışmışlar. Buraya geldikleri vakit, yedi saat memnuniyetle telâkki edip, o arzuyu bir dua-yı makbule zannettiğim hâlde, birden bu gecede mânevî itiraz ve itap gördüm. O arzumun hatasını anladım. Hiç görmediğim bu tarz mânevî itabın üç sebebi var; başka vakit izah edilecek.

Bu otomobili alan beş kardeşimiz kat'iyen bilsinler ki, değil beşinin bir otomobil sadaka ve ihsan ve hediye etmişler, belki onların hayırlı niyetleri cihetinde Risale-i Nur dairesi hizmetinde her biri tam bir otomobil fiyatı kadar bir hediye bilfiil yapmışlar gibi mânen kabul edildiğine bana bir işaret ve kanaat var. Madem, kardeşlerim, sizin hâlisâne bu hizmetiniz hakkınızda böyle makbuliyet var. Siz müteessir olmayınız. Beni de bu mânevî itaptan kurtarınız. Hem benim düsturu hayatıma, hem Risale-i Nur'un sırr-ı ihlâsına gelmek ihtimali bulanan zararı çabuk tamir ediniz. Hem o otomobil burada kalmasın. En büyük hisseyi veren zâtın yanına gitsin. Üç ehemmiyetli sebebi izah ettiğim vakit, bu telâşımın hakikatini anlarsınız. Zaten hem şühûr-u selâse, hem üç ay mühim mecmuaların çıkmasına kadar bütün dünya saltanatı verilse de bakmamaya mecburum. Şayet otomobile verdiğiniz para tam çıkmazsa, o noksanını alâküllihâl ben her şeyimi satıp tekmil etmeye karar verdim.

Umumunuza selâm. Hakkınızı bana helâl ediniz. Ben de size helâl ediyorum!"[71]

---

[71] Emirdağ Lâhikası, 1/231-233.

ONUNCU BÖLÜM:
ÜSTAD HAZRETLERİ'NİN
BEYANLARINI TASDİK

ÜSTAD HAZRETLERİ'NİN BEYANLARINI TASDİK

1. Çok Merak Ederdim

Evvelâ: Bütün ruh u canımızla, geçen Leyle-i Berâtınızı tebrik ediyoruz.

Saniyen: Nurun ehemmiyetli bir kumandanı ve naşiri Re'fet Bey'in Nur hizmeti için İstanbul'a gitmesi çok iyi, çok güzeldir. Zaten oraya onun gibi bir Nurcu lâzımdır. Cenâb-ı Hak muvaffak eylesin. Âmin!

Salisen: Ben, ikisini Câmiü'l-Ezher ulemasına, ikisini Medine-i Münevvere'nin Ravza-i Mutahhara civarındaki âlimlerine, ikisini de Şâm-ı Şerif hey'et-i ulemasına göndermek üzere 'üç *Asâ-yı Musa,* üç *Zülfikâr'* hazırladım. Başlarında, evvelce Câmiü'l-Ezher ulemasına hitaben size gönderdiğimiz bir mektup dere edilmiştir. Mümkün olduğu kadar çabuk göndereceğiz inşâallah.

Rabian: Ben, iki cihette mânevî hizmetlerinize ve dualarınıza ve benim yerimde yapamadığım mânevî kazançlarınızın imdadıma gelmesine şiddetle ihtiyacım var.

Birinci sebep: Bütün hayatımda şimdiki kuvvetsizlik ve gittikçe ziyadeleşen zafiyeti hissetmemiştim. Çok sıkıntılarla daimi evradlarımı bazı da noksan olarak yapabilirim. Hâlbuki bu eyyam ve leyâli-i mübarekede yüz derece

çalışmaya ihtiyacım var. Ve sizin şirket-i mâneviyenize hissem itibarıyla yardım etmek ve dualarınıza bin derece ziyade âminlerle iştirake koşmak lâzımken, bu iktidarsızlığım, o şirket-i mâne-viyeye pek cüz'î yardım edebilir. Bunun çaresi, vazife-i nuriyede benim vazifem size verildiği gibi, o şirketteki vazifeyi de sizlerin mânevî yardımlarına dayanıp haddimden ve istidadımdan pek çok ziyade bu âciz kardeşinizdeki hüsn-ü zannınıza muvafık çalışmayı rahmet-i ilâhîden niyaz ediyorum.

İhtiyacın ikinci sebebi: Hem siz, hem bizden olmayan bir kısım zâtlar, Risale-i Nur'un hakikatinden ve şakirdlerinin şahs-ı mânevîsinden tezahür eden fevkalâde hâlleri ve neticeleri bu biçare kardeşinizden zannedildiğinden, o büyük neticelere karşı çok büyük bir iktidar, bir tahammül lâzımken, pek cüz'î ve şahsî çalışmam, bu hastalık ve zafiyetle beraber, elbette beni şiddetle mânevî yardımınıza muhtaç ediyor. Ben de bu mânevî yardımlarınızı kendime koşturmak için gibi bütün mütekellim-i maalgayr tabir edilen kelimelerde sizleri niyet ediyorum. Güya umumunuzla beraberiz gibi çalışıyorum. Ve "âmin" dediğim vakitte, bütün dualarınıza bir âmin niyet ediyorum. İnşâallah, Erhamürrâhimîn, rahmetiyie o çok noksan ve cüz'î çalışmamı, büyük çalışmanıza mükemmel bir âmin hükmünde kabul eder.

Hâmisen: Sabık hâdiseden vaziyetiniz ne şekilde olduğunu çok merak ederdim. Cenâb-ı Hakka şükür ki, mektubunuzda Kahraman Tahirî'nin İstanbul'a makine ve kâğıt almak için gitmeyi gösteriyor ki, o hâdise sönüyor ve Nurların neşrine mâni olmayacak, belki başka yerlerde olduğu gibi orada da galibane fütuhatı var, inşâallah.

Ravza-i Mutahhara civarındaki mübarek hey'et-i ulemaya takdim edilen *Asâ-yı Musa* ve *Zülfikar* risalesidir. Hem bir vesile-i şefaat, hem kudsî yerde hayırlı dualarına

mazhar olmak için müellifin bedeline o mübarek yerleri ve elleri ziyaret etmek için gönderilmiştir. Bu fıkra, yalnız Şam, Mısır ve Hind'e gidenlerden Ravza-i Mutahhara yerinde Câmiü'l-Ezher ve Şam ve Hind cemaat-i İslâmiye'sine yazılmış. Aynen hem dört *Zülfikar,* hem dört *Asâ-yı Musa* başlarında yazdık, ikişer nüsha olarak hem Mısır Câmiü'l-Ezher, hem Şam ulemasına, hem Hindistan'da iki milyon liraya mukabil Kur'ân'ları isteyen hey'ete gönderdik."[72]

2. Bu Biçare Evlâdına...

"Ravza-yı Mübareke civarındaki âlimlere ilk takdim edilen Asay-ı Musa ve Zülfikâr risalesidir. Hem şefaate vesile hem de o kudsî yerlerdeki hayırlı dualarına mazhar olmak için Üstad'ın bedeline o mübarek yerleri ve elleri ziyaret etmek için aşağıda okuyacağınız mektup, Şam, Mısır ve Hind'e gidenlerden Ravza-yı Mutahhara yerinde Camiü'l-Ezher, Şam ve Hind âlimlerine yazılmıştır. Dört Zülfikâr, dört Asa-yı Musa başlarında yazılmış olarak ikişer nüsha Mısır'daki Camiü'l-Ezher'e Şam âlimlerine Hindistan da Kur'ân isteyen heyete gönderilmiştir. Bu mektup Tahirî Mutlu'nun refakatinde Hayri, Mustafa, Sadık, Osman, Hüsrev ve Tahir'den müteşekkil bir heyet tarafından yazılmıştır."[73]

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Asa-yı Musa ve Zülfikâr-ı Mu'cizat-ı Ahmediye ve Kur'âniye mecmualarından, münasip gördüğünüz zaman Ravza-i Mutahhara'nın civarındaki ulemaya göndermekle beraber onlara yazınız ki:

Nur Risaleleri'nin Medresetü'z-Zehrâ'sı, Ravza-yı Mutah-hara'nın civarındaki ulemanın şefkatine çok muhtaç mânevî bir mahdumudur, bir talebesidir, şiddetli düşmanların hücumuna mâruz kalmış bir şakirdidir ve âlem-i İslâm'ı

---

[72] Emirdağ Lâhikası, 1/239-240.
[73] Emirdağ Lâhikası, 1/240.

daima tenvir eden sizin o büyük medresenizin küçük bir dairesi ve şubesidir. Onun için, o âlikadir üstad ve müşfik peder ve hamiyetkâr mürşid-i a'zam olan zâtlar, bu biçâre evlâdına tam mânevî yardım etmesini onların ulüvv-ü himmetinden bekliyoruz. O pek büyük üstadlarımıza takdim edilen iki kitap ise, bir talebe dersini ne derece anlamış diye, akşamüzeri üstadına ve babasına yazıp vermesi gibi, o iki dersimiz, o şefkatli allâmelerin nazar-ı müsamahalarına arz edilmiş." diye bir mektup yazınız ve selâm ve ihtiramlarımı ve ellerinden öptüğümü tebliğ ediniz.

Bu risalelerin müellifi Said Nursî, yirmi iki senedir inzivadadır. Tecrid-i mutlak içinde bulunduğundan, halklarla görüşemez. Ancak zaruret derecesinde başkalarıyla az bir zaman sohbet edebilir. Yanında hiçbir kitap bulunmaz. Bütün yazdıkları, "Yüz otuz parça risalelerin menbaları me'hazları yalnız Kur'ân'dır." diyor. Biz de bütün kuvvetimizle tasdik ediyoruz. Kendisi hem hasta, hem gurbette, hem perişan bir hâlde, bazen çok sür'atli yazdığı risalelerde sehivler bulunabilir diye sizin gibi allâmelerden nazar-ı müsamaha ile bakmanızı rica ettiğini bize söyledi. Biz de ricasını tebliğ ederek ellerinizden öperiz. [74]

3. Herkesin Kalbinde...

"Mâneviyatı tahrip ederek anarşiliği hızlandıran ve böylece İslâm ülkelerinde emniyeti yok etmeyi hedefleyen tahribatçı güçlere karşı Risale-i Nur'un zaferini görmemek affedilmez bir körlüktür. Bu hakikate bu ülkede yaşayan her insan şahit olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Üstadımızın hizmetinde bulunan Nur talebelerinin Üstad Hazretleri adına yazdıkları mektup. Bir başka mektupta Üstadımız İnayet-i İlâhiye, Kur'ân'ın bir mânevî mûcizesi olan Risale-i Nur'u muarızlarından muhafaza ediyor. Bu hakikate hücum ise Nurların parlamasına ve yayılmasına vesile olmaktan öte bir işe yaramamıştır.

---

[74] Emirdağ Lâhikası, 1/240.

Üstadımız diyor ki:

Yirmi sekiz sene zarfında hükümetin resmî adamlarından bana rast gelenler, hep sıkıntı verdikleri halde, zabıtanın bana hiç sıkıntı vermediği gibi, bazı himayetkârâne vaziyeti göster-melerinin hikmetini simdi izhar ediyorum ki: "Nur talebeleri ve Risaleleri, mânevi bir zabıta hükmünde asayiş ve emniyeti muhafazaya -hem kudsî bir şekilde- çalıştıkları ve herkesin kalbinde nasihatleriyle iman cihetinde bir yasakçı bıraktıkları tahakkuk etmiş.' Zabıta bunu mânen hissetmiş ki, bize her vakit dost göründü. Bunun sırrı budur ki:

Kur'ân'ın bir kanun-u esasîsiyle, yüzde doksan masuma zarar gelmemek için on cani yüzünden asayişi bozmaya çalışanları men ediyorlar. Birisinin günahıyla başkası mesul olamaz. Bu sırra binaen, şimdi asayişi bozmaya çalışan manevî, dehşetli kuvvetler mevcut olduğu hâlde; Fransa, Mısır, Fas, İran gibi yerlerden daha ziyade bu mübarek memlekette çalışıldığı halde emniyet ve asayişi bozamadıklarının en büyük sebebi, 600 bin Nur nüshaları ve 500 bin Nur talebeleri zabıtaya bir manevî kuvvet olarak o manevî tahribata karşı dayandıklarını zabıta mânen hissetmişler ki, yirmi sekiz seneden ben resmî memurlara muhalif olarak Nurlara insafkârâne ve merha-metkârâne vaziyet gösteriyorlar.

Hem Üstadımız diyor ki:

Ben derim: Bu zamanda hocalardan, hattâ sofilerden ziyade zabıta efradı ehl-i takva olup kebairden kendilerini muhafaza ve feraizi yapmasını vazifeleri iktiza ediyor. Ve ona ihtiyac-ı şedit var. Ta ki karşısındaki mânevî tahribatçılara karşı asayiş ve emniyet-i umumiyeye ait vazifelerini tam yapabilsinler.[75]

---

[75] Emirdağ Lâhikası, 2/77.

4. Hâl ve Vaziyet Bundan İbarettir

Tahirî Mutlu'nun Zübeyir Gündüzalp'le birlikte yazdıkları Üstadımızın köylerde dolaştığına dair muarızların çıkardıkları uydurma habere karşı cevaptır.

Bu cevapta; Üstad'ın hizmetleri ve karşı safta muarızların hileleri ortaya konmuştur. Fâni ömrü Kur'ân'a ve imana hizmet içinde geçen Üstadımızın yaşadığı günleri tasvir etmesi bakımından bu mektup fevkalâde bir önem arz eder.

Üstadımız Said Nursî'nin iki seneden beri misafir bulunduğu Isparta emniyetine bir maruzatımızdır.

1. Üstadımız Said Nursî otuz seneden beri bu Anadolu memleketinde gezdiği bütün vilâyet ve kazalarda kendisini zabıtanın bir misafiri olarak telâkki etmiş ve zabıta efradı daima dostane ve himayetkârâne muamele göstermiştir. Kur'ân'ın hakikî ve parlak bir tefsiri olan Risale-i Nur'u Isparta'da otuz sene evvel telife başlayan Üstadımız, hakaik-i imaniyeye gayet tesirli bir surette hizmet etmekle, tamamen âhirete müteveccih olan bu hizmetinin dünyevî bir faydası olarak, iman sebebiyle kalblerde fenalığa karşı daimi bir yasakçı bırakmıştır. Onun neticesidir ki, asayişin teminine vesile olmuştur.

Evet, Üstadımız adalet-i hakikiyeyi ifade eden yani, "Birisinin hatasıyla başkası mes'ul olamaz."[76] âyet-i Kur'âniye'si ve "Bir maumun hakkı yüz şerir için dahi feda edilemez." gibi düstûr-u Kur'âniye gereğince, yüzde on zâlimler yüz-ünden doksan masumlara zarar vermek, hakiki adalete, evâmir-i Kur'âniye'ye tamamen zıddır diye her tarafta neşretmiş ve kendisine zulüm yapılmasına karşı millet-i İslâmiye'nin selâmeti için "Ben, değil dünya hayatımı, belki âhiret hayatımı da feda ediyorum." demiş ve

---

[76] İsrâ sûresi, 17/15.

demektedir.

Risale-i Nur'un hakaik-i imaniye dersleriyle ve bütün mahkemelerde beraatı netice veren müdafaalarındaki Kur'ânî hakikatlerle hayat-ı içtimâiyenin uhrevî ve dünyevî saadetine rehber olan hakaiki ders veren ve dolayısıyla asayişin muhafazasına ve emniyet-i umumiyenin teminine en büyük bir vesile Üstadımız olduğu, hayat-ı içtimâiyenin saadetiyle alâkadar hamiyetperver zâtların tasdikiyle sabittir. Otuz seneden beri müteaddit tetkikler ve mahkemelerin beraat kararları vermesiyle ve şimdi de tamamen serbest bulunmasıyla ve eserleri büyük bir vüs'atle her tarafta, Anadolu'da ve âlem-i İslâm'ın merkezlerinde ve garp memleketlerinin bazılarında yayılarak takdir ve tebriklere mazhar olmasıyla en ince esrarına kadar büyük bir dikkat ve ehemmiyetle her hâli tetkik edilen Üstadımızın mûcib-i mes'uliyet hiç bir hâli gösterilememiştir.

Bir tarafta komünizm gibi din, ahlâk ve an'ane aleyhinde olup pek müthiş bir tahribatla yarı Avrupa'yı, Çin'i istilâ eden, umum dünyaya karşı müfsit, yırtıcı rejim-i küfrîsine mukabil, milletler, devletler mabeyninde tedbir aldıran ve bununla beraber haricî, gizli ifsat komiteleri de bu vatan aleyhinde müthiş bir herc ü merce çalıştıkları bir zamanda, biz otuz senelik pek hâlis ve tesirli geniş bir hizmeti ibraz ederek ve Üstadımız Said Nursî'nin eserleri olan Risale-i Nur nüshalarından yüz binlerinin intişarıyla ve yüz binleri geçen okuyucularının hüsn-ü hâlini göstererek ve zabıtaca Nur talebelerinden asayiş aleyhinde bir tekinin gösterilmemesini şahit tutarak deriz ve kat'iyen sabittir ki, Risale-i Nur o tahribatçı cereyanı durduran Kur'ânî ve imanî bir seddir. İnsaflı zabıta ehli de bu tahakkuk etmiş hakikate şehâdet ediyorlar.[77]

İman hizmetinin mânevî, uhrevî faydalarından kat-ı nazar, dünyevî, millete ait mühim bir faydasını vaktiyle Üs-

---

77 Emirdağ Lâhikası, 2/196.

tadımız şu suretle ifade etmiştir ki, zaman bunun ne kadar doğru olduğunu göstermiştir. O zaman demiş:

"Şimdi bu memleketin, bu vatan ve milletin saadet-i hayatiye ve ebcediyesi noktasında iki müthiş cereyan var:

Birisi: Şimalde çıkan dehşetli dinsizlik cereyanının bu vatanı mânevî istilâsına karşı Kur'ân'ın hakikatleri ve imanın nurlarıyla mukabele etmektir. Çünkü o dinsizlik cereyanı mânevî tahribat nev'inden olduğundan karşısında bir mânevî mukabele olmalıdır. Hakaik-i Kur'âniye'nin lemeâtı olan Risale-i Nur mânevi tamirci bir atom bombası olarak bu dalâlet cereyanına mukabele edebilir ve etmiştir.

İkincisi: Bin seneden beri İslâmiyet'in kahraman bir ordusu ve bayraktarı olan Türk milletine âlem-i İslâm'ın adavetini izâle etmek, Türkler yine eskisi gibi İslâmiyet'in kahramanıdırlar kanaatini verdirmektir. Bu suretle 400 milyon hakiki kardeşleri bu millete kazandırmakla saadet-i hayatiyesine en ehemmiyetli bir hizmeti ifa eylemektir ki, Risale-i Nur iman hakikatlerini bu vatanda neşrederek bu azim faydayı fiilen göstermiştir."[78]

"Risale-i Nur'un bir talebesi, evvelce elinde Nur Risaleleriyle ve oradan çıkardığı mev'izelerle şark hudut bölgesinde Rusların o zamanda o havalideki propagandalarını durdurmuştu. Bu suretle, bir tek talebe bir ordu kadar vatana, millete ve asayişe hizmet etmiştir. Risale-i Nur'un gaye ve maksadı tamamen uhrevî ve rıza-yı ilâhî dairesinde imana hizmet etmek olduğundan, netice verdiği sair dünyevî iyilikler dolayısıyla, hayat-ı içtimâiyeye ait bir faydasıdır."[79]

Otuz kırk seneden ben inzivada tecrid, hastalık ve hapis gibi sebeplerle, zaruret olmadıkça insanlarla görüşmeye ta-

---

[78] Emirdağ Lâhikası, 2/196.
[79] Emirdağ Lâhikası, 2/196-197.

hammülü olmadığı için, hariçten gelen dostlarını daima hatırlarını kırarak onları geri çevirmesi ve akşamdan ertesi gününün sabahına kadar hizmetçileri dahi yanına kabul etmemesi öyle bir hakikattir ki, bu kadar zâhir ve gözle görünen bu hakikat karşısında başka bir söz söylemeye lüzum yoktur. Üstadımız Said Nursî'nin eskiden beri bir fıtrî seciyesidir ki, inziva ve insanlarla zaruret olmadıkça görüşmemek bir düstur-u hayatı olmuştur. Hattâ, hayatta kalan tek bir kardeşini dahi, yakın bir şehirde iken otuz seneden beri görmediği hâlde, görüşmek için yanına çağırmamıştır. Hem hizmetçileri de akşamdan ertesi gün sabaha kadar şiddetli bir zaruret olmadıkça odasına girememektedirler. Şiddetli hastalığı ve görüşmeye tahammülü olmaması sebebiyle, hariçten gelen çok dostlarının hatırlarını incitip, görüşmeden geri çeviriyor.[80]

Üstadımızla otuz seneden beri alâkadar olup dostane vaziyet gösteren zabıtaya asayiş noktasında Risale-i Nur'la pek ehemmiyetli harika hizmeti sabit olan Üstadımızın bütün hâli mahkemelerce medâr-ı tedkik olmakla hiçbir hâli zabıtaca gizli kalmadığından, bazı gizli din düşmanlarının onun hakkındaki uydurmalarıyla otuz senelik bir müşahedeye dayanan müsbet kanaati bozmamak, hukuk-u umumiyeyi temine çalışanların vazifeleri iktizasıdır.[81]

Üstadımız hastadır, hattâ cumaya dahi çıkamamaktadır. Ara sıra hava almaya pek ziyade muhtaç oluyor. Bu sebepten, pek nadir olarak kendine mahsus bir odası bulunan ve otuz sene evvel on sene ikamet ettiği Barla Köyüne gider, bir müddet kalır, gelir. Bazen da burada, yaz mevsiminde insanların bulunmadığı, şehrin haricindeki mahallere giderek iki üç saat teneffüs eder, gelir. İhtiyarlığı, hastalığı dolayısıyla yayan yürüyememekte olduğundan ve halkın hürmetkâr vaziyetiyle rahatsız etmemesi için bu basit gidip gelmeyi otomobille yapar. Bu-

[80] Emirdağ Lâhikası, 2/197.
[81] Emirdağ Lâhikası, 2/197.

nun haricinde hiçbir köye, meskûn hiçbir mahalle, hattâ otuz senelik dostları bulunan yerlere dahi mezkûr sebeplerle gitmiyor. İşte hâl ve vaziyet bundan ibarettir. Hakikat-i hâl de budur.[82]

Bu belge çok yerlerde neşredilen savcının iddia ettiği huzursuzluk ithamının hakikatte olmadığını gösteren ve Ankara Emniyet Müdürlüğüne verilen bir hakikattir.

Nur talebeleri asayişin bekçileridir. Asayişi muhafaza ettiklerinin kat'i delili şudur:

Altı vilâyetin altı zabıta dairesi 600 bin talebelerin yirmi sekiz sene zarfında haksız muamelelerine maruz kaldığı hâlde hiçbir vukuatlarını kaydetmemeleridir. Afyon savcısının asayiş ithamına mukabil Üstadımız demiş. Bu yirmi sekiz senede tek vukuatı gösterebilir misiniz? Madem gösteremediniz nasıl bu ithamı ileri sürüyorsunuz? 600 bin talebeden hiçbir vukuatları olmadığı kat'i isbat eder ki, asayişi Nur talebeleri muhafaza ediyor. Bu sözler Afyon savcısını susturmuştur.[83]

Üstadımız diyor ki:

Üstadımızın hizmetinde bulunan Nur talebelerinden Tahirî, Zübeyr, Sungur, Hüsnü, Bayram imzalarıyla neşrettikleri Üstadın İstanbul seyahatiyle alâkalı raporları:

"Ben elli altmış senedir küfr-ü mutlaka karşı imana hizmet etmek ve küfr-ü mutlakın neticesi olan anarşilikten milleti kurtarmak için bütün kuvvetimle iman hizmetindeki ihlâsın neticesi olan âsâyişi muhafaza ile, bir câni yüzünden on masumu zulümden kurtarmak için rahatımı, şerefimi, haysiyetimi, hattâ lüzum olsa hayatımı feda etmekle, her bir tazyikata, mânâsız, lüzumsuz şeylere karşı sabır ve taham-

[82] Emirdağ Lâhikası, 2/197.
[83] Emirdağ Lâhikası, 2/195.

mül ettim. İşte, benim otuz kırk senedir bu hizmet-i imaniye için, benim hakkımda habbeyi kubbe yapıp, bir bardak suda fırtına çıkarıp beni tâciz ettikleri hâlde, sırf hizmet-i imaniyenin bir neticesi olan âsâyiş için sabır ve tahammül ettim. Bir misali, beş mahkeme huzurunda hiç benim kıyafetime ilişmediği hâlde ve mütemadiyen gezdiğim hâlde ve hattâ İstanbul'da mahkemede yüz yirmi polis bulunduğu hâlde aynı kıyafetime ilişmediler ve iki ay İstanbul'da yaya gezdiğim hâlde, mümânaat etmediler ve ilişmeye hiç kimsenin hakkı yok.

Çünkü, hem münzevi, hem de camie gitmiyor ve çarşıda kalabalık yerlerde gezmiyor, yalnız otomobiliyle çıkıyor. İnsanlarla zaruret olmadan konuşmuyor, yalnız teneffüs için dağlar başında ve hâli yerlerde geziyor. Şimdi ehl-i dünyanın hiç bir hakkı yoktur ki vaziyetime, hâlime ilişsinler."[84]

Bir seyahat münasebetiyle ve otomobili içinde İstanbul'a en mühim bir mesele-i imaniye için gitmesinden, şimdi İstanbul'un bazı resmî adamları yirmi cihette kanunsuz bir tarzda kanun namına Üstadımızı bir bardak suda fırtına koparmak nev'inden, milyonlar fedâkâr talebeleri bulunan bir zâta sinek kanadı kadar bir ehemmiyeti olmayan bir mesele için resmî adamları yanına göndermek olan yüz cihette ehemmiyetsiz, mânâsız ve bir habbeyi yüz kubbe yapmak gibi bu şeye karşı Üstadımız diyor:

"Madem iman hizmetinde ihlâs-ı etemle, anarşiliği durdurmakla, âsâyişi muhafaza etmekle sabır ve tahammül gerekir. Ben de bunun için rahatımı, haysiyetimi feda ediyorum. Onları da helâl ediyorum."[85]

Bu defa İstanbul'a gitmesi münasebetiyle İstanbul Müdde-i Umumiliğince ifadesinin alınması için yanına gelen

---

[84] Emirdağ Lâhikası-2/199.
[85] Emirdağ Lâhikası-2/200.

iki memura Üstadımız:

"Ben daha evvel bu mesele için mahkemede ifade vermiştim ve mahkeme tahkikat yapmış, neticede beraat vermiş. Başka diyeceğim yok." diyerek, Samsun Mahkemesi'ne giden ve İstanbul Mahkemesi'nde okuduğu ifâdâtını tekrar söyledi. Hem eskiden aldığı birkaç rapor var ki, hastalığı dolayısıyla başını sarmaya mecburdur ve şiddetli nezleden ve hastalıklardan dolayı istirahate ve tebdil-i havaya ihtiyacı vardır. Daimî bir yerde kalması sıhhatine münafidir. Daha evvel lüzum da olmadığı için bu raporları göstermeye tenezzül etmiyordu, lüzum görmüyordu."[86]

5. Şimdi Çok Mühim

Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin Isparta'yla alâkalı kudsî idealleri. Bu idealler fedakâr talebeleri tarafından şu ifadelerle arz edilir.

Üstadımız Said Nursî diyor ki:

"Madem Isparta benim hakikî bir memleketimdir. Ben ruh u canımla bu hakikî memleketime ve insanlarına hayır kazandırmak istiyorum. Şimdi çok mühim olan hayır da şudur:

Afyon, nasıl ki bütün Risale-i Kur Külliyatı'nı iade etmekle âlem-i İslâm ve hattâ âlem-i insaniyette çok büyük bir hayra vesile oldu ve sekiz seneden beri olan hatayı hiçe indirip affettirdi. Bu mübarek Isparta dahi, âlem-i İslâm nazarında Mısır Camiü'l-Ezher'i ve eski Şam-ı Şerif mübarekiyetine mazhar olduğundan, elbette Risale-i Nur'u sahiplerine iade etmekle hasıl olacak çok büyük şeref noktasında Afyon'dan geri kalmayacak. Belki yirmi derece ileri gidecek. Isparta'nın âdil adliyesi, vatanperver demokratı ve dindar halkı bu hayr-ı azîmi

[86] Emirdağ Lâhikası, 2/200.

memleketlerine kazandırmak ve Afyon'un mazhar olduğu şereften yüz derece ziyade bir şerefi kendilerine temin etmek için, bu mübarek Isparta'nın mahsulü olan Nur Risaleleri'nin iadesine çalışsınlar. Nasıl ki, Isparta'nın bir mebusu olan Tahsin Tola, Ankara ve Afyon'un Risale-i Nur iadesinde yüz adam kadar fayda verip bu hayr-ı azimin yarısını Ispartalılara kazandırdı."[87]

6. İşte Hakikat Budur

Üstad Hazretleri'nin ziyaretine gelen ve fakat değişik sebeplerle görüşemeden giden dost ve kardeşlere bir teselli ve bir özür mahiyetinde yazılan bu gelen hakikat çok önemlidir.

Üstadımızı ziyarete gelip de görüşemeyenlerin ve biz görüştürmeden gidenlerin hatırları kırılmamak için. Üstadımızın gizli harika bir ahvâl-i ruhiyesini beyan etmeye mecbur olduk. Hattâ bugün bir parça dikkatsizlik ettiğimizden, gayet çok muhtaç olduğu hizmetimize nihayet vermek niyet ettiği hâlde, şimdiki yazacağımız şey hatırına geldi; bizi de affetti, helâl etti.

İşte hakikat budur:

Biz de kat'iyen anladık ki, Üstadımız ekser hayatını tecerrüdle geçirdiği gibi, bütün hayatında hediyeleri kabul etmemek ve mukabilsiz hediyeler onu hasta etmek gibi, şimdi hürmet ve dostluk cihetiyle onunla görüşmek, ona gayet ağır geliyor. Hattâ mükerreren biz de anladık, müsafaha etmek, elini öpmek, kendine tokat vurmak gibi, ruhen müteessir oluyor. Ve ona bakmaktan, dikkat etmekten de şiddetle müteessir oluyor. Hattâ hizmetinde biz bulunduğumuz hâlde, zaruret olmadan bakamıyoruz.

---

[87] Emirdağ Lâhikası, 2/203.

Bunun sırrı ve hikmetini kat'iyen anladık ki, Risale-i Nur'un esas mesleği hakikî ihlâs olmak cihetiyle, şimdiki tezahür, sohbet etmek, fazla hürmet etmek, bu enaniyet zamanında bir nefisperestlik, riyakârlık, tasannu alâmeti olmak cihetiyle ona şiddetle dokunuyor. Çünkü der:

"Benimle görüşmek isteyen, eğer âhiret için, Risalet-i Nur için ise, Risale-i Nur bana kat'iyen ihtiyaç bırakmamış. Milyonlar nüshası her birisi on Said kadar fayda veriyor. Eğer dünya cihetiyle ve dünyaya ait işler için görüşmek ise, o, dünyayı şiddetle terk ettiği için, dünyaya dair şeyleri mâlâyâni, vakti zayi etmek olduğu için cidden sıkılır. Eğer Risale-i Nur'un hizmetine, intişarına ait olsa, bana hizmet eden hakikî fedakâr talebelerim ve mânevî evlâtlarım ve kardeşlerim benim bedelime görüşmeleri kâfi; bana hiç ihtiyaç yok."

Uzun yerlerden, uzak memleketlerden gelenlerle beraber başka kardeşlerimizin de hatırları kırılmasın. Çünkü, on seneden beridir her sabah okuduğu ve başkaları onu tevkil ettiği evrad okumasında sevabı bağışladığı vakit der ki:

"Yâ Rabbi! Benimle görüşmek için gelip görüşmeden dönenlerin defter-i a'mâline de yazılsın!" diye ruhlarına hediye ediyor. Üstadımızın bu hâlini kardeşlerimize beyan ediyoruz." [88]

6. Hüseyin Avni ve Tahsin Tola ile Bir Hasbihâldir

Tahirî Mutlu Ağabeyin de içinde bulunduğu Nur'un has ve sadık talebelerine Üstadımızın söyledikleri...

---

[88] Emirdağ Lâhikası, 2/214.

Biz Nur şakirdleri, Üstadımızın hizmetinde ve mesleğinde bulunduğumuzdan, siyasetlerle alâkamız yoktur. Fakat Demokratlar, Nurların neşrine müsaadekâr olmaları ve eskiden beri Nur'un men'ine dair zulümleri yapmadıklarından, Demokratın hatırı için seçimlerle alâkadar olduk. Evvelki defa gibi bu defa da Nurcuların epey faydası, Demokrat lehine oldu. Üstadımıza ve Nurlara en ziyade faydası dokunan eski adliye vekili Hüseyin Avni ve Senirkent Mebusu Tahsin Tola herkesten ziyade kazanmaları lâzımken kazanmamaları bizi çok müteessir etti diye Üstadımıza söyledik. Bize dedi ki:

"Müteessir olmayınız. Ben de sizinle beraber olarak onları tebrik etmeliyiz. Çünkü, iki sene zarfında elli sene kadar hükümete, vatana, millete, dine, âsâyişe hizmet ettiklerine delil-i kat'î, kerâmetkârâne Üstadımızın ona müracaatı olmadan rehberin kurtulmasını arzu ettiği aynı dakikada, müsadere edilen iki yüz rehberin bize iadesine emir vermesiyle iki yüz bin adam rehberden istifade etmesiyle ona duacı olması; ve Tahsin Tola'nın ehemmiyetli çalışmasıyla Sözler mecmuası resmen Ankara'da tab' edilmesiyle hem asayişe, hem Demokrata, hem bu vatan bu millete yüz sene mebusluk etmek kadar faydası oldu. Şimdi bu kadar mânevî, hakikî, hususan bâkî ve uhrevî kâr onlara yeter. Bir iki sene memuriyet ve mebusluğa çalışmakla o bâkî elmas gibi hizmetlerini, kırılacak fânî şişeye alet yapmamak gerektir. Onun için ben onları tebrik ediyorum. Siz de onları tebrik ediniz, dua ediniz. Hattâ ben Tahsin Tola'nın tekrar mebus olmasını istedim, tâ Nurlara hizmet etsin; fakat onun evvelki hizmeti kâfi geliyor. Kapıyı açmış, daha ihtiyaç kalmadı."[89]

Nur talebelerinden Mehmet Kaya, Hüsrev, Tahirî, Sungur, Zübeyir, Ceylân, Bayram. Üstadımız dedi ki: Dünya cihetiyle mebus olmadığından, ayda bir miktar banknot kaybetti. Şimdi onun hizmetiyle sözler mecmuasının neşriyle

---

[89] Emirdağ Lâhikası, 2/215.

milyonlar adamlar içinde yalnız benim hisseme mukabil bir şey lâzım olsaydı, ben -elli bin lira kadar bana fayda olduğer param olsaydı, böyle azim bir yekûn ona verecektim. Şimdi bu hakikati nazar-ı dikkate almak lâzım gelirken, tekrar mebus olsaydı, bu hakikat nazara alınmayacaktı. Onun için bazı dinsiz zâlimlerin parmağıyla kazanmadığından müteessir olmasın.[90]

8. Risale-i Nur'un Başkumandanı

Tahirî Mutlu'nun da içinde bulunduğu bir mübarek Nur heyetinin Tahsin Tola'ya mektupları

Aziz, muhterem kardeşimiz Tahsin Bey,

Leyle-i Kadrinizi tebrik eder, muvaffakiyetler dileriz. Üstadımız size hususî selâm ediyor. Dedi ki:

"Tahsin'in neşrettiği *Tarihçe-i Hayat* yirmi büyük mecmua kadar fayda verdi, fütuhat yaptı. Şimdi bir parça ilişmelerine kat'iyen merak etmesin. Nazar-ı dikkati celb ettiği için, büyük bir ilânnâme hükmüne geçti. Şimdiye kadar nasıl ki yirmi senedir yirmi büyük mecmua perde altında intişar etmesiyle çok büyük fütuhata medâr oldu. *Tarihçe-i Hayat'ın* da perde altında intişarı inşâallah aynı neticeyi verecek."

Saniyen: Madem Cenâb-ı Hak sizi Ankara'da Risale-i Nur'un başkumandanı olarak ihsan etmiş; Risale-i Nur'un, Kur'ân'ın kırk vech-i i'câzından bir vechi olan nazmını beyan eden *İşârâtü'l-İ'câz* tefsirinin neşri de size müyesser oldu. O vech-i nazım yedi kısımdır. Bir kısmı tevafukattır. Tevafukatın bir nevi de Lâfza-i Celâl'de görülen zâhir tevafukattır. İşte, mu'cizatlı Kur'ân'ımız bu tevafukatı gösteriyor. İnşâallah bu mu'cizatlı Kur'ân'ın neşri ve tab'ı da size nasip olacak.

---

[90] Emirdağ Lâhikası, 2/215.

Evvelce Üstadımız on bin lira size göndermişti. Şimdi de Kur'ân'ın âyetlerine tam muvafık olarak 6666 lirayı ki bu para, talebelerin iki senelik tayinatından fazla kalan paradır bunda bir sırr-ı azîm var, aynı altın para gibi mübarektir. Başkasına sarf etmemek lâzımdır. Size bazı Kur'ân'ın cüzleriyle birlikte gönderiyoruz ve pek çok selâm ediyoruz.[91]

9. Üstadımız Said Nursî İçin

Başta Tahirî Mutlu olmak üzere Nur'un sadık talebelerinden Zübeyr, Ceylan, Bayram, Sungur, Rüştü'nün bazı gazetelerde çıkan Risale-i Nur talebeleri hakkındaki yersiz bir ithama verdikleri cevap:

Bazı muhalif gazeteler, Risale-i Nur talebelerine tekrar "tarikat kurmuşlar" ithamını yaptıklarını gördük. Bunun hakikatle hiçbir alâkası yoktur. Bu husus Risale-i Nur dâvâsını gören 10'a yakın Ağır Ceza Mahkemesinin kat'iyet kesbetmiş kararlarıyla sabittir.

Hem tarikata dair en küçük bir emareye vaktiyle müsadere edilip sonra bilâ-kayd ü şart sahiplerine iade edilen Risale-i Nur kitapları ve mektupları arasında tesadüf edilmemiştir. Bilâkis, Üstadımız Said Nursî'nin mektuplarında ve müdafaalarında kat'i bir lisanla beyan ettiği, "Zaman tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır. Tarikatsız Cennet'e giden pek çok, fakat imansız Cennet'e giden yoktur." ifadesi mevcuttur.

Bu sarahate ve bütün mahkeme ve müdde-i umumîlerin otuz seneden beri tarikat hususunda en küçük bir delile tesadüf edememelerine mukabil, dini ortadan kaldırmak isteyen ve bugünkü İslâmî inkişafı bir türlü hazmedemeyen, di-

---

[91] Emirdağ Lâhikası, 2/235.

ne lakayt, hatta aleyhindeki bir güruh hakikat-i İslâmiyet'e tarikat namını verip kendi efkârları lehine bu vatanda bir zemin ihzar etmek peşindedirler. Elbette her defasında olduğu gibi, gizli dinsizlerin entrikalarıyla, plânlarıyla ihdas edilen bu vâkıa bu vatan ve milletin lehine olarak tecelli edecektir. Ve Aydın ve Nazilli mahkemeleri de adaletli seleflerine ittibaen Nur şakirdlerini tebrie edeceklerdir.

Risale-i Nur'un bütün vatan sathında ve hattâ âlem-i İslâm ve Avrupa'nın pek çok yerlerinde hüsn-ü kabule mazhar olması ve Türklerin, âlem-i İslâm'la eski ittihada muvaffak edecek bir dünyevî semeresi Nur şakirdlerinin niyetlerinde olmadan netice vermesi ve hükümetin bizzat İslâmiyet'e, dine, vicdan hürriyetine tam kıymet verip eski hükümetin tahribatlarını tamire çalışması ve mukaddesata tecavüz edenlerin tenkili hakkında bir kanun çıkarmaya teşebbüsü gibi müsbet ve ferahlatıcı pek çok hâdisatın aynı anında o asılsız meselenin ihdası, hükümetin ve İslâmiyet'in aleyhinde olanların mahsulü olduğunda asla şüphe etmiyoruz.

Yalanlarının birkaç delili de şunlardır:

Üstadımız Said Nursî için "Bir şah ve bir padişah gibi yaşamakta ve gelen yardımlarla geçinmektedir." diye o vicdansızlar apaçık bir iftirada bulunmuşlardır. Said Nursî, amcasının çorbasını dahi içmemiş olup, hayatında kimsenin minneti altında kalmayıp, beş bin lira hediyeyi, beş para değer vermeden red ve iade eden, hayatındaki istiğna düsturunu en zalimane muameleler ve mahrumiyetler içinde kaldığı zamanlarda dahi bozmayan ve böylece izzet-i İslâmiye ve şeref-i diniyeyi muhafaza etmiş olan bir zattır.

Evet, Üstadımızın, halkların hediyesini kabul etmemek düsturu, seksen senelik hayatıyla sabit olduğu ve otuz senelik müteaddit mahkemelerde dahi vesikalarla tahakkuk etmiş, dost ve düşmanın gözleri önünde zahir olmuştur. Bu

bedihî hakikatin herkesçe bilindiği bir zamanda böyle ithamda bulunanların ne kadar dehşetli garazkâr olduklarını ehl-i vicdanın takdirlerine bırakıyoruz.

Ankara hükümetinin adaletiyle Üstadımız Said Nursî'nin Risale-i Nur eserleri basılmaktadır. Hissesine düşen bir miktar kitap fiyatlarını Üstadımız, hayatını Nurlara vakfedip nafakasını çıkaramayan Nur talebelerine tayın olarak vermektedir. Kendisi de bugün artık herkesin malûmu olmuş olan âzamî bir iktisat ve kanaatle yaşamaktadır. Ve bütün ömrü boyunca fevkalâde bir iktisat dairesinde kendini idare ettiğine, seksen senelik hayatını bir şahid-i sadık olarak gösteriyoruz,

Halkı, Demokrat hükümet aleyhine geçirmek plânlarını takip eden muhtelif gazetelerin diğer bir zahir yalanları ise, Nazilli'de iki mübarek adamın Ramazan-ı Şerif hakkındaki hasbıhâlini "İslâmî bir devlet kurmak" gibi siyasetvâri bir tarzda tebdil edivermeleri, o sahte siyaset bezirgânlarının, çocukları dahi kandıramayacakları acemice bir iftira ve bir uydurmalarından ibarettir. Böyle yalanları yapmakla hangi maksatlarının istihsaline çabaladıkları kimsenin meçhulü değildir.

Nazilli'ye hiç gitmemiş olan, orada bir kimseyi tanımayan, kırk seneden beri

أعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالسِّيَاسَةِ[92]

deyip, siyasetle alâkasını kesen, yalnız ve yalnız Kur'ân ve iman hakikatleriyle imanı kurtarmak davasına ömrünü hasreden, bunun haricinde dünyevî şeylerle alâkadar olmayan, seksen yedi yaşında, daima yatakta olan, zehirli hastalıkların tesiratıyla ölüm nöbetleri geçirip, "Kabir kapısındayım." diyen ve sukûnet ve istirahate pek muhtaç olan Said Nursî gibi bir İslâm müellifini böyle siyasî iftiralarla mevzubahs etmek,

---

92 "Şeytan'dan Allah'a sığındığım gibi siyasetten de Allah'a sığınırım."

çok vecihlerle vicdansızlıktır. Müthiş bir gaddarlıktır. Âdi bir yalancılık derekesine sukûttur.

Herhangi bir din âlimine, bir bahane ile peygamberlik isnadını yapmak, doğrudan doğruya İslâmiyet'e bir taarruz ve Kur'ân'a bir ihanettir.

Üstadımız Said Nursî bütün ömrü müddetince Sünnet-i Seniyyeye ittiba etmiş ve bir Sünnet-i Seniyyeye muhalif hareket etmemek için idam cezalarını hiçe saymış ve Sünnet-i Seniyyeyi ihya ve imanı muhafaza uğrunda 130 parça eser telif etmiştir. Hunhar din düşmanlarına karşı hayatını istihkar ederek mücahede etmiş ve nihayet muvaffak ve muzaffer olmuştur.

Evet, ittiba-i sünnet-i Ahmediye'ye dair yazdığı bir eseri otuz seneden beri binlerce nüsha neşrolmuştur. Fahr-i Kâinat, Resûl-i Ekrem (aleyhissalâtü vesselâm) Efendimiz'in son ve hak peygamber olduğuna dair muazzam bir eseri olan Mucizat-ı Ahmediye kitabı da meydandadır. Hakikat-ı hâl böyle olduğu hâlde, Said Nursî'ye böyle bir ithamı yapanların hak ve hakikatten, insaf ve vicdandan ne kadar uzak oldukları kıyas edilsin. Bu ithamı yapmak şeytanların bile hatırından geçmez.

Bu hâdisenin bir sebebi şu olmak kavîdir ki, Risale-i Nur, aile hayatına büyük bir fayda verip hanımların iffet ve namus ve ismetle ve saadetle hayat geçirmelerini temin ettiğinden, kadınlar Risale-i Nur'a çoklukla rağbet göstermektedirler. Buna bir hüsn-ü misal olarak hanımların neşrolunan birkaç makalesini din düşmanları görmüşler ve Bolşeviklik hesabına birtakım uydurma bahanelerle hücuma geçmişlerdir. Fakat asla muvaffak olamayacaklardır. Onların maksatlarının tam aksine olarak Risale-i Nur'un neşriyatı erkek ve kadınlar arasında harika bir tarzda inkişaf etmek-

tedir ve edecektir.[93]

10. Hem Ruhuma Geldi ki

Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin "Onlarla konuşanı benimle konuşmuş gibi kabul ediyorum." dediği Kahraman Nur talebeleriyle sohbet edenler, Üstadla görüşememenin elemini bir derece unutabilir. Ama ya onlarla da görüşemeyenlere ne demeli. Tahirî, Zübeyr, Ceylan, Hüsnü, Bayram gibi Üstad'ın evlât kabul ettiği kimselerle görüşenlere müjde. Görüşemeyenlere gelince, bu talih kuşu henüz uçmuş değil ararlarsa hâlâ bulabilirler.

Aziz, sıddık, fedakâr, hâlis kardeşlerim ve hizmet-i Kur'âniye'de hakikî, ciddî, metanetli arkadaşlarım!

Size gayet ehemmiyetli bir hâlimi ve dehşetli bir zahmet, fakat inayet-i ilâhiye ile büyük bir rahmeti tazammun eden zahirî bir hastalığın mânevî bir istirahat ve bir tamam-ı vazifeye bir alâmet olarak bir hastalığımı beyan ediyorum. Fakat sizden tahammülüm için dua istiyorum. O hâlet de şudur:

Ben kelimatı konuşurken, birden mânevî bir men gibi şiddetli bir hararet başlıyor. Hatta eskiden günde bir iki defa su içerken, şimdi yemeği pek az yediğim hâlde, yirmi otuz defa su içmeye mecbur oluyorum. Hattâ iki gün evvel pek şiddetlendi. Ben bir tesemmüm zannettim. Hattâ bir vehme binaen yanımdaki kardeşlerime ifşa ettim. Bu gayet şiddetli hastalığıma karşı sabır ve tahammül niyaz ettim. Rahmeti ilâhiyeden rica ettim; birden kalbime geldi ki: Ekser hayatımdaki zahmetlerde bir inayet ve rahmet cilvesi bulunduğu gibi, inşâallah bunda da o cilve-i rahmet var ki, cinnî ve insî şeytanların ve dinsizlerin seni zehirlendirmek ve susturmaya çalışmaları vazifenin tamam olmasına ve istirahatine rahmet-i ilâhiye bir vesile oldu ki, geçen sene İşaratü'l-İ'caz tef-

---

[93] Bediüzzaman Cevap Veriyor, 224-230.

siri ve Mesnevi-i Arabî'yi bir sene müddetle ders vermeye başlamıştım. Gizli düşmanlarım cinnî ve insî şeytanlar, beni susturmaya desâisleriyle çalıştıkları hâlde, rahmet-i ilâhiye hem İşaratü'l-İ'caz'ın, ve Mesnevi-i Arabî'nin Türkçesini ihsan ettiğinden ve Risale-i Nur da ekseriyeti itibariyle kendi kendine ders verip muallimlere ihtiyaç bırakmadığından, bu tedris vazifemde bana istirahat ve tebrik nev'inde bir ihsan-ı ilâhî olarak bu acip hastalık benim istirahatime medâr oldu.

Hem benim ruhuma geldi ki: Senin binler, belki yüz binler Saidcikler, senin bedeline ders verecek ve konuşacaklar var. İhsan-ı ilâhî ile Risale-i Nur, başka ilimler gibi meşakkatli derslere muhtaç değil

فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ

Gavs-ı Geylânî'nin (k.s.) kerametkârâne cümlesi, en dehşetli zaman gibi bunda da ayn-ı hakikat olduğu görüldü.

Hem âzamî ihlâsın zedelenmemek için, şimdi düşmanlar da, dostlara inkılâp ettiği zamanda sohbet etmek, konuşmak, bu dünyada da uhrevî hizmetlerin bir güzel ve fânî meyvelerine vesile olabilir. O vakit, âzami ihlâs ki, hiçbir şeye alet olmayacak; hem vazife-i ilâhiyeye karışmamak için kader-i ilâhi hakkımdaki bu şiddetli hâlete aleyhimde değil, lehimde olarak fetva verdi, müsaade etti. Ben yanımdaki vasiyetnamemdeki evlât kabul ettiğim küçük evlâtları tevkil ediyorum. Onlarla konuşanı benimle konuşmuş gibi kabul ediyorum...

Kardeşiniz

Said Nursî

Üstadımızın hizmetinde bulunan Tahirî, Zübeyr, Ceylan, Hüsnü, Bayram Ağabeylerin tasdikleri:

Üstadımızın bu hastalığı gösteriyor ki, gizli dinsizler ko-

nuşturmamak için bir ilâç bulmuşlar, yedirmişler. Elhasıl, Üstadımızın musafahadan, sohbetten ve konuşmaktan men edildiğini biz de görüyoruz.[94]

11. Bütün Bu Hâller Gösteriyor ki...

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin şiddetli hastalığını yanında kalan fedakâr talebeleri şöyle anlatırlar. Çok istifadeye medar bu fıkraları takdim ve tahlilden âciz olduğumu her vesileyle itiraf ettiğim gibi yine itiraf ediyorum. Acz içindeyim. Aslının güzelliğini aksettirecek kelimeler bulamıyorum. Bundan sonrasına siz karar verin...

Berâ-yı malûmat hem resmî zâtlara, hem dostlara mühim bir hakikati beyan ediyoruz:

Üstadımız gençliğinde ve hattâ çocukluğundan itibaren izzet-i ilmiyeyi muhafaza için şiddetle halktan istiğna ediyordu. Zekât ve sadakayı kat'iyen almadığı gibi, İkinci Mektup'ta da beyan edildiği üzere, hediyeyi kabul etmiyordu. Bu hâlin, şimdiki ihtiyarlık ve zayıflık zamanında devam edebilmesi için, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetiyle, istiğna düsturu hastalığa inkılâp etti. Yani mukabilsiz bir lokma alsa, derhâl hasta olur. O lokmayı yiyemiyor.

Üstadımız gençliğinde bu kadar muhtaç değildi. Tek başına yaşadığı zamanlar pek az bir masraf kendisine kâfi idi. Şimdi pek çok talebelerine tayın verdiği ve birkaç hastalıkla hasta bulunduğu bir zamanda, o istiğna düsturunun muhafazası için, rahmet-i ilâhiye onu mukabilsiz hediyelerden hasta ediyor.

Aynen öyle de, Üstadımıza hürmet dahi mânevî bir hediye gibi olduğundan, şiddetle nâsın hürmetinden ve elini öpmesinden kaçıyordu. Tarihçe-i Hayat'ının ve İhtiyarlar

---

[94] Emirdağ Lâhikası, 2/227.

Lem'ası'nın şehadetiyle, gençliğinde emsallerinin fevkinde olarak, Siirt'in Tillo kasabasında inzivaya girmişti. Ağrı vilâyetinde Şeyh Ahmed Hânî Hazretleri'nin türbesine kapandı. Rusya'ya esir düştüğünde, doksan kadar esir zâbit kendisinin dinî derslerini şevkle dinledikleri hâlde, üsera kampında Tatarların küçük hâli bir camiinde bir yer bularak orada yalnızlığa çekildi. İstanbul'da Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye âzâlığı gibi cazip ve şaşaalı bir hayat içinde iken, Yûşâ Tepesi'nde kimsesizliği tercih etti. Van'a döndüğünde pek çok eski ve yeni talebeleri arasında sürurlu bir ömrü: istemeyerek Erek Dağı'ndaki bir mağaraya kapandı. En son defa otuz senede gördüğü emsalsiz zulümlerin neticesi olarak hapishanelere gönderildiği zaman, kanunen tecrid müddeti on beş gün olmasına rağmen, yirmi ay ve hattâ bütün hapis müddetince tecrid-i mutlakta tutulduğu hâlde kimseye şekva etmedi.

Bütün bu hâller gösteriyor ki, Üstadımızın fıtratında inziva daima hüküm sürmüştür. Fakat ihtiyarlığında pek çok yardıma, hizmete, sohbete muhtaç olduğu bir vakitte bunun devam etmesi için, bir nevi hastalık hâleti verilmiş. Beş dakika konuşsa, şiddetli bir hararet başlıyor, sesi çıkmıyor. Hattâ Şafiî mezhebinde olduğu için, namazda Fatiha'yı kendisi işitecek derecede okuması lâzım gelirken, hastalık sebebiyle sesi çıkmadığından, mezheb-i Hanefî'yi takliden namazlarını eda ediyor. Bu hastalığına dair iki mühim doktorun iki raporu var. İstenilirse gösterilecektir.

Şimdi Risale-i Nur'un fevkalâde fütuhatı ve âlem-i İslâm'da dahi fevkalâde bir hüsn-ü kabule mazhar olması hengâmında, düşmanlar dahi dostlara inkılâp ettiği bir zamanda Risale-i Nur'un âzamî ihlâsını -ki rıza-yı ilâhîden başka dünyevî, uhrevî hiçbir rütbeye, makama âlet etmemek- muhafaza için, dehşetli bir merdumgiriz, yani, insanlardan tevahhuş ve sesi çıkmamak ve konuşmamak hastalığı ve elini öpmek, ona âdetâ bir tokat vurmak gibi dokunmak vaziyeti, kat'iyen bize

kanaat verdi ki, bu bir istihdam-ı rabbânîdir. Hattâ bu hakikatlerin izharına vesile olan bir şahsı da Üstadımız helâl etti.

Hâşiye: Üstadımızdan sorduk: Neden Risale-i Nur'un şaşaalı intişarı ve düşmanların dahi mağlûp olup dostane vaziyet aldıkları bir zamanda insanlarla görüşmüyorsunuz?

Cevaben dedi ki; "Benimle görüşmek isleyenler, ya muarızdır veya dosttur. Dost olsa, Risale-i Nur'un yüz binler nüshası benim bedelime tam konuşuyor; bana kat'iyen ihtiyaç bırakmamış. Görüşmek isteyen muarız olsa, bu otuz sene zarfında pek çok mahkemeler ve ehl-i vukuflar tetkik ettikleri hâlde, ne Nur Risaleleri'nde ve ne de Nur talebelerinde hiçbir suç bulamamışlar. Yirmi dört mahkeme "Risale-i Nur'da suç bulamıyoruz." dedikleri, dört mahkeme de kat'iyen umum Nur Risâlelelerine beraat vererek kaziye-i muhkeme hâline gelen kararlarıyla bütün kitapları, mektupları sahiplerine iade etmesi, benim bedelime muarızlara tam cevap veriyor. Bana ihtiyaç kalmamış. Eğer şahsî görüşmek istemişse, bütün Nur talebeleri bir cihette bu biçare Said'in dâva vekilleri olduğu gibi, İstanbul'da ve Ankara'da avukatları bulunduğundan, isteyenler onlarla görüşebilir."[95]

12. Bir Bardak Suda Fırtına Koparmak

İmanın değişmez esasları olduğu gibi inkârın da değişmez girdapları vardır. Çağlar geçse de onlar hiç değişmezler İftira küfrün yegâne azığı olmuştur. Dün böyleydi. Bugün de böyle yarın da bu böyle olacaktır. Üstadımızın aşağıdaki ifadeleriyle bu değişmez kaideye bir kere daha şahit olacaksınız. Değişen ne oldu? Altmış sene önce ne yapıyor ve söylüyor idiyseler bugün de aynı köhne iftiraların peşindedirler.

---

95 Emirdağ Lâhikası-2/229.

Aleyhimizde olan Cumhuriyet gazetesi müdafaamı çok yanlış ve gayet fena bir tarzda tağyir etmiş, hattâ “Bir cani yüzünden on masuma zarar gelmemesi için” cümlesinin yerine “Bir cani yüzünden on masumu zulmetten kurtarmak için” gibi hezeyanlar karıştırmış. Hem de o yazdığım cevap, beş altı sene evvel İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi’nde aynen söylenmiş, en mühim meselemde beraat verilmiş bir müdafaa iken, bir iki ay evvel, bir bardak suda bir fırtına koparmak nevinden, İstanbul seyahatimde gayet mânâsız garazkârâne, bir savcı Isparta Müdde-i Umumîsine havale edip mânâsız benim ifademi almaya iki resmî polis memuru gönderdi. Onlara dedim: O meseleye beş sene evvel cevap verilmiştir. İşte o zamanki cevabım da budur, dedim. Onlar da kabul ettiler. Hem de makine ile çıkardılar, hem o herife de göndermişler.

Şimdi uzak bir yerde tekrar mânâsız olarak bizden uzak bir kaymakama başkası onu vermiş. İftiracı gazete de “Onu kaymakam, savcıya vermiş” demesiyle Risale-i Nur’un bir kısım zayıf şakirdlerine vesvese ve bir evham vermek istemiştir. Bu yazıya Nur’un çok avukatları tekzip yazsınlar. O meselenin mevzuuna dair İstanbul sıhhî heyetinden dört rapor var. Fakat lüzumsuz olduğu için, kimseye göstermeye tenezzül etmedim. Hem de lüzum olmamış.[96]

13. Bu Vatan ve Âlem-i İslâm

Ağabeylerimiz Tahirî başta olarak Zübeyir, Sungur, Ceylan, Bayram imzasıyla neşredilen aynı zamanda telgrafla veya mektupla Üstadımızın Leyle-i Beratlarını tebrik edenlere bir cevap olarak gönderilen bir mektup. Bu mektup beşaret ve müjdelerle doludur. O gün atılan tohumlar şimdi meyve

---

96 Emirdağ Lâhikası-2/200.

veriyorlar.

Evvelen: Üstadımız leyle-i Beratınızı tebrik ediyor. Hem selâm ve dua ediyor.

Saniyen: Diyarbakır'dan dün aldığımız mektupta ifade edildiğine göre, Diyarbakır havalisiyle beraber şarkta şimdi iki yüz kadar Nur dershaneleri açılmış. Ayrıca Diyarbakır'da kadınlara mahsus dört beş dershane-i nuriye varmış. İnşâallah bu büyük bir hayrın alâmetidir.

Üstadımız on sene evvel işaret ve büyük menfaatini beyan ettiği Nur medreselerinin şimdi bu zamanda açılma işi, tam tahakkuk safhasına girmiş bulunuyor. O zaman demişti; "Şimdi resmen din tedrisatı için hususî dershaneler açılmasına izin verilmesine binaen Nur şakirdleri mümkün olduğu kadar her yerde küçücük bir dershane-i nuriye açmak lâzımdır. Gerçi herkes kendi kendine bir derece istifade eder; fakat herkes her bir meselesini tam anlamaz, iman hakikatlerinin izahı olduğu için, hem ilim, hem mârifetullah, hem huzur, hem ibadettir. Eski medreselerde beş on seneye mukabil, İnşâallah Nur merdeseleri beş on haftada aynı neticeyi temin edecek ve yirmi senedir ediyor."

Üstadımız, Barla'daki dokuz senelik ikametgâhı olan ve Risale-i Nur'un birinci dershanesi, hem altı vilâyet genişliğindeki Medresetü'z-Zehra'nın çekirdeği bulunan hanesini medrese-i nuriye olarak Risale-i Nur'a vakfetmişti. Şimdi onu müteakip hem Isparta ve civarı kazaları ve bazı köylerinde, hem Diyarbakır ve Şarkta Nur dershaneleri açılmaktadır. Bu suretle o dershanelerde Nurların okunması ve Nurlarla meşguliyete devam edenlere ve ders alanlara talebe-i ulûm şerefini kazandırmaktadır. Talebe-i ulûmun ise, âdi harekâtı, hattâ uykusu dahi ibadet hükmüne geçtiğini bazı büyük müçtehidler beyan etmişler.

Salisen: Nurların radyo diliyle Anadolu ve âlem-i İslâm'a

intişarının ilk mukaddimesi, mübarek leyle-i Berat'a tevafuk etmesi, bu vatan ve âlem-i İslâm hakkında Risale-i Nur lehinde büyük bir hayrın alâmeti ve işaretidir.[97]

14. Üstadımız Derse Başladığı Vakit

Tahirî Mutlu ile beraber Zübeyir, Bayram, Ceylan, Sungur, Abdullah, Ziya, Sadık, Salih, Hüsnü ve Hamza imzasıyla yazılan hâşiye, Üstadımız'dan Hutbe-i Şamiye adlı eserinden nasıl ders aldıklarını ve mahiyetini anlatan bir dipnottur.

Hutbe-i Şamiye namında matbu Arabî risaleyi, Arabî bilmediğimiz için Üstadımızdan rica ettik ki, bize bir-iki gün ders ver. Birkaç gün zarfında söylediği dersin takririni kaleme aldık. Üstadımız dersi verdiği vakit, bazı cümlelerini zihnimizde tam yerleştirmek için tekrar ederdi. Âhirdeki temsil ve hikâyeyi izahlı bulduğumuzdan, en evvel onları üniversitelilerin ve dindar mebusların nazarlarına göstermemizin sebebi: Üstadımız derse başladığı vakit "Eski zamanda şimendiferde mektepli o iki muallim yerine sizleri; ve bana şeriatın hakkındaki sual soran kırk beş sene evvelki mebuslar yerine, şimdiki hakikî dindar mebusları kabul ve tasavvur edip öylece konuşuyorum." dediği için, biz de ehl-i maarif ve dindar mebuslara, bera-yı malûmat bu dersimizi gösteriyoruz. Sonra isterlerse Hutbe-i Şamiye'den bütün dersimizi göstereceğiz. Münasip görülse neşir de edeceğiz.

Âlem-i İslâm'daki siyaset-i İslâmiye'ye dair Üstadımızdan bir ders almak isterdik. Hâlbuki otuz beş seneden beri siyaseti terk ettiğinden Eski Said'in siyaset-i İslâmiye'ye temas eden bu Hutbe-i Şamiye tercümesi Eski Said hesabına bir derstir.[98]

---

97 Emirdağ Lâhikası, 2/232.
98 Hutbe-i Şamiye 78 (Hâşiye 1).

15. Risale-i Nur'un Beş Talebesinin Bir Fıkrasıdır

Risale-i Nur şakirdlerinden Hasan, Osman, Tahirî, Abdullah, Hulûsi Sânî Sabri ağabeylerimizin Kastamonu Nur fedailerine arz edilmek üzere yazdıkları mektup:

Isparta'nın saf menabi-i ilmiyesinden bir zât ki, tarikat-i âliye-i Nakşiyye rüesâsından ve bin iki yüz doksan iki veya bin iki yüz doksan üç arasında dar-ı bekaya teşrif buyuran Beşkazalızade Osman Hâlidî Hazretleri, meslek-i ilmiye ve ameliyesiyle alâkadarane keşfiyat ve hâdisatını bir hüccet-i kâtıa gibi vârislerine vasiyet ve mahz-ı tebşiratlarını şöylece tevarüs eylemiştir. Hatta Üstad-ı Muhteremimizin tevellüdüne tam isabetli olarak, tarih-i mezkûrda "İmanı kurtaran bir müceddid çıkacak; o da bu sene tevellüd etmiş." demiş. Bundan başka, dört evlâdından birisinin o zât ile müşerref ve mülâki olacağını ilâve etmiştir. Bu beyanat-ı hakikiye şöylece cereyan etmiştir:

Bin üç yüz yirmi yedi Rûmî senesi Atabey'de sünnet ve hıfz cemiyetlerinin birinde müşarün ileyh Osman Hâlidî Hazretleri'nin evlâtlarından sonuncusu Ahmet Efendi merhumdan, "Müceddid, müceddid diyorsunuz. Nerede ve kimdir?" İrad olunan suale cevaben, "Evet, şimdi mevcuttur ve hem otuz beş yaşlarındadır." demiştir.

Saniyen: Isparta'nın Yenice Mahallesinden ve kardeşlerimizden Nuri tarafından merhum mumaileyh Ahmet Efendi'den "Pederiniz, 'Benim evlâdımdan birisi o müceddidle mükâleme ve müsafahada olacaktır.' demiş. Nasıldır?" diye sorulmuş. Cevaben, Ahmet Efendi merhumun "Evet doğrudur. Ben onunla görüştüm." cevabında bulunması, iş bu keyfiyat ve beyanata medâr olmuştur. Müşarun ileyh Osman Hâlidî Hazretleri'nin müstesna tesbihat ve tahmidatının biri,

(وَأَنْ لَيْسَ لِلإِنْسَانِ إِلاَّ مَا سَعَى)[99]

âyet-i kerimesinin fazl-ı tevfikine sığınarak, Isparta'nın cenubunda, dağda Sidre nam mevkide erbaîn eyyam-ı mübarekesini tes'id ve hasr-ı tesbihata niyetle kırk günlük iaşeye tahsis ettiği ki, herbir gün için elli dirhem miktarında bir bezdirme ekmeğinden kırk tane olan bir tahsisatı bir-iki günde yer ve kırk gün de daha yemek yemeden o mevki-i mahsusada imrar-ı evkat ve tesbihatta bulunurlar. İkmalinde, geri avdetlerinde mübarek dudakları birbirine yapışır, bıçakla tekrar açarlar. Biraz ileride şu asr-ı hazırın uğradığı ve uğrayacağı kaviyyen me'mul ve melhuz olan sefahet ve atalete rağmen düstur-u şüyuhatını tahdid ve ancak anâsır-ı mecrûha cerrahını unutmayıp ve ihmal dahi etmeyerek şehadet-i kat'iyesini gösterip sahife-i hayatını bin iki yüz doksan ikide imzalamıştır.

Van'da tesisine başlanan Medrese-i Zehra'nın tehiri, "Doktor hastaya elzemdir." fehvasıyla, on dokuz bin altın tahsisat ve arkasında Sultan Reşat, daha beride iki yüz mebustan yüz altmış küsurun inzimam-ı re'yi yüz elli bin banknot kabul ettikleri hâlde maddeten mevki-i fiile isal edilememiş. Her hâlde Hakim-i Mutlak, Kadir-i Mutlak, daha ahsen suretini dilemiş ki, o Sultan-ı Ezelî'nin lütfuyla maddiyata minnet etmeden hâzâ min fazlı Rabbî, elhamdülillah, Isparta'da Risale-i Nur'un telifine memba olması ve mânevî Medresetü'z-Zehra hükmüne geçmesi, payansız kusurlarımızın belki de setrine inşâallah vesile olmasını Cenâb-ı Erhamürrahimîn'den dileyerek iş bu destgâh-ı mânevîyi tahkimen Osman-ı Halidî'nin kıymettar ve mânidar, sadık ve meşhur ihbaratının hedef ve masruf-u lehi günden daha âşikar bir hâlde zuhur etmiştir.

---

99 "İnsan, emek ve gayretinin neticesinden başka şey elde edemez." (Necm sûresi, 53/39)

Şu mütevâli vakayi-i müsbete biz âciz hizmetçilere vazife-i aslîmizde ayrıca nazar-ı dikkati celbettiğine muttali olduktan sonra, bin hamd ü sena ile huzur-u Üstad'a birer birer vücud-u mânevîmizle arz-ı endam eder ve mübarek ellerini öperiz. Aynı gayeye yardıma koşan ve aynı destgâhın alâkadarları olan Küçük Hüsrev ve Feyzi, Nazif, Emin, Tahsin, Tevfik, Hilmi gibi kardeşlerimize arz ederiz.[100]

16. Takriz

Hüsrev Altınbaşak tarafından yazılan bir takriz'e Tahirî, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Abdulmuhsin tarafından yazılan tasdik. Takriz de muhteşem tasdik de!..

Eseridir bu eser bir ateşpare-i zekânın

İşte bu dehadır beklediği bütün a'sarın

Feyyaz nurlarıdır hep bu Nurlar, insanlık âleminin

Şübhe yok Hakk'ın tecellisidir parlayan içlerinde bu hakikatlerin

Yâ Üstadena! Feyzine hayran, Nuruna hayran, baştan başa bütün insan

Âsârınla hakkı bulan ezkiya da diyor: "Yok kusur bulmağa imkân!"

Lütf-u Hak'la buluyorlar bu Nurları okuyanlar, yepyeni bir nurlu âlem

Şübhesiz Allah'dır ancak, nurdan dalgalar kalblerde

yaratan...

Ağabeyimizin bu takrizini ruh u canımızla tasdiken deriz ki:

---

[100] Sikke-i Tasdik-i Gaybî, s. 48.

Teşekkükün, tevesvüsün gelmesine mani bu
Tefennünün, tefelsüfün hayretine mazhar bu
Kalmamış bir nokta muzlim, çeşm-i akıl ashabına,
Tefeyyüzün, terakkinin zuhuruna medar bu
Tarikatın, hakikatın takdirine mazhar bu
Kalmamış bir nokta muzlim, çeşm-i dil erbabına.[101]

---

[101] Âyetü'l-Kübrâ, s.169-170

ON BİRİNCİ BÖLÜM:

TAHİRÎ MUTLU'NUN RİSALE-İ NUR ÜZERİNE YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

TAHİRÎ MUTLU'NUN RİSALE-İ NUR ÜZERİNE YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

Bu bölümde Tahirî Mutlu'nun Dokuzuncu Şuâ ve Mesnevî-i Nuriye üzerine yazdığı o muhteşem eserlerin yine muhteşem özetlerini göreceksiniz. Kendilerinin "İtizar" başlıklı yazıların vurguladıkları düşüncelere bir ilâve koymaya mecal de bulamadım mesağ da...

1. Dokuzuncu Şuâ

(فَسُبْحَانَ اللهِ حِينَ تُمْسُونَ حِينَ تُصْبِحُونَ • وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ)[102]

ilâ âhir âyetine otuz sene evvel başlanıp görülen lüzum üzerine ve haşri inkâr eden ehl-i dalâlet ve ilhadın çoğalmasıyla ve tevfik-i rabbânî ile otuz sene sonra semavî âyât-ı kübranın âyâtından birinci âyet olan

(فَانْظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا

[102] "Haydi siz akşama girerken, sabaha çıkarken Allah'ı takdis ve tenzih edin, namaz kılın. Göklerde ve yerde hamd, güzel övgü O'na mahsustur. İkindi vaktinde de, öğleye girerken de O'nu takdis ve tenzih edin, namaz kılın." (Rûm sûresi, 30/17-18)

إِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتٰى وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)[103]

ferman-ı ilâhînin iki parlak ve çok kuvvetli hüccetleri ve tefsirleri bulunan Onuncu ve Yirmi Dokuzuncu Sözler'le münkirleri susturdu.

Hem o iki risale iman-ı haşrînin hücum edilmez iki metin kal'ası olduğunu mukaddimesiyle teyid etmekle beraber iki noktadan *birinci noktada* dört delil ile iman-ı haşrîyi inkâr edenlerle Cehennem'in vücudunun hakkaniyetini bildirir.

İkinci Nokta: Hakikat-i haşriyenin hadsiz burhanlarından ve sair erkân-ı imaniyeden gelen şehadetlerin hulâsasından çıkan bir burhanı gayet muhtasar bir surette beyan etmekle, bütün enbiya ve asfiya ve evliyalarla ve kütüb-ü mukaddese ile hakkalyakin, aynelyakin, ilmelyakin suretinde dar-ı âhiretin mevcudiyetini ve beka-yı ruhun kat'iyetini ve mahz-ı hak ve hakikat olduklarını izah eder.

Bu Dokuzuncu Şuâ haşrin isbatından o kadar harika ve kat'i ve hakikat olduklarını izah eder ve güneş gibi izhar eder.

Bu Dokuzuncu Şuâ haşrin isbatında o kadar harika ve kat'i ve kuvvetlidir ki, en muannidi dahi tasdike mecbur eder ve etmiş ve ediyor ve edecek inşâallah.[104]

2. Bu Mecmuanın Mukaddimesi

Risale-i Nur'un bir nevi çekirdeği ve fidanlığı hükmündeki bu muazzam Mesnevî-i Nûriye on risaleden ibarettir,

---

[103] "İşte bak, Allah'ın rahmetinin eserlerine, ölmüş toprağa nasıl hayat veriyor! İşte bunları yapan kim ise, ölüleri de O diriltecektir. O, her şeye hakkiyle kadîrdir." (Rûm sûresi, 30/50)
[104] Şuâlar, Dokuzuncu Şuâ'nın fihristi.

içlerinden Katre, Hubâb, Habbe gibi risalelerin ikişer zeyilleri vardır. Bu çok kıymetli ve hârika mecmuanın başında hem Türkçe, hem Arapça bir mukaddime var. Bu Mesnevî-i Arabî'nin hangi sâiklerle telif edildiğini ve mârifetullaha nasıl bir pencere açtığını ve âdetâ bu mecmua bir Asâ-yı Musa gibi nereye vurmuş ise su çıkardığını gayet beliğ ve sade bir üslûp ile beyan etmiştir. Bu mühim mecmuanın misilsiz kıymetini bir derece olsun beyan etmek fikriyle mukaddimesini aynen dercediyoruz.

Risale-i Nur'un bir nevi Arabî Mesnevî-i Şerif'i hükmünde olan bu mecmuanın mukaddimesi "Beş Nokta"dır.

Birinci Nokta: Kırk elli sene evvel Eski Said, ziyade ulûm-u akliye ve felsefiyede hareket ettiği için, hakikatü'l-hakaike karşı ehl-i tarikat ve ehl-i hakikat gibi bir meslek aradı. Ekser ehl-i tarikat gibi yalnız kalben harekete kanaat edemedi. Çünkü aklı, fikri hikmet-i felsefiye ile bir derece yaralı idi; tedavi lâzımdı. Sonra hem kalben, hem aklen hakikate giden bazı büyük ehl-i hakikatin arkasında gitmek istedi. Baktı, onların her birinin ayrı cazibedar bir hâssası var. Hangisinin arkasından gideceğine tahayyürde kaldı. İmam-ı Rabbanî de ona gaybî bir tarzda "Tevhid-i kıble et!" demiş; yani "Yalnız bir üstadın arkasından git!" O çok yaralı Eski Said'in kalbine geldi ki:

"Üstad-ı hakikî Kur'ân'dır. Tevhid-i kıble bu üstadla olur." diye, yalnız o üstad-ı kudsînin irşadıyla hem kalbi, hem ruhu gayet garip bir tarzda sülûke başladılar. Nefs-i emmaresi de şükûk ve şübehatıyla onu mânevî ve ilmî mücahedeye mecbur etti. Gözü kapalı olarak değil; belki İmam-ı Gazalî (rahimehullah), Mevlâna Celâleddin (rahimehullah) ve İmam-ı Rabbanî (rahimehullah) gibi kalb, ruh, akıl gözleri açık olarak, ehl-i istiğrakın akıl gözünü kapadığı yerlerde, o makamlarda gözü açık olarak gezmiş. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, Kur'ân'ın dersiyle,

irşadıyla hakikate bir yol bulmuş, girmiş. Hattâ

وَفِي كُلِّ شَيْئٍ لَهُ آيَةٌ تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ

hakikatine mazhar olduğunu, Yeni Said'in Risale-i Nur'uyla göstermiş.

İkinci Nokta: Mevlâna Celâleddin (rahimehullah) ve İmam-ı Rabbanî (rahimehullah) ve İmam-ı Gazalî (rahimehullah) gibi, akıl ve kalb ittifakıyla gittiği için, her şeyden evvel kalb ve ruhun yaralarını tedavi ve nefsin evhamdan kurtulmasını temine çalışıp, lillâhilhamd, Eski Said Yeni Said'e inkılâp etmiş. Aslı Farisî sonra Türkçe olan Mesnevî-i Şerif gibi o da Arapça bir nevi Mesnevî hükmünde Katre, Hubâb, Habbe, Zühre, Zerre, Şemme, Şu'le, Lem'alar, Reşhalar, Lâsiyyemalar ve sâir dersleri ve Türkçede o vakit Nokta ve Lemaat'ı gayet kısa bir surette yazmış; fırsat buldukça da tab'etmiş. Yarım asra yakın o mesleği Risale-i Nur suretinde, fakat dâhilî nefs ve şeytanla mücadeleye bedel, hariçte muhtaç mütehayyirlere ve dalâlette giden ehl-i felsefeye karşı Risale-i Nur, geniş ve küllî Mesnevîler hükmüne geçti.

Üçüncü Nokta: O Yeni Said'in münazarasıyla, nefis ve şeytanın tam mağlûp edilmesi ve susturulması gibi, Risale-i Nur dahi yaralanmış talib-i hakikati kısa bir zamanda tedavi ettiği gibi, ehl-i ilhat ve dalâleti de tam ilzam ve iskât ediyor. Demek bu Arabî Mesnevî Mecmuası, Risale-i Nur'un bir nevi çekirdeği ve fidanlığı hükmündedir. Bu mecmuanın yalnız dâhilî nefis ve şeytanla mücadelesi, nefs-i emmarenin ve şeytan-ı cinnî ve insînin şübehatından tamamıyla kurtarıyor. Ve o malûmat ise, meşhudat hükmünde ve ilmelyakîn ise, aynelyakîn derecesinde bir itminan ve bir kanaat veriyor.

Dördüncü Nokta: Eski Said ilm-i hikmet ve ilm-i hakikatin çok derin meseleleriyle meşgul olması ve büyük ülemalarla derin meseleler üzerinde münazarası ve medre-

senin yüksek derslerini gören eski talebelerinin fehimlerinin derecesine göre yazması ve Eski Said'in de terakkiyat-ı fikriye ve kalbiyesinde, yalnız kendisi anlayacak bir surette, gayet kısa cümlelerle ve gayet muhtasar bir ifade ile uzun hakikatlere kısa kelimelerle işaretler nevinde o mecmuayı yazdığı için, bir kısmını en müdakkik âlimler de zorla anlayabilir. Eğer tam izah olsa idi, Risale-i Nur'un mühim bir vazifesini görecekti. Demek o fidanlık Mesnevî, turuk-u hafiye gibi enfüsî ve dâhilî cihetinde çalışmış; kalb ve ruh içinde yol açmaya muvaffak olmuş. Bahçesi olan Risale-i Nur, hem enfüsî, hem ekseri cihetinde turuk-u cehriye gibi âfâkî ve haricî daireye bakıp marifetullaha geniş ve her yerde yol açmış. Âdeta Musa (aleyhisselâm)'ın asâsı gibi nereye vurmuş ise su çıkarmış...

Hem Risale-i Nur, hükema ve ulemanın mesleğinde gitmeyip, Kur'ân'ın bir i'caz-ı mânevîsiyle, her şeyde bir pencere-i mârifet açmış; bir senelik işi bir saatte görür gibi Kur'ân'a mahsus bir sırrı anlamıştır ki, bu dehşetli zamanda hadsiz ehl-i inadın hücumlarına karşı mağlûp olmayıp galebe etmiş.

Beşinci Nokta: Eski Said'in Yeni Said'e inkılâp etmesi zamanında, yüzer ilimlerle alâkadar binler hakikatler, ayrı ayrı birer risaleye mevzu olacak kıymette iken, o Said telif ederken, meselelerin başında "İ'lem, İ'lem, İ'lem"lerle, her bir hakikati -ki, bir risale olacak derecede ehemmiyetli ikenbirkaç satırda, bazen bir sahifede, bazen bir-iki satırda zikrediyorlar. Âdetâ her bir "İ'lem", bir risalenin şifresidir.

Hem "İ'lem"ler, birbirine bakmayarak muhtelif ilimlerin ve hakikatlerin fihristeleri hükmünde yazıldığından, o mecmuayı okuyanlar, bu noktaları nazara alıp itiraz etmesinler.

Münderecat Hakkında

Bu mühim mecmuanın cümle-i mukaddimatından olan bir "İ'lem"de:

"Bu Risale, bazı âyât-ı Kur'âniye'nin şühudî bir nevi tefsiridir. Ve ondaki meseleler Kur'ân-ı Hakîm'in bahçesinden koparılmış çiçeklerdir. Bu risalenin ibaresindeki icmal ve îcaz ve fehmindeki zahirî müşkilât, sana tevahhuş vermesin. Tekrar tekrar mütalaa et, tâ ki

(لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ)[105]

ve emsali tekrarat-ı Kur'âniye'nin sırrı sana açılsın.

Ey kârî! Bu mecmuadaki tevhidin bürhanları ve mazharları, birbirine ihtiyaç bırakmıyor zannetme. Çünkü ben her bir bürhana her bir makam-ı mahsusta ihtiyaç hissettim. Harekât-ı cihadiyem beni öyle bir mevkie ilca ediyordu ki, o mevkide, o anda bir kapı açmaya mecbur kalıyordum. Çünki o dehşetli anda diğer açık kapılara dönmek müyesser olmuyordu. Hem o seyahat-ı acibede rast geldiğim nurlara delâlet etmek için değil, belki hatırlamak için işaretler koydum. Bazen büyük bir nura bir işaret koyuyordum... "İlâ âhir" diye ne kadar güzel bir mukaddimeyi ve bir hulâsayı -bu mecmua- âdetâ şifre gibi bir anahtarı kârîlerine takdim ediyor.

Bu Mesnevî-i Nuriye'deki risalelerin isimleri "Reşhalar, Katre, Hubâp, Habbe" şeklinde gidiyor. Eğer Katre Risalesi'nin âhirinde merhum Şeyh Safvet Efendi'nin yazdığı gibi, her bir risaleye bir takriz yazılsa idi, o merhumun "Bu bir katre değil bir bahrdır." dediği gibi biz de derdik:

"O bir lem'a değil bir şemstir. O bir reşha değil bir bahrdır. O bir zühre değil bir cinandır. O bir hubâp değil bir ummandır."

Fihrist

Mukaddime

---

[105] "Göklerin ve yerin hakimiyeti O'nundur..." (Hadîd sûresi, 57/2)

1. Lem'alar

Tevhide dair olup Risale-i Nur'daki Yirmi İkinci Söz'ün esası ve bir cihette Arapçasıdır. On Dört Lem'a ile tevhidin en ince hakikatlerini, en mufassal bir surette

وَفِي كُلِّ شَيْئٍ لَهُ آيَةٌ تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ

hakikatine mazhar edecek bir silsile-i delâil ve şehadeti ibraz eden çok kıymetdar ve hava, su, ekmek gibi herkesin muhtaç olduğu bir risaledir.

Nur'un Mesnevîsinin başında dercedilen "Lâsiyyemalar", "Lem'alar", "Reşhalar" isimlerindeki üç risale, âhirdeki risaleler gibi müteferrik meselelerden bahis değildir. Aynı mevzu üzerinde gidiyorlar.

2. Reşhalar

Bu Reşhalar risalesi, imanın en mühim üç erkânından nübüvvetin hakikatini ve nübüvvet-i Ahmediye'yi (aleyhissalâtü vesselâm) gayet kat'î ve parlak bürhanlarla isbat ediyor. Şems nasıl ziya vermemesi mümkün değildir. Aynen öyle de: Ulûhiyet de risaletsiz mümkün olmadığını isbat ediyor. Ve nübüvvetin hakikatini güneş gibi gösteriyor. Kâinatı mücessem bir Kur'ân-ı Kebîr olarak temsil edip, Muhammed-i Arabî (aleyhissalâtü vesselâm) onun âyetü'l-kübrası olduğunu, gözünde perde ve kalbinde pas olmayanlara irae ediyor.

Bu hârika risale "On Bir Reşha"dır. On birinci Reşha'da, yirmi bir Mu'cizat-ı Ahmediye'ye (aleyhissalâtü vesselâm) işaret eden bir salâvat-ı şerifeyi o Nebiyy-i Zîşan (aleyhissalâtü vesselâm) Efendimiz'e getiriyor.

On Birinci Reşha'dan sonra uzun bir İ'lem'de, nübüvvet-i Ahmediye'ye (aleyhissalâtü vesselâm) -başka bir tarzda-

görülmemiş delilleri gösteriyor.

Bu risalenin Türkçesi, Risale-i Nur'daki On Dokuzuncu Söz'dedir.

Mesnevî'nin başındaki bu üç risale "Eski Said"in eserlerinden olmayıp, Üstadımızın tabiriyle, "Yeni Said"in eserleridir. Üstadımızın eski eserlerinden Risale-i Nur'a girenler olduğu gibi; Risale-i Nur'u telifi zamanında yazdığı Arapça eserleri de, bu suretle Mesnevî-i Arabiye'ye idhal olunmuştur.

3. Lâsiyyemalar

İman-ı Haşre dair olan bu risale Risale-i Nur'daki Onuncu Söz'ün esası olup Barla'da, Üstadımızın -bir bahar gününde- rahmet-i ilâhiyenin âsârını bağ ve bahçelerde müşahedesinden ve ihtiyarsız olarak

(فَانْظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَةِ اللهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)[106]

âyet-i kerimesini kırk defaya yakın okumasından sonra tulû' etmiş gayet kıymettar ve bu zamanda çok lüzumlu ve inkâr-ı haşir mefkûresini köküyle kesip İbn-i Sina gibi acip bir dâhînin "Haşir bir mesele-i nakliyedir, akıl bu yolda gidemez." dediği haşri en basit fehme de kabul ettiren; ve haşrin binler nümunelerini arz yüzünde gösteren; ve haşri iktiza eden pek çok esma-i ilâhiyeden tut, tâ mahiyet-i insaniyede dahi haşri isbat eden bir risaledir.

Bir kaide-i hasenenin tezahürü olarak, her risalenin başında olduğu gibi bu risalenin başında da Cenab-ı Hakk'a tahmidat ve Nebiyy-i Zîşan'a salât ü selâm vardır. İman-ı

---

[106] "İşte bak, Allah'ın rahmetinin eserlerine, ölmüş toprağa nasıl hayat veriyor! İşte bunları yapan kim ise, ölüleri de O diriltecektir. O, her şeye hakkiyle kadîrdir." (Rûm sûresi, 30/50)

billâh, iman-ı bi'n-nebi, iman-ı bi'l-haşir ve şühûd-u kâinat mabeyninde bir irtibat-ı tâmme ve telâzum-u kat'iye olduğundan, bu risale kısaca olarak "Tevhid ve Risalet" hakikatlerinden bahsederek esas mesele olan mesele-i haşriyeye Lâsiyyemalarla geçmiştir. Risale-i Nur'un Yirmi Sekizinci Söz'ünün İkinci Makamı olan bu risale, yirmi senedir Üstadımızın eline yeni geçmiştir.

4. Katre

Bu Katre risalesi, bir mukaddeme, bir hâtime ve dört babdan ibarettir. Mukaddimede Üstadımız, kırk sene ömründe, te'lif eylediği seneye nisbetle otuz senelik ilim seyrinde, dört kelime ile dört kelâm tahsil ettiğini ve bu dört kelimenin biri "Mânâ-yı Harfî", ikincisi "Mânâ-yı İsmî", üçüncüsü "Niyet", dördüncüsü "Nazar" olduğunu.. dört kelâm ise, biri "Ben kendi kendime mâlik değilim", ikincisi "El-mevtü hakkun", üçüncüsü "Rabbî vâhidün", dördüncüsü "Ene'nin bir nokta-yi sevda ve bir vâhid-i kıyasî" olduğunu söylüyor. Bu

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ

hakikatini, Birinci Bab olarak, kâinat erkânından her bir rükün elli beş küllî ve gayet zahir lisanla isbat ediyor.

Takriz

Katre'nin Hatimesi

Müteferrik ve kısa, fakat çok lüzumlu ve mühim hakikatlerden bahseder. Başında "yeis, ucb, gurur, sû'-i zan" gibi nefsin dört hastalığını; sonra dört hakikati ve daha sonra da "Katre"de zikredilen Birinci Bab'daki "Lâ ilâhe illallah" hakikatini ve devamı olarak Bâb-ı Sâni'de "Sübhanallah"; Bâb-ı Sâlis'te "Elhamdülillah"; Bâb-ı Râbi'de "Allahü Ekber" mertebelerini beyan ettikten sonra, Nokta ve Nükte başlıklarıyla

mevzu itibarıyla birbirinden farklı "İ'lem"lere geçer.

Katrenin Zeyli

"Remz"ler ve "İ'lem"ler unvanı altında, her birisi bir risaleye mevzu olacak kıymette hakikatlerden ibarettir. Başında salât ü selâmdan sonra birinci "İ'lem" namazda evvel vakte riayet etmenin ve hayalen Kâ'be'ye mütevveccih olmanın faziletini ve evham ve vesvese-i şeytaniyeyi nasıl müzmahil ettiğini ve musallînin bütün letaif ve havassının nasıl feyizlendiğini beyan eder.

Bu geçen risaleler aynı zamanda erkân-ı imaniyeden bahsetmekle hem iman, hem ilim, hem marifetullah, hem zikir olduğundan; okuması dahi bir nevi ibadettir.

5. Hubâp

Biri Türkçe diğeri Arapça iki zeyli olan bu çok mühim risale, Üstadımızın "Hutuvat-ı Sitte"yi neşri münasebetiyle taltif için Ankara'ya çağrıldığında, Ankara'da İslâm ordusunun Yunan'a galebesinden neşe alan ehl-i imanın kuvvetli efkârı içine gayet müdhiş bir zındıka fikri girmek ve bozmak ve zehirlendirmek için dessasane çalıştığını gördüğü hengâmda telif ettiği iki eserden birisidir.

Bu risalenin başında bulunan salât ü selâm çok ehemmiyetlidir. Bu Mesnevî-i Nuriye'nin fevkalâde olan ve hiç bir eserde rastlanmayan bir hususiyeti de bir parmağın hareketiyle birkaç makineyi birden çalıştırmak gibi gayet belâgatlı bir beyan tarzına sahip oluşudur. Sâbıkan zikredildiği gibi, bu muazzam mecmuada hem zikir, hem iman, hem tefekkür, hem ilmi bir arada bulmak daima mümkündür. Meselâ: Salât ü selâmı yalnız zikir olarak dercetmiyor. Aynı zamanda onda bir iman inkişafı, aynı zamanda bir ilim, aynı zamanda

mü'min-i musalliyi evham ve şübehattan kurtaran hakikatleri serdederek lâakal üç mânâ mertebesini beyan ediyor.

Bu hârika risale mühim bir "İ'lem"inde, medenî mü'min ile medenî kâfirin suret ve sîret ve zahir ve bâtın farklarını gayet belig bir tarzda beyan ediyor. Ve neticede bu farkı körlere de göstermek için diyor ki: "Eğer istersen hayalinle Nurşin karyesindeki Seyda'nın meclisine git bak: Orada fukara kıyafetinde melikler, padişahlar ve insan elbisesinde melâikeleri bir sohbet-i kudsiyede göreceksin. Sonra Paris'e git ve en büyük localarına gir, göreceksin ki, akrepler insan libası giymişler ve ifritler adam suretini almışlar ilâ âhir" diyerek daha başka cihetteki farklarını "Lemaat" ve "Sünuhat"a havale eder.

Başka bir "İ'lem"de, Risale-i Nur'da Yirmi Yedinci Söz namını alan İçtihad Risalesi'ni dört sahifede hulâsa ediyor.

Hubâb'ın Birinci Zeyli

Farisî bir münacatla başlar. Bu münacatın Türkçesi Yedinci Rica'da ve On Yedinci Söz'ün zeylinde vardır.

Üstadımız hiç Farisî tahsil etmediği hâlde o kadar mükemmel Farisî bir lisan ile telif edilmiştir ki, o zamanki Afgan sefiri bu eseri takdir hisleri içerisinde Afganistan'a göndermiştir. Bu Farisî münacatın akabinde: "Ey Mücahidîn-i İslâm" başlığı altında Türkçe olarak mebusana on maddelik bir hitap vardır. Bu hitabın tesiriyle Meclis-i Mebusan'da küçük bir oda olan mescid, büyük bir salona tebdil edilmiştir.

Zeylü'l-Hubâp

Hubâb'ın İkinci Zeyli de çok mühim hakikatleri ihtiva

etmektedir.

6. Habbe

İki zeyli vardır. Bu risalenin birinci "İ'lem"i, hakikat-i Muhammediye (aleyhissalâtü vesselâm) âlemin hem sebeb-i hilkati, hem çekirdeği, hem meyvesi, hem netice-i hilkat-i âlem olduğunu gayet edibane bir üslûp ile beyan ediyor. Diyor ki: Eğer âlemi bir kitab-ı kebir olarak görsen, kâtibinin kaleminin mürekkebi Nur-u Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm)'dır. Eğer âlemi bir şecere suretinde görsen, evvelâ çekirdeği, sonra meyvesi yine Nur-u Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm)'dır. Eğer âlemi bir zîhayat libasını giymiş görsen, Onun ruhu Nur-u Muhammedî (aleyhissalâtü vesselâm)'dır. Eğer âlemi bir gül bahçesi olarak görsen onun andelib-i zîşanı yine Nur-u Muhammedî (aleyhissalâtü vesselâm)'dır."

Risalenin sonunda gayet güzel bir tazarru ve niyaz ve istiğfar vardır.

Zeylü'l-Habbe

Habbe'nin Birinci Zeyli'nin âhirlerinde,

(حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ)[107]

لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ[108]

mertebelerinin Yirmi Dokuzuncu Lem'a-yi Arabiye'ye nisbeten kısa ve gayet güzel beyanları münderícdir.

Zeylü'z-Zeyl

[107] "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran sûresi, 3/173)
[108] "Hareket ve güç, ancak yüceler yücesi ve pek büyük olan Cenâb-ı Hakk'ın dilemesi ile olur."

Habbe'nin ikinci zeylinde, gayet mühim bir risale olan hem Arapça, hem Türkçe olarak kesretle intişar eden Asâ-yı Musa mecmuasında Yirmi Üçüncü Lem'a namındaki "Tabiat Risalesi"nin muhtasar kısa Arapça'sı da vardır.

Bu risale, Ankara'da telif edildiği zaman bir matbaada tab'edilmiştir. İnsanların ağzından çıkan dehşetli üç kelimenin butlanını isbat ederek tabiat bataklığında boğulanları kurtarıyor.

7. Zühre

Uzun bir hakikatin yalnız ucunu göstermek ve parlak bir nurun yalnız bir şuâını irae etmek maksadıyla yazılan bu çok mühim risale, gayet ehemmiyetli hakikatleri ihtiva ettiğinden en mümtaz Nur şakirdlerinin musırrane talepleri üzerine -ekserisi Arapça bilmeyen o şakirdlerin istifadelerine medar olmak için- kısmen izahlı, kısmen kısa bir meali Üstadımız tarafından Türkçe'ye çevrilmiş ve On Yedinci Lem'a namıyla On Beş Nota olarak Risale-i Nur Külliyatı'nın Lem'alar kısmına ilhak edilmiştir.

Zühre şöyle bir hakikatle başlar: Dünyadaki her zîhayat, Mâliki'nin ismiyle, namıyla hesabıyla çalışan muvazzaf bir asker gibidir. Kim kendini kendine mâlik zannetse o kimse hâliktir.

Sonra uzun ve muhit bir salât ü selâmı müteakip her biri bir risalenin güya hulâsası ve çekirdeği mahiyetindeki şümullü "İ'lem"lere geçer. "İ'lem"lerin birisinde, Kur'ân tilmizi ile felsefe tilmizini içtimaî ve şahsî cihetlerden mukayese ederek felsefenin sakîm ve muzır kısmının bâtıl hükümlerini çürütür. Son "İ'lem"i de, gayet güzel ve hazîn bir münacat ihtiva etmektedir. daha fazla malûmatı Türkçe olan Notalar Risalesi'ne havale ederiz.

Bu Mesnevî-i Nuriye'nin fihristesinde, o kıymettar hâri-

ka risalelerdeki yüzer hakikatlerden yalnız bir ikisini nâkıs fehmimizle ve kâsır ifademizle göstermeğe çalıştık. Yoksa gösterdiğimiz misaller, o hârika-i ilm ü irfanın ne en canlı noktaları olabilir ve ne de en kıymetli cevherleri olabilir. Belki o şemsin cüz'î bir şuâı ve o bahrın küçük bir katresidir.

8. Zerre

Şeytanın ve ehl-i ilhadın bazı vesveselerini tard eden müteferrik mes'elelerden bahseden hârika ve fevkalâde bir risale olup iki kısımdan ibarettir.

İman ve ahlâkiyatı ve vesveselerin izalesini ve insandaki teşahhusat-ı vechiyenin hikmetini beyan eden İ'lem'ler bu risalenin münderecatındadır. Bir İ'leminde

(وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ)[109]

âyetinde zikredilen semavat ve arzın hilkati ve beşerin lisan ve renklerinin ihtilafı Cenab-ı Hâlık-ı Zülcelal'in âyetlerinden olduğunun hakikatini gayet güzel bir tarzda beyan ediyor. Diyor ki:

"Bütün beşerin esasat-ı âzada ittifakı, Sâni'in vahdetine; teşahhusat-ı vechiyede temayüzü, Sâni'in muhtar ve hakîm olduğuna gayet bâhir ve zâhir delildir." der ve isbat eder. Beşerin birbirinden teşahhusça farklarının hikmetini ve diğer mahlûkatta bu temayüzün ferden ferda olmayıp nevi nevi oluşu hikmetin öyle iktiza ettiğini izah ediyor.

Başka bir İ'lemde, şeytan-ı insî ve cinnînin, bakaranın bâtınen gayet mükemmel, zahiren miskin oluşu hakkındaki bir vesvesesini tardeder ve der ki: "Ey şeytan-ı cinnîye üstad

---

[109] "O'nun varlığının ve kudretinin delillerinden biri de: Gökleri ve yeri yaratması, lisanlarınızın ve renklerinizin farklı olmasıdır." (Rûm sûresi, 30/22)

olan şeytan-ı insî! Eğer her şey, her şeyi maslahat miktarıyla ve lâyık-ı vechile yapan Kadîr-i Ezelî'nin san'atı olmasa idi, senin eşeğinin kulağı senden ve senin üstadlarından daha akıllı ve daha hâzık olması lâzım gelirdi." diye insî ve cinnî şeytanların vesveseleri yüzlerine çarpılarak; bakaranın yani ineğin dâhilinin mutlak olduğunun ve hâricinin mukayyed oluşunun hikmetini aklen ve ilmen gayet mukni bir surette beyan eder.

Ahlâka dair bir İ'lem'inde der ki: "Ey fâsık! Bil ki medeniyet-i sefihe öyle müdhiş bir riyayı ibraz etmiş ve meydana çıkarmış ki, ehl-i medeniyetin ondan kurtulması mümkün değildir. Çünki ehl-i medeniyet o riyaya şan ü şeref namını vermiş. İnsanı şahıslara karşı riyakârlığa bedel unsurlara ve milletlere ve devletlere karşı riyakârlığa teşvik etmiş ve tarihi onlara müşevvik ve alkışçı ve ceridelerí de, yani gazeteleri de dellâl yapmış. Ölümü unutturup (güya) unsurları içinde bir hayatları var diye zaman-ı cahiliyetteki gaddar zalimlerin desiseleri nevinden bir desise ile beşeri tasannu ve riyakârlığa sevk etmiştir." Ne kadar okunsa okunmağa lâyık olan bu risale dahi, bir istiğfar ve Hazreti Mevlâna'nın bir beytiyle nihayet bulmuştur.

9. Şemme

Kâinatın mecmuundan tâ zerreye kadar mütenâzilen her bir mevcudun, pek çok esma-yi ilâhiyeden Allah, Rab, Mâlik, Müdebbir, Mürebbi, Mutasarrıf ve Nâzım isimlerine şehadet ettiklerini isbat eder. Başka bir İ'lem'inde, hiç bir kimsenin Sâni-i Âlem'den şikâyet hakkı olmadığını gösterir. Diğer bir İ'lem'inde Kur'ân-ı Hakîm'in ilk ve ekser muhatabı olan cumhur-u âvamın fehimlerini nasıl okşadığını ve onların idraklerine nasıl müraat ettiğini uzun bir hakikatle beyan eder. Hem tayy-ı mekân ve bast-ı zaman ve ene'nin mahiyeti ve iki vechi gibi pek çok ince hakaikı beyan eden müteferrik mevzulardan müteşekkil bir kıymettar risaledir.

Bu risale:

Meded ey kafile-salar-ı rusül huz biyedî,

Sensin ey nur-u kerem cümlemizin mu'temedi

İntisabım sanadır işte dilimde senedi:

Lâilahe illallah Muhammedün Resûlullah.

diye bir manzum kıt'adan sonra uzun ve muhit bir istiğfar ve duaya geçerek hitama erer.

Onuncu Risale

Diğerlerine nisbetle büyük olan bu risalede, Sözler'den bazılarının hulâsalarıyla, müteferrik ve muhtelif mevzulardan ibaret İ'lemler vardır.

Birinci İ'lem'inde

(وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ)[110]

âyet-i kerimesinin tefsirini, semavata çıkmak isteyen şeytanların recmedilmelerini Yedi Basamak ile beyan eder.

Birinci basamağında: Semadaki sükûnet ve sükûta ve intizama işaretle der ki: "Sema ehli, arz ehli gibi hayırların ve şerlerin karışmasından ve zıdların içtimaından meydana gelen münakaşa ve ihtilâfat ve tezebzüb içinde değillerdir. Belki onlar, kendilerine Hâlık'ları tarafından emredilen şeyleri kemâl-i itaatla yapan mutîlerdir."

Şeytanların recmedilmelerini beyan ve isbattan sonra başka bir İ'lemde (Üstadımız) Kur'ân'dan istifade ettiği dört tarîki dört hatve ile gayet veciz bir tarzda izah eder. Risale-i Nur'un Sözler kısmında mufassal izahı bulunan bu İ'lem çok

---

[110] "(Biz yere en yakın semayı (yıldız ve gezegenlerin vasıtasız olarak görü-
lebildiği gökyüzünü) lambalarla donattık.) Onları şeytanlara atılan mermi-
ler yaptık." (Mülk sûresi, 67/5)

mühimdir.

Diğer bir İ'lem'inde, ubûdiyetin mukaddime-i mükâfat-ı lâhika değil, netice-i nimet-i sâbıka olduğunu beyandan sonra çok hakikatli ve geniş mânâdaki İ'lemlere geçerek Nur'un İlk Kapısı'nda ve Küçük Sözler'de bir derece mealleri bulunan hakikatlerin izahıyla bu kıymetdar ve mühim risale hitama erer. Bu kıymetdar risalenin münderecatından şems gibi nurlu kamer gibi parlak bir misali şudur: Kur'ân-ı Hakîm kâinattaki insana râci' ve menfaatli olan eşyayı ihtar için zikrediyor. Yoksa Kur'ân-ı Hakîm'in o beyanatı yalnız o faidesine inhisar etmiyor. Çünkü insan kendisiyle alâkası olan ve faidesi dokunan bir zerreye, kendisi ile alâkası olmayan bir şemsden ziyade ehemmiyet verir. Meselâ:

(وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهَا مَنَازِلَ)[111]

(لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ)[112]

Yani, kamerin küre-i arz etrafında devrinin Cenâb-ı Hak tarafından takdir edilmesinin pek çok hikmetlerinden bir hikmeti de beşerin günlerini, aylarını, senelerini hesap etmesi, bilmesidir. Yoksa kamerin takdiri, bizce çok lüzumlu bulunan bu faidesine inhisar etmez. Hâlık-ı Zülcelâl'in esmâsına âyinedarlık eden binler hikmetleri daha var.

Bu kıymettar risalenin âhirinde, altı katrede İ'caz-ı Kur'ân'ı hulâsa eden küçük fakat o nisbette şümullü bir risale vardır.

Mu'cize-i Kübra'dan Birkaç Katreyi Tazammun

---

[111] "Ay için de birtakım safhalar, duraklar tâyin ettik, (dolaşa dolaşa, nihayet eski hurma salkımının çöpü gibi kuru, sarı, kavisli bir hâle gelir.)" (Yâsîn sûresi, 36/39)

[112] "(O'dur ki Güneş'i bir ışık yaptı. Ay'ı da bir nûr kılıp, ona birtakım konaklar tayin etti ki) yılların sayısını ve vakitlerin hesabını bilesiniz." (Yunus sûresi, 10/5)

Eden On Dördüncü Reşha

Peygamber (aleyhissalâtü vesselâm)'ın risaletinin hakkaniyetine bir delil de Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'dır... Kur'ân-ı Hakîm'in kırka yakın vech-i i'cazı, Lemaat ve İşaratü'l-İ'caz tefsirinde beyan edildiğinden onlara havale ederek Birinci Katre nihayet bulur.

İkinci Katre'de: Yirmi Beşinci Söz'de zikredilen "Kur'ân Nedir?" diye olan tarifin kısa bir Arapçası vardır.

Üçüncü Katre: Altı Nokta'dır. Üçüncü Nokta'sında: Nasıl ki insan muhtelif hacat-ı cismaniyeye muhtelif vakitlerde muhtaçtır... Meselâ: Havaya her an, hararete, suya her vakit, gıdaya her gün, ziyaya her hafta muhtaçtır. Öyle de hacat-ı mâneviye-i insaniye de muhteliftir. Bir kısmına her an muhtaçtır. Lafzullah gibi. Bir kısmına her vakit muhtaçtır. Bismillah gibi. Bir kısmına her saat muhtaçtır. "Lâ İlâhe İllallah" gibi. Ve hâkeza kıyas et.

Dördüncü Katre: Altı Nükte'dir. Beşinci Nükte'sinde çok âyet-i kerime bulunmasından; ve orası da izah makamı olmadığından Mu'cizat-ı Kur'âniye'ye havale edilerek o nükte tayyedilmiştir. Bazen bir harf-i Kur'ânî'de, Kur'ân'ın i'cazını isbat eden bu risale ve arkadaşları olan "İşârâtü'l-İ'caz" ve "Mu'cizat-ı Kur'âniye" risaleleri Kur'ân-ı Hakîm'in birer elmas kılıncıdırlar.

Altıncı Katre: Belâgat-ı Kur'âniye'nin bir sırrını keşfederek; ediplerin

اُنْظُرْ مَنْ قَالَ

yani "Kim söylemiş?" demelerine mukabil

اُنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ وَلِمَنْ قَالَ وَلِمَا قَالَ وَفِيمَا قَالَ

diyerek i'caz-ı Kur'âniye'yi parlattırıyor. Bu Altıncı Katre,

belâgat-ı Kur'âniye için mühim bir anahtardır.

10. Şu'le

İki sahifelik bir zeyli olan küçük hacimde bir risaledir.

11. Nokta

Çok muhtasar olduğu için özetlenmedi.

اَللّٰهُمَّ اخْتِمْ لَنَا بِالسَّعَادَةِ وَالشَّهَادَةِ وَالْكَرَامَةِ وَالْبُشْرَى آمِينَ
آمِينَ آمِينَ

İtizar

Fihristi hitama eren Mesnevî-i Nuriye, hayatın hayatı ve gayesi ve en yüksek hakikat olan imanı taklidden tahkike, tahkikten ilmelyakîn mertebesine, ilmelyakîn mertebesinden aynelyakîn derecesine ve daha sonra da hakkalyakîne ulaştıran muazzam ve muhteşem ve pek çok risaleleri tazammun eden muhit ve hârika bir eserdir.

Bu eserin hakikî kıymetini tebarüz ettirecek en hakikî fihristi, yine onun aziz ve muhterem müellifi Üstadımız yapabilirdi. Bizim çok kısa anlayışımız ve zayıf idrakimiz ve kâsır fehmimiz ve Arapça'ya olan vukufsuzluğumuz, ülemayi mütebahhirînin katresine bahr dedikleri bu emsalsiz eserin fihristini kârîlere pek noksan olarak takdim etmemizin âmilleri olmuştur.

Muhterem kârî! Bu fihriste bakıp da tılsım-ı kâinatın keşşafı, hakaik-i eşyanın miftahı, hikmet-i hilkatin dellâlı olan bu mânevî hazine hükmündeki mecmuayı da o mizan ile tartma. Çünkü bizdeki acz ve noksanlık o mecmuanın kıymetiyle mebsuten değil, makusen mütenasiptir. Güneşin bir zerre

cam parçasındaki timsaline bakıp da "Güneş de bu kadardır." deme. Çünkü o zerre, kabiliyeti kadar o güneşten feyz alır. Sen ise âyinenin büyüklüğü nisbetinde o manevî şemsten feyz alacaksın.

Hem bu mecmuada bulunan yüzlerce İ'lem'lerden yalnız pek az bir kısmının pek cüz'î bir mânâsı yalnız işaret için zikredilmiş. Yoksa her bir risale, hattâ her bir İ'lem için bu Mesnevî fihristinin mecmuu kadar bir fihrist yapmak lâzım gelirdi. Buna da ne bizim iktidar-ı ilmîmiz ve ne de makam ve ne de zaman müsaid değildir.[113]

(سُبْحَانَكَ لاَ عِلْمَ لَنَا إِلاَّ مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ)[114]

(رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا) [115]

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا بِأَحْسَنِ قَبُولِ هَذِهِ الْفِهْرِسْتَةِ النَّاقِصَةِ بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ آمِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

3. Yirmi Yedinci Mektup Üzerine

Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin hizmetkârları unvanını korumaya hayatlarını feda eden bu mübarekler topluluğu başında Tahirî Mutlu Ağabey olmak üzere Zübeyir, Hüsnü, Bayram, Sungur, Mustafa, Bayram Yüksel gibi âlî şahsiyetlerden mürekkeptir. Bu Nur fedailerinin Yirmi Yedinci Mektup üzerine yazdıkları "Takdim"i bir yad-ı cemil olması dileğiyle buraya alıyorum.

---

113 Mesnevî-i Nuriye, s. 269.

114 "(Melekler:) 'Sübhansın ya Rab! Senin bize bildirdiğinden başka ne bilebiliriz ki? Her şeyi hakkiyle bilen, her şeyi hikmetle yapan Sensin.' dediler." (Bakara sûresi, 2/32)

115 "Ya Rabbena! Eğer unuttuk veya kasıtsız olarak yanlış yaptıysak bundan dolayı bizi sorumlu tutma." (Bakara sûresi, 2/286)

Takdim

Bu lâhika mektupları -ki Yirmi Yedinci Mektup'tur- Risale-i Nur'un ilk telifiyle başlayıp devam edegelmiştir. Risaleler Barla'da telif edilmeye başlanıp Isparta ve civarındaki kıymettar talebeleri bu risaleleri okumak ve yazmak suretiyle istifade ve istifaza ettiklerinde, hissiyatlarını, iştiyak ve ihtiramlarını, bir şükran borcu olarak muhterem müellifi Hazreti Üstad'a mektuplarla takdim etmişler, bazı müşkilâtlarının ve suallerinin halledilmesini rica etmişler; böylece hem Hazreti Üstad'ın, hem talebelerin mektupları ile Barla, Kastamonu ve Emirdağ lâhika mektupları vücuda gelmiştir.

Barla Lâhikaları

Risale-i Nur'un Barla'da telif edildiği ve kalemle istinsah edilerek neşre başlandığından Eskişehir hapsi zamanına kadar olan devrede Nur'un ilk müştak talebelerinin, Nurların hemen telifi zamanında, ilk okuyup yazdıklarında duydukları samimî hissiyat, kalbi ve ruhî istifade ve istifazalarını dile getiren fıkralarını ve Hazreti Üstad'ın da bazı mektuplarını ihtiva etmektedir.

Barla Lâhikası, evvelce hatt-ı Kur'ân'la el yazması deflerler hâlinde tertip ve tanzim edilmiş olup, bunlardan bazıları bizzat Hazreti Üstadımız tarafından tashih edilmiştir.

Elimizde mevcut olan nüshalarda Hazreti Üstad, tashihle beraber ehemmiyetlerine işareten de mektupların üzerine iki, üç, dört ve daha ziyade işaretler koymuşlardır.

Ayrıca Üstadımızın tensibiyle 1956'da İstanbul'da teksirle neşredilen ve baş tarafına Mektubat'tan "inayet-i seb'anın" konulduğu küçük bir Barla Lâhikası dahi vardır ki:

Mezkûr el yazma nüshalardaki mektuplar ve Emirdağ Lâhikaları'ndan da birkaç mektup dahil edilmiştir.

Şimdi neşredilen bu Barla Lâhikası, yukarıda zikredilen ve Hazreti Üstadımızın tashihinden geçen el yazma nüshalar ve teksirle neşredilen kısım, esas alınarak hazırlanmıştır.

Umumiyetle el yazma nüshalardaki tertip ve tanzim birbirine muvafıktır. Hemen hemen aynı mektuplar aynı sırayla birbirini takip etmektedirler.

Ancak son kısımlara doğru el yazmalarda bulunmayan Hulûsi ve Refet Ağabeyler gibi kıymettar Nur erkânı talebelerine Hazreti Üstadımızın yazdıkları hususî bir kısım mektupları dahi ehemmiyetlerine ve ihtiva ettikleri ilmî hakikatlerle, Nurun ilk talebeleri olan o kıymetdar zâtların hürmetlerine binaen neşredilmiş bulunuyor. Bu hususa dair Emirdağ Lâhikası-1'de bir mektupta Hazreti Üstadımız, bu mektupların neşrini temenni etmiş bulunmaktadırlar:

"Refet kardeş! Sen de çok safalar geldin ve Risale-i Nur yazısı ile meşguliyetin beni cidden sevindirdi. Hulûsi ve Sabri gibi senin de suallerinin Risale-i Nur'da ehemmiyetli neticeleri ve tatlı meyveleri var. Senin yanında bulunan ve Risalelerde kaydedilmeyen ilmî parçaları münasip yerlerde veya 'Lâhika'da yazarsınız."

Bu gibi çok cihetlerle Risale-i Nur bu zamanda ehl-i iman ve İslâm için ön plânda ele alınması icap eden ehl-i iman elinde mânevî elmas bir kılıçtır. Asrın idrakine, zamanın tefehhümüne, anlayışına hitap eden, ihtiyaca en muvafık tarzı gösteren, ders veren ve doğrudan doğruya feyiz ve ilham tarîkiyle âyetlerin yıldızlarından gelen ders-i Kur'ânî'dir, küllî mârifetullah burhanlarıdır.

Asrımızın efkârının anlayışına ve idrakine hitap edici mahiyeti ve Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanın fehmine bir dersi olması noktasından Nur Risaleleri, bilhassa bu memlekette

büyük ehemmiyet kazanmıştır. Asrlarca Kur'ân'a bayraktarlık yapan ve dünyayı diyanetiyle ışıklandıran bu necip millet, yine dünyaya örnek, ahlâk ve fazilette üstad olarak insanlığın geçirdiği müthiş buhranlardan halâs için çare-i necatı göstermektedir. Beşeriyeti dehşetli sadmelere uğratan, tehdit eden, anarşiliğin, ifsat ve tahribin, yegâne çaresi ancak ve ancak ilâhî, semâvî bir dinin ezelî ve ebedî hakikatleridir, hakikat-i İslâmiyet'tir. Risale-i Nur, hakikat-i İslâmiye ve Kur'âniye'yi müspet ve müdellel bir şekilde insanlığın nazar-ı tahkikine arz ve ifade etmektedir.

Hem Nur Müellifi bir mektubunda "Dahilde tarafgirâne adavet ve münakaşalara vesile olan fürûatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum İslâm'ın esas ve rabıta-i uhuvveti bulunan Kur'ân'ın hakaik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim." demek suretiyle, hizmet-i İslâmiye'nin ve mesâil-i diniyenin umumunu tazammun eden vüs'at ve camiiyeti hâiz bulunduğunu, dinî hizmetlerin her nev'ini teyit ve teşvik ettiğini ve bir cadde-i kübrâ-yı Kur'âniye olan Risale-i Nur dairesinin umum ehl-i iman ve İslâm'a şâmil bulunduğunu ifade ediyor.

Ve yine aynı mektubunda, devamla, "Hattâ değil Müslümanlarla, belki dindar Hıristiyanlarla dahi dost olup adaveti bırakmaya çalışıyorum"; Harb-i Umumî ve komünizm altındaki anarşistlik tehlike ve tahribatlarının lisan-ı hâliyle "Dünya fânidir, firaklarla doludur. Ey insanlar, adaveti bırakınız, Kur'ân dersini dinleyip birleşiniz; yoksa sizi mahvedeceğiz." diye beyanıyla bu zamanın şartları ve icapları karşısında tarz-ı hizmeti yine Kur'ân'ın nuruyla göstererek hakîmâne irşadın ve tevfik-i ilâhiyeye muvafık hareketle isabetli hizmetin ifası gibi noktalardan Risale-i Nur'un lüzum ve ehemmiyetini tebarüz ettiriyor.

İşte, lâhika mektupları bu gibi hususlara da işaret ediyor. Değişen dünya hâdiseleri, geniş ve küllî meseleler ve şartlar altında isabetli hizmet-i Kur'âniye'nin esaslarını ders veriyor.

Risale-i Nur'un telifi ve neşriyle beraber bu lâhika mektuplarının zuhuru, devamı ve neşri, bizzat Muhterem Müellifi tarafından yapılması ve tensip edilmesi ve müteaddit mektuplarda da bu lâhikaların kıymetini ifade buyurmaları ve nazara vermeleri, herhâlde bu lâhikaların ehemmiyetini tebarüze kâfidir.

Evet, Risale-i Nur'un telifi, zuhuru ve neşriyle beraber hizmet-i nuriyenin ve ders-i Kur'âniye'nin tâliminde ve ifasında ve meslek-i nuriyenin taallümünde ve uzun bir zamandaki hizmetin devamında vâki olacak binler ahval ve hücuma mâruz talebelerin cereyanlar karşısında sebat, metanet ve ihlâsla hareketlerinde onlara yol gösterecek, hizmet-i Kur'âniye'nin inkişafında sühûlete medar olacak ikaz ve ihtarlara elbette ihtiyaç zarurîdir, kat'îdir, bedihîdir.

Hem bu lâhikaların bir kısmı ihtiyaca binaen yazılmış ve yazdırılmış ihtarlar olması ve aynı ihtiyacın her zaman tekerrürü melhuz bulunduğundan daima müracaat olunacak hikmetleri ve düsturları muhtevidir. Nitekim yüzer vakıalar, hâdiseler ve meselelerde bu ihtiyaç, kendini göstermiştir.

Nurların birinci talebesi Hulûsi Bey, Hazreti Üstada arz ettiği bir mektubunda, "Dünyayı unutmak isteseniz, başka hiçbir sebep olmasa dahi, yalnız bu mübarek Sözlerle rabıta peydâ eden insanların rica edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız. Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilmînizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve *Sözler*'e bile geçmeyen mesâil, kat'iyetle gösteriyorlar ki, ihtiyaç da, hizmet de bitmemiştir." demekte ve Nurların hiz-

metinde, ikaz, ihtar ve irşadlara ihtiyaç bulunacağını ifade etmektedir ki, ondan sonra zuhur eden ihtiyaca muvafık lâhikalar, o mübarek zâtın isabetli sözünü teyid etmiştir.

Bu lâhikalarda görüleceği gibi, Nur Müellifi Aziz Üstadımız Risale-i Nur'un neşri, okunup yazılması gibi bizzat Nurlarla iştigale ehemmiyet vermekte, talebelerini daima teşvik etmektedir. Bunun lüzum ve hikmeti ise, şüphesiz, izahtan varestedir. Zira, asrımızda kâinat fenleri ve maddî ilimler revaçta olup, yeni yetişen nesiller bu ilim ve fenleri okudukları, hem tabiiyyun ve maddiyyunun din ve mâneviyat aleyhindeki neşriyatı, hem küfr-ü mutlak cereyanı ki, hiçbir din ve mâneviyâtı tanımayan ve Allah'a iman hakikatine karşı muaraza ederek dinsizliği neşreden, İslâmî fikri zedeleyen ve bütün beşeriyeti tehdit eden, yeni nesillere ve gençliğe imansızlık fikr-i küfrîsini aşılamak isteyen kitap, broşür, gazete gibi neşir vasıtalarının İslâm ve iman düşmanlarınca ön plâna alındığı böyle acip ve dehşetli bir zamanda, elbette Risale-i Nur'a, okunmasına, neşredilmesine şiddetle ihtiyaç ve zaruret var.

Çünkü, Risale-i Nur, Kur'ân-ı Hakîm'in bir mu'cize-i mâneviyesi ve bu zamanın dinsizliğine karşı mânevî atom bombası olarak solculuk cereyanlarının mâneviyât-ı kalbiyeyi tahribine mukabil, mâneviyât-ı kalbiyeyi tamir edip ferden ferdâ iman-ı tahkikîden gelen muazzam bir kuvvet ve kudrete istinadı okuyucuların kalblerine kazandırıyor. Ve bu vazifeyi de yine mukaddes Kur'ân'ımızın ilham ve irşadıyla ve dersiyle ifa ediyor. Tefekkür-ü imanî dersiyle, tabiiyyun ve maddiyyunun boğulduğu aynı meselelerde tevhid nurunu gösteriyor, iman hakikatlerini madde âleminden temsiller ve deliller göstererek izah ediyor. Liselerde, üniversitelerde okutulan ilim ve fenlerin aynı meselelerinde iman hakikatlerinin ispatını güneş zuhurunda gösteriyor.

Kastamonu Lâhikaları ise:

Eskişehir hapsinden tahliyeden sonra Nur Müellifi Kastamonu'ya nefyedilmiş, Denizli hapsi zamanına kadar orada ikamete mecbur edilmiş; bu müddet zarfında Nur Müellifi Isparta'daki talebeleri ile daimî muhabere ederek Nurların hatt-ı Kur'ân'la yazılıp çoğalması, neşri ve inkışafı ve eski yazı bilmeyen gençlerin istifadesi için de, Risale-i Nur Külliyatından bazı bahislerin daktilo ile çoğaltılması hususunda şedit alâka göstermiş ve Risale-i Nur'un mâhiyeti, kıymeti, deruhte ettiği kudsî vazife-i imaniyesi ve mazhariyeti, hem talebelerinin tarz-ı hizmetleri, mütecaviz dinsizler karşısında sebat ve metanetleri ve ehl-i İslâm'ın birbiri ile muamelâtında takip edecekleri ihlâslı hareketleri gibi, dahilî ve haricî birçok meselelere temas etmiştir. Bu itibarla, Kastamonu lâhika mektupları, bilhassa yazıldığı zaman itibarıyla da büyük ehemmiyet kesb eden bir devrin mahsulü olması ve birçok içtimaî meseleleri ve küllî imanî bir nazar-ı hakikatle mütalâa, mülâhaza ve küllîleşmesi gibi cihetlerde büyük kıymeti hâizdir.

Emirdağ lâhika mektupları birinci kısmı:

15 Haziran 1944'te Denizli hapsinden beraat ile tahliyeden sonra Heyet-i Vekile kararıyla Emirdağı'nda ikamete memur edilen Risale-i Nur Müellifi Said Nursî Hazretleri 1947 sonlarına kadar, yani üçüncü büyük hapis olan Afyon hapsine kadar Emirdağı'nda ikamet ettiği müddetçe Isparta, Kastamonu, İstanbul, Ankara ve üniversite talebeleriyle Anadolu'da Nurların neşre başlandığı yerlerdeki talebelerine hizmete müteallik bazı mektup ve suallerine cevaben yazdığı mektuplardır.

İkinci kısım ise:

1948-1949 Afyon Cezaevinde yirmi ay mevkûfen kalıp tahliyeden sonra tekrar Emirdağı'na avdet edip orada bir müddet kaldıktan sonra, 1951 yılında Eskişehir'de iki ay ikameti müteakip, oradan da *Gençlik Rehberi* mahkemesi münasebetiyle iki defa İstanbul'a gelip üçer ay İstanbul'da kaldığı 1952-1953 tarihlerinde ve daha sonra yine Emirdağı'nda iken talebelerine yazdığı mektuplar ve mahkemelere ve dâvâlara temas eden meselelere dair müteaddit bahislerdir.

1953'ten sonra ikamet eylediği Isparta'da da ara sıra yazdığı mektuplar da vardır. Eskişehir, Denizli ve Afyon cezaevlerinde iken hapisteki talebelerine yazdığı pek kıymettar hapishane mektupları ise, yine Müellif-i Muhterem Hazreti Üstadın neşrini tensibiyle *Şuâlar* mecmuasında aynen neşredilmiştir. Bu lâhikalarda geçen talebelerin mektupları, Nurlardan aldıkları feyz-i iman, ihlâs ve sadâkatlerini, şehamet-i imaniyelerini ifade ile Üstadlarına arz etmek ve teşekküratlarını bildirmekle bu zamanda zuhur eden bu ders-i Kur'âniye'nin muhatapları olduklarını izhar ediyor. Ve Risale-i Nur'un hakkaniyetine ve Hazreti Üstadın dâvâsına birer şahit hükmünde bulunuyor. [116]

---

[116] Barla Lâhikası s. 5-9.

ON İKİNCİ BÖLÜM:
ÜSTAD HAZRETLERİ'NİN VASİYETNAMESİNDE TAHİRÎ MUTLU

ÜSTAD HAZRETLERİ'NİN VASİYETNAMESİNDE TAHİRÎ MUTLU

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin vasiyetlerinde Tahirî Mutlu'nun hususi bir yeri vardır. Has ve halis Nurun kahramanlarından biri olarak takdim edilen Tahirî Mutlu, vasiyetin bütün icaplarını yerine getirir.

1. Ve Tahirî Olarak...

Vasiyetnamemdir

Aziz, sıddık kardeşlerim ve vârislerim!

Ecel gizli olmasından, vasiyetname yazmak sünnettir. Benim metrukatım ve Risale-i Nur'dan olan benim hususi kitaplarım ve güzel ciltlenmiş mecmualarım ve sair şeylerimin bütününü, Gül ve Nur fabrikalarının heyetine, başta Hüsrev ve Tahirî olarak o heyetten on iki kahraman kardeşlerime vasiyet ediyorum. Onlara bırakıyorum ki, emr-i Hak olan ecelim geldiği zaman, benim arkamda o metrukatım, benim bedelime o sadık ve mübarek ellerde hizmet-i nuriye ve imaniyede çalışsın ve istimal edilsin.

Kardeşlerim, bu vasiyetten telâş etmeyiniz. Ben, teessürattan ve dokuz defa zehirlenmekten, pek çok zayıf olmakla beraber gizli münafıkların desiselerle müteaddit suikastları için bu vasiyeti yazdım. Merak etmeyiniz, inayet-i rabbâniye ve hıfz-ı ilâhi devam ediyor.[117]

2. Has ve Halis Nurun Kahramanları Vasiyetnamenin Bir Zeyli

Eşref Edib'in neşrettiği Tarihçe-i Hayat'ın otuzuncu sayfasındaki Said'in hususiyetlerinden altı nümunesinden yedinci nümunesi ki, mukabelesiz hediyeyi ömründe kabul etmemek. Kanaat ve iktisada istinaden, şiddet-i fakriyle beraber, altmış yetmiş sene evelki kendi talebelerinin tayınatını da kendisi verdiği acip vaziyetin şimdiki bir misali ve bir sırrı kaç senedir anlaşıldı diye, vasiyetnamenin âhirinde bunu yazmanın zamanı geldi.

Evet, şiddet-i fakr ve istiğna ile hediye almamakla beraber, Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, yasak olmayan daktilo makinesi ile intişar eden Risale-i Nur'un verdiği sermaye ile şimdi mânevî Medresetü'z-Zehrâ'nın dört beş vilâyetinde hayatını Risale-i Nur'a vakfeden ve nafakasına çalışmaya zaman bulamayan fedakâr Nur talebelerinin tayınatına acip bir bereketle kâfi gelen ve nur nüshalarının fiyatı olan o mübarek sermayeyi ben öldükten sonra da o hâlis, fedakâr kardeşlerime vasiyet ediyorum ki, altmış yetmiş sene evvelki kaidemin yetmiş sene sonraki şimdiki düsturlarıma aynen tatbik etsinler. İnşâallah Risale-i Nur'un tab' serbestiyeti olsa, o düstur daha fazla inkişaf eder.

Medâr-ı hayrettir ki, o eski zamanda evkaftan beş talebenin tayınatını Van'da Eski Said kabul etmiş, o az para ile

[117] Emirdağ Lâhikası, 1/136.

bazen talebesinin yirmiye, otuza, altmışa kadar çıktığı hâlde kendi talebelerinin tayınatını kendisi veriyordu. O kanaat ve iktisadın bereketiyle ve kendi beş altı mavzer tüfeğini satmakla istiğna kaidesini bozmadı. O zaman meşhur Tahir Paşa gibi çok yardımcılar varken kaidesini bozmadı O altmış yetmiş senelik düstur-u hayatının, bir işaret-i gaybiye ile altmış yetmiş sene sonra o kanaat ve istiğnanın bir meyvesi inayet-i ilâhiye ile ihsan edildi ki, o kadar mahkemeler, yasaklar ve müsadereler ve eski hürufla izin vermemekle beraber, kaç senedir dört beş vilâyet vüs'atindeki mânevi Medresetü'z-Zehrâ'nın fedakâr talebelerinin tayınatını Risale-i Nur kendisi hediye etti.

Hâlbuki o nüshaların bir kısmı mühimmini hediye olarak mükabelesiz etrafa ve âlem-i İslâm ve Avrupa'ya gönderdiği ve elindeki nafakasını Nur'un teksirine sarf ettiği hâlde, yine Nur'un nüshaları acip tarzda hem kendine hem o hâlis fedakârlarına kâfi gelmesi, eski zamandaki işaret-i gaybiyesinin bir güzel meyvesi ve bir hikmet olduğunu kat'iyen kanaatim geldiğinden vasiyetnamemi âhirinde beyan ediyorum:

Bu vasiyetname benden sonra bâki kalan tayınat içinde de konulsun, tâ ki bazı insafsız insanlar, "Bu Said günde beş on kuruşla yaşadığı ve kimseden para almadığı hâlde şimdiki mirası yüzer lira görünüyor, nereden buldu?" dememek için bu hakikati izhar etmek münasip olur.

Şimdi mânevî evlâtlarım, fedakâr hizmetkârlarım olan Zübeyir, Ceylân, Sungur, Bayram, Hüsnü, Abdullah, Mustafa gibi ve has ve hâlis Nurun kahramanları olan Hüsrev, Nazif, Tâhirî, Mustafa Gül gibi zâtların nezaretinde o düsturumun muhafaza edilmesini vasiyet ediyorum.[118]

---

[118] Emirdağ Lâhikası, 2/217.

3. Fatihalar O Ruha Gider

"Üstadımız izzet-i ilmiyeyi muhafaza için eski zamandan beri en büyük reislere tezellül etmedi. Hem halkların hediyesini kabul etmiyordu. Şimdi ise Üstadımız hem zayıf olduğu halde, ehl-i ilme bir mahzuru olmayan hediyeyi ise hastalıkla alamıyor. Hattâ biz hizmetkârlarından dahi en küçük bir şeyi mukabelesiz yiyemiyor. Yese hasta oluyor. Bu hâleti, hiçbir şeye âlet olmayan Risale-i Nur'daki âzamî ihlâsın muhafazası için, bir hastalık suretini aldı ve hastalıkla bu kaidesini bozmaktan men ediliyor itikadındayız. Hattâ Risale-i Nur'un her tarafta neşir ve intişarının büyük bir bayramı münasebetiyle ehl-i ilme lâzım olan musafaha ve sohbet etmekten ve bu mübarek bayramda da en has talebeleri ve kardeşleriyle musafaha ve sohbetten ve ona bakmaktan da şiddetle sıkılıp âzamî ihlâsın muhafazası için bir hastalık hâleti alarak men edildiği ona ihtar edildi. Hattâ bizler gördük ki, bu mübarek bayramda şiddetli hastalığı için talebelerine dedi: "Benim kabrimi gayet gizli bir yerde, bir iki talebemden başka hiç kimse bilmemek lâzım geliyor. Bunu vasiyet ediyorum. Çünkü, dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu surette beni mecbur ediyor."

Biz de Üstadımızdan sorduk:

"Kabri ziyarete gelenler Fatiha okur, hayır kazanır. Acaba siz ne hikmete binaen kabrinizi ziyaret etmeyi men ediyorsunuz?"

Cevaben Üstadımız dedi ki:

"Bu dehşetli zamanda, eski zamandaki firavunların dünyevî şan ve şeref arzusuyla heykeller ve resimler ve mumyalarla nazar-ı beşeri kendilerine çevirmeleri gibi, enaniyet ve benlik, verdiği gafletle, heykeller ve resimler ve gazetelerle nazarları, mânâ-yı harfîden mânâ-yı ismiyle tamamen ken-

dilerine çevirtmeleri ve uhrevî istikbalden ziyade dünyevî istikbali hayal edinmiş olmaları ile eski zamandaki lillâh için ziyarete mukabil, ehl-i dünya kısmen bu hakikate muhalif olarak mevtanın dünyevî şan ve şerefine ziyade ehemmiyet verir. Öyle ziyaret ediyorlar. Ben de Risale-i Nur'daki âzamî ihlâsı kırmamak için ve o ihlâsın sırrıyla, kabrimi bildirmemeyi vasiyet ediyorum. Hem şarkta, hem garpta, hem kim olursa olsun, okudukları Fatihalar o ruha gider."

"Dünyada beni sohbetten men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu suretle, beni sevap cihetiyle değil, dünya cihetiyle men etmeye mecbur edecek." dedi.[119]

4. Said de Bir Hizmetkârdır

Üstad Hazretleri Diyor ki:

Umum dostlarıma ve Nur kardeşlerime bu vasiyeti ilân ediyorum:

Ben şahsım itibarıyla vazife-i nuriyeyi yapmaya tâkatim kalmamış. Belki ihtiyaç da kalmamış. Hem müteaddit tesemmümlerle ve çok ihtiyarlık vaziyetiyle ve hastalıkla, şimdiki hayatta kalmak, tahammülüm kalmamış gibidir. Şayet müştak olduğum ölüm elime geçmese de, zahirî hayatımda ölmüşüm gibi diye bu vasiyetimi yazıyorum.

Hâlık-ı Rahmân-ı Rahîm'e hadsiz şükür olsun ki, bundan altmış yetmiş sene evvel hilâf-ı âdet olarak tahsil-i ilim, hususan ilm-i imanî yolunda başkaların muavenetine yalvarmamak ve tam fakr-ı hâliyle beraber Eski Said çocukluk, gençlik zamanında talebelerine tayınlarını kendi vermeye çalıştığı ve ancak kısa bir zaman beş tayın kabul edip mütebâki talebelerine, bazen yirmi otuz talebesine tayın verdiğinden, ilmi, vasıta-i cer etmeye o talebeler mecbur olmadı-

---

[119] Emirdağ Lâhikası, 2/204.

lar. İktisat ve kanaatle o zaman muvaffak oldukları gibi, Cenab-ı Erhamürrahimîn'e hadsiz şükür olsun ki, Eski Said gibi şimdi Risale-i Nur kendi hakikî talebelerinin tayınlarını neşriyatıyla mükemmel vermeye başlamış. Âzamî ihlâsı kırmamak için, Risale-i Nur has talebelerine, hususan nafakasını tedarik edemeyenleri tam tamına idare edecek derecede Risale-i Nur'un satılan nüshalarının beşten birisi Risale-i Nur'un hakkı olduğu cihetle, şimdi elli altmış talebesine kâfi sermayesi çıkıyor. Benim (biçare Said'in) içinde hiçbir hakkı yoktur. Yalnız Risale-i Nur'un kıymettar hâsiyeti ve şakirtlerinin şahs-ı mânevîsinin kemâl-i sadakati bu mânevî Nur bayramına vesile oldu.

Şimdi bütün talebelerin fevkinde diyerek değil, benim en yakınımda, hizmetimde olup bir derece tam tarz-ı hareketimi bilenler ve yakından görenler içinde, dört beş adamı mutlak vekil yapıyorum. Ben ölsem veya hayatta şuursuz kalsam, Nurlara karşı hizmetimin tarzını bilerek tam yapabilsinler. Şimdilik Tâhirî, Sungur, Ceylân, Hüsnü ve bir iki adam daha mutlak vekilim olarak vasiyet ediyorum. Şimdi Risale-i Nur'un satılan nüshalarının sermayesi, Risale-i Nur'un malıdır. Said de bir hizmetkârdır. Hayatta tayınını alabilir. Hattâ bugünlerde ölüm bana çok yakın göründü. Ben de altı vilâyette bulunan elli altmış talebeyi iki üç sene Nur sermayesinden tayınını vermek kat'î niyet ederken, belki bazılarını bazı mâniler onları talebelik hizmetinden vazgeçirecek diye vazgeçtim. Şimdi vasiyetimi yazdım.

Kahraman talebelerinin bu vasiyetnâmeye ilâveten yazdıkları hâşiye:

Gavs-ı A'zam Şeyh-i Geylânî (rahimehullah) Risale-i Nur'a ve Müellifine işaret ettiği keramet-i gaybiyesinde bir fıkrada

تَعِيشُ سَعِيدًا

diye maişet hususunda saadetle yaşayacağını ve en mesut olacağını haber vermiş. Hâlbuki biz Üstadımızın fakr u istiğnasını şimdiye kadar zahiren buna muhalif görüyorduk. Gavs-ı A'zam'ın bu ihbar-ı gaybiyesi Üstadımızın hayatında şimdi bilfiil görülmüş ki, küçüklüğünde, daha on yaşında iken amcasının çorbasını içmezdi, minnet altına girmezdi. Ve ders verdiği eski talebelerinin maişetini de kendisi deruhte ederdi. Aynen şimdi de elli altmış talebesinin tayınlarını vermesi, o gaybî ihbarın tam tahakkuk ve tezahür ettiğini göstermiştir.[120]

[120] Emirdağ Lâhikası, 2/233.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:
TAHİRÎ MUTLU'NUN
MÜDAFAALARI

TAHİRÎ MUTLU'NUN MÜDAFAALARI

Bu çalışmamda Tahirî Mutlu Ağabeye ait iki müdafaaya ulaşabildim. Biri 1943'te Denizli'de yaptığı diğeri 1948 Afyon'da yaptığı müdafaalarıdır. Onun ders ve ibret dolu, iman ve ihlâs nebaan eden müdafaaları yakın tarihimizle alâkalı önemli ipuçları vermektedir.

Müdafaaları

1. Denizli Müdafaası

Efendim, Ben Isparta'nın Atabey nahiyesinde olduğum hâlde Bediüzzaman Hazretleri'ni, Kastamonu vilâyetine gittikten sonra müteveffa kardeşim Hâfız Ali delâletiyle beş sene evvel tanıdım. Ve nurlu eserlerinden bir kısmını okudum ve yazdım. O zamana kadar gafletle geçen gençliğimin sarhoşluğundan beni kurtarmaya pek büyük bir âmil olan Risale-i Nur'un müellifine karşı duyduğum bir iştiyakla kendisini ziyarete Kastamonu'ya kadar gittim. Kendilerini bizzat ziyaret ettim. Gerek Üstadım Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaretimde ve gerek eserleri olan Risale-i Nur'da ve gerekse Risale-i Nur'a talebe olanlardan şimdi bize isnad edilen 'halkı, hükûmet aleyhine teşvik etmek' veya 'siyasî bir cemiyet teşkil etmek' veyahut 'tarikatçılık etmek' gibi suçlardan hiç birisini ne işittim ve ne de görmüş değilim.

Ben; sâfî, temiz ruhlu arkadaşların âhiretlerine, imanlarına hizmet etmek maksadıyla "Hizbü'l-Kur'ân" ile "Hizbü'n-Nuriye"yi parası ile şahsıma ait olmak üzere sevgili Üstadımın müsaadeleriyle tab' ettirdim. Daha sonra sevgili Üstadımın müsaadelerine bakmayarak beş yüz adedini, bin lira mukabilinde "Âyetü'l-Kübrâ" risalesini mü'min kardaşlarımın istifadelerini daha kolayca temin etmeleri için eski harflerle tab'ında mahsur görmediğimden ve esasen o eser, sırf imanî ve uhrevî bulunduğundan tab' ettirmiştim. Her nasılsa tab'edilen nüshaların tamamını sandığıyla beraber, biz hapse konulduktan sonra müdde-i umumilikçe Isparta istasyonundan alınmış. Ve akrabamdan Kuleönü Köyünden Hâfız Mustafa'nın evine bıraktığım "Hizbü'n-Nuriye" kişileri bulunmakla; ittiham evraklarımda yegâne suç âmilleri olarak aleyhimde gösterilmiştir.

Evet ben, yukarıda arz ettiğim gibi hayırhahlıktan başka, cemaatlerinde ve risalelerinde ve üstadlarında bir şey görmedim. Bu zümre-i nuriyenin içine kendimi en sonra girmiş bir şakird biliyorum. Arkadaşlarıma iyilik etmekten başka bir gâye takip etmediğim şüphesiz şimdiye kadar anlaşılmış olduğu kanaatiyle şu ifademin, diğer arkadaşlarım gibi hüsn-ü niyetle söylenmiş bir ifade olarak kabulünü yüksek mahkemenizden diler, beraatimi talep ederim.[121]

2. Afyon Müdafaası

Afyon Ağır Ceza Mahkemesine

Afyon Cumhuriyet Savcılığınca tarafıma tebliğ edilen, dinî hissiyatı âlet ederek devletin emniyetini bozacak hareketlere halkı teşvik maddesinden üstadım Bediüzzaman Said Nursî ve diğer arkadaşlarıyla birlikte suçlu gösterilmekle mahkemeye veriliyorum.

---

[121] Müdafaalar, s. 181, 182

Ben, gerek Isparta Sulh mahkemesinde ve gerekse Afyon sorgu dairesinde sorulan suallere doğru cevap vermişim. Bizi beraat ettiren Denizli mahkemesi, bütün kitaplarımızı bize iade etmiş, Üstadım Bediüzzaman'ın Risalelerini okuyup yazmakta ve kendisine talebe olan kardeşlerimle mektuplaşmakta bize ceza vermemiştir. Hâlbuki, altı sene evvel Üstadımın müsaadeleri olmadığı hâlde mârifetimle eski yazı ile İstanbul'da matbaada tab'edilen beş yüz adet Bediüzzaman'ın 7. Şuâ kitabını Denizli mahkemesi tamamen sandığı ile 20.07.1945 tarihli kararıyla yed'ime teslim etmiş, o zaman müştak olan Nur talebelerine tab' bedeli mukabilinde tevzi edilmişti.

İşte, bu âli mahkemenin temyizin yüksek tasdiki ile kat'iyet kesbeden hükmüne istinaden, iki sene evvel İstanbul'dan teksir makinesi ve kâğıt alarak Isparta'ya getirdim.

Elinizde olan üç mecmuadan ikisini kardeşim Hüsrev Altınbaşak yazdı. Birisini de ben yazdım. Evvelâ "Zülfikar Mü'cizât-ı Kur'âniye ve Ahmediye" mecmuasını bastık. Bunu kısmen sattık. Hâsıl olan parasından (Asâ-yı Musa) mecmuasının kâğıdını da satın aldım. Getirdim, sonra (Asâ-yı Musa) mecmuasını bastık. Bunu da sattık. Sonra (Siracü'n-Nur) mecmuasının kâğıdını alıp bastık. Bu müddet bir sene devam etti. Sonra, 30 kadar mecmua Eğirdir'e götürülürken yolda tutularak, Eğirdir Adliyesine teslim edilmiş. Çok geçmeden Isparta Adliyesi mârifetiyle Hüsrev Altınbaşak'ın evi taharri olunup hem teksir makinesi, hem mecmualar müsadere edilerek, bir sene evvel mahkemeye verilmiştik. Neticede yasak olmayan dinî eserler olmasından Hüsrev Altınbaşak'la bana ve diğer bir arkadaşımıza ruhsatsız kitap tab'ettiğimizden bir ay ceza verildi. Biz de temyiz ettik. Henüz temyizden gelmeden Afyon hapishanesine getirildim.

İşte, yüksek mahkemenizde dinime ve dindaşlarıma olan şu hasbî hizmetim, hususan mahkemenin iade ettiği ve mea-

li Hadis-i Şerif muhteviyatı olan "5. Şuâ" meseleleri ile, Afyon Cumhuriyet Savcısı "hükümetin emniyetini ihlâl ediyorlar" diye hem beni, hem Risalenin Müellifini, hem Hüsrev Altınbaşak'la 46 talebe kardeşlerimi, "bu eserleri yazmışlar, okumuşlar" diyerek cezalandırmak istiyor.

Bu vatanda öz bir vatandaş olmakla huzurunuzda hakikatten ayrılmayarak derim ki; bu eserlerle ahlâkımızı dinen terbiye edip yükselten ve kendisine "müceddid" dediğimiz hâlde bizi reddedip kıran ve büyük bir hürmetle üstad kabul ettiğimiz Said Nursî'nin senelerden beri talebesiyim. Kendisinde ve eserlerinde ve talebelerinde hükümetin emniyetini ihlâle teşebbüs edecek hiçbir fiil olmadığına yakinen ve kat'iyen şâhidim. Hususan ittiham sebebinin birisi de; Isparta Mahkemesi yakinen hakikati muttali olmasıyla, o cihetten bize ceza vermedikleri kitap bedelleridir ki; bizim kitap bedelleriyle idâre-i maişetimizi temine hiçbir cihetle ihtiyacımız olmamakla beraber, bu satılan mecmuaların bedellerinin teksir makinesine ve kağıdının ve mürekkebinin karşılığına verilmiş olduğunu yüksek mahkemenize arz eder ve sırf Allah rızası için hüsn-ü niyetle yaptığımız bu hizmetin bir suç olmasına imkân olmamakla, yüksek mahkemenizden ve âli vicdanlarınızdan beraatımı talep ederim.[122]

[122] Müdafaalar, s. 296, 297, 298.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

MEKTUPLARI

MEKTUPLARI

Lâtince harflerle basılan Risale-i Nur Külliyatında Tahirî Mutlu Ağabeyin hiçbir mektubuna rastlayamadım. Tahirî Mutlu'nun pek çok mektubunun olacağını tahmin ediyordum. Ancak araştırmalarım neticesinde onun sadece merhum Bekir Beye yazmış olduğu bir mektubunu tesbit edebildim:

Bismillâhi Sübhanehu!

Esselâmu aleyküm ve rahmetullahi ve berakâtühû...

Çok muhterem aziz sıddık Bekir Bey kardeşimize;

Binler selâm dua ve her cihetten daimi muvaffakiyetlerinizi dileriz.

Cenâb-ı Hakk'tan hadsiz şükürler oldun ki, Medrese-i Yusufiye'den kurucunuz zamanından beri mahkemeler ve her hususta olan muvaffakiyetlerimiz sırf Cenâb-ı Hakk'ın fazl u keremi ve muazzez Üstadımızın mânevî yardımlarıdır. İnşâallah bundan böyle devam etmesini Cenâb-ı Hakk'tan niyaz ederiz... Abdunnurun hizmeti de inşâallah rızay-ı ilâhiyeye uygun olarak sizin şahsınızda Üstadımızın hizmetinde inşâallah rıza-ı ilâhiyeye muvafık olur.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM:
TAHİRÎ MUTLU'NUN ARDINDAN

TAHİRÎ MUTLU'NUN ARDINDAN

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَبِهِ نَسْتَعِينُ

Muhterem büyüğüm Abdulvahit Mutkan'ın hatıraları:

Tahirî ağabey, kimseyi gıybet etmez, kimseye de yanında gıybet ettirmezdi.

Başının ucunda bir levha vardı. (Mektubat'tan) Gıybet, ehl-i adâvet ve haset ve inadın en çok istimal ettikleri alçak bir silâhtır. İzzet-i nefis sahibi, bu pis silâha tenezzül edip istimal etmez. Nasıl meşhur bir zât demiş:

وَأُكَبِّرُ نَفْسِي عَنْ جَزَاءٍ بِغِيبَةٍ

فَكُلُّ اغْتِيَابٍ جَهْدُ مَنْ لاَ لَهُ جَهْدٌ

Yani, "Düşmanıma gıybetle ceza vermekten nefsimi yüksek tutuyorum ve tenezzül etmiyorum. Çünkü gıybet, zayıf ve zelil ve aşağıların silâhıdır."

Tahirî Ağabeye birisinin gıyabında bir şey söylense hemen bu levhaya işaret eder ya kendi okur; veya o kimseye okuturdu.

Daha sonra bir hadis-i şerif ve mealini koymuştu. O hadisi, merhum Hattat Hamid Aytaç hocaya yazdırtmıştı.

Hadisin meali şöyledir: "Allahu Tealâ Hazretlerinin farzlardan sonra en çok sevdiği amel, mü'minlerin kalplerine sevinç ve sürur vermektir."

İstanbul'da çok zaman taarruzlar olur, aramalar, yapılır. Şikâyetlere maruz kalınırdı. Bazen mahkemeler veya sorgularda isimler geçse arama olurdu.

Süleymaniye'de kalan Tahirî Ağabeyi devamlı namaz kılarken görürdüm.

O zaman 46 nolu yerimiz iki kısımdı. Üstte, Zübeyir Ağabey altta da Tahirî Ağabey ibadetle vaktini geçirirdi.

Biz bazen gece uğrar ne yapıyorlar diye bakar Tahirî Ağabeyi namaz kılarken görürdük.

1971 yılında İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 54 sanıklı dava devam ediyordu.

Biz hem mahkemeyi takip, hem mazlumları ziyaret için İzmir'e gelmiştik.

Mazlum yakınlarını ziyaret için Tire'ye gittik. Orada etrafın dikkatini çekecek bir davranış olmuş veya İzmir'den şikâyet olmuş, bilmiyorum. Polisler kaldığımız yere baskın yaptılar. Biz uzun bir sofrada yemek yiyorduk. Tahirî Ağabey de sofrada idi. Sarığı cübbesi ile birlikte yemekteydi. Biz sofrada kimimiz takkesini, kimimiz kendinin hâlini düzeltti. Tahirî Ağabey burası benim evim, deyip sarığı ile yemeğe devam etti. Rahmetullahi aleyhim ecmeîn...

Bir gün Tahirî Ağabeyle birlikte Kocamustafapaşa'da ikindi namazını cemaatle kılmıştık. Tesbihattan sonra: "Bu gün Kâbe'de gibi namazı eda ettik." dedi. Gibi kelimesini kendisi kasten ilâve ederdi.

Tahirî Ağabey geceleri erken yatar vitir namazını teheccüd namazının eda ettikten sonra kılardı.

Uzun evradları ve duaları vardı. Tek tek Nur Ağabey ve kardeşlere ismen dua ederdi.

Sabah namazının birinci rekâtında Yasin-i Şerif, ikincisinde Sûre-i Mülk'ü tane tane yavaş yavaş okurdu.

Bir gün Tahirî Ağabey bize sabah namazı kıldırırken hatırıma yakınımızdaki camiye cemaate gitmek geldi. Sonra anladım ki, bana bunu nefis ve şeytan telkin ediyorlar.

1977 yılında biz Nur hizmetinin Nur neşriyatını Tahirî Ağabeyle birlikte yürütüyorduk.

Isparta'da Üstad için okunacak mevlit için kendisine bilgi verdim ve gideceğimi söyledim, kendisini de mevlide davet ettim.

- Kardeşim! Ben hastayım öleceğim, dedi.

Şimdi o zamandaki kendi hâlimi değerlendirince, hasta hâlinde gitmemiz iyi olmadığı kalmamız daha iyi olacağımı düşünüyorum. Biz Isparta'ya vardık. Ertesi gün mevlit olacaktı. Gece Tahirî Ağabeyin vefat haberi geldi. Mevlitte bulunmadan döndük. Cenazeye iştirak ettik. Çok büyük bir cemaat oldu. Eyüp Sultan'da rahmet-i ilâhiyeye tevdi edildi. Rahmetullahi aleyhi rahmeten vasiaten.

Merhum Zübeyir Ağabey anlatıyordu. Üstadımız zamanında hizmetin birçok ihtiyaçları oluyordu. Biz Tahirî Ağabeye söylüyorduk. Tahirî Aabey peki olur efendim, der. O ihtiyacı temin ederdi. Sonra öğrenirdik ki, bir bağını veya bir mülkünü satmış onu temin etmiş. Allah hepsinden razı olsun.

Bazı kardeşlerimiz gelip Tahirî Ağabeyden bir şeyler sorduklarında, "Bunu gidin Zübeyir'den sorun." derdi.

Süleymaniye'den sonra ilk sefer bir yer alınacaktı. O yer Fatih'teki dershane idi. Zübeyir Ağabeye onu gösterelim,

münasip görürse alınsın, dendi. Zübeyir Ağabeye gidildi. O ise: Tahirî Ağabeye sorun, O hem hizmette bilgi tecrübe ve dirayet sahibidir. Hem de mülk satın almakta hünerlidir. "Bir elinde şükür bir elinde kalem bir zâttır."

Tahirî Ağabey, Zübeyir Ağabey için: -Ahî tabirde hata olmaz- Nasıl ki Hazreti Âişe (radıyallahu anha) Validemiz, ezvac-ı tahirat içinde diğerlerinden farklı meziyetlere ve hususiyetlere sahipti. Zübeyir de aramızda Üstadımızla öyle farklı durumda idi. Tedbirle ilgili hususlarda ve mühim misafirleri kabulünde Zübeyir yanında olurdu.

Recep Aydıncı 1969 yılı Eylül ayında İstanbul'a gelip beş yıl İstanbul'da Nur hizmetleri ile meşgul olup, hem Zübeyir Ağabey, hem Tahirî Ağabeyle birlikte kalmış onların dualarını almıştı.

Recep Aydıncı ilk geldiğinde altı ay Süleymaniye'de Zübeyir Ağabey ile kalmıştı. Fatih'teki Nurtaşı satın alındığı zaman ilk olarak orada kalmaya başlamıştı. 1970 yılında Tahirî Ağabey oranın üst katına geldi.

Nur dersleri, nurların tashihi, tevzii ve matbaa işlerinde çalışırdı. Ayrıca kendisi sanatkâr olduğu ve su tesisatından tut her işi yaptığı için merhum hattat Hamid Aytaç hocanın Levent'teki evine ve Cağaloğlunda çalışma yerine su depoları yapmıştı. O yıllarda İstanbul'da su kıtlığı vardı. Semtlere su nöbetle dağıtılır, bazı mahallelere nöbet sırası gece gelirdi. Ev sakinleri o saatte kaplarını doldurabilirse doldurur, yoksa 24 saat susuz kalırlardı. Onun için dershanelere su deposunu Recep yapmıştı. Dershanelerin eksiklerini tamamladığı, boyadığı ve badana yaptığı için merhum Zübeyir Ağabey ona "Menderesçi" dermiş. Merhum Tahirî Ağabey de Recep ağa diye hitap ederlermiş.

Zübeyir Ağabeyin Recep Aydıncı'ya "Menderesçi" demesi şuna işaret ediyor. Merhum ve muazzez Üstadımız merhum

Menderes'in çalışmalarını takdir ediyorlar. Bir gün merhum Mustafa Acet Ağabeyin evini tamir ettiğini gören Üstadımız "Mustafa Menderes olmuş" diyerek öyle bahsediyor.

Üstadımız son ramazanında yine rahatsız olmuşlar. Ağabeyler "Teravih namazını sekiz rekât kılalım." demişler. Üstadımız: "Hayır tamam olsun." demiş.

Farzını Üstad kıldırıyor. Bayram Ağabey, Ceylan Ağabeyin teravihi kıldırmasını istemiş. Üstadımız: Yok, yok Tahirî, Tahirî diyerek onun arkasında teravihi kılmaya devam etmişler.

Namazda bazen yapılan eksiklikleri fark edince bizlere "Mecmau'l-Adab" kitabından okuyarak ve yerlerini göstererek ikazlar yapar ve şöyle örnek verirdi.

Mahşer gününde bir adam der, Ya Rab! Ben namaz kıldım sen hiç sevap yazmamışsın. Cenab-ı Hak meleklere emreder. Bu kulumun namazını getirin. Melekler güzel olmayan bir hâlde getirip, "İşte senin namazın!" derler.

Onun için bizim namazlarımız böyle olmasın diyerek kıraatini, tâdil-i erkânını güzel yapmamızı ve adabına riayet etmemizi ister ve derdi. Nasılsa beni bekliyorsunuz. Niye sünnetleri yavaş yavaş, tâdil-i erkânla kılmıyorsunuz diye söylerdi. Yatak kıyafeti veya pijama ile namaz kılmalarına müsaade etmezdi.

1958 Ankara hapishanesinden bir hatıra:

Bulundukları koğuşta bir Nur Talebesi pijama ile imam olmak istemiş. Tahirî Ağabey, böyle imamlık olmaz deyip, kendi imam oluyor. Cemaate devam etmek isteyen o ağabeye, normal kıyafetini giymesini söylüyor. O da ona göre davranıyor.

Tahirî Ağabey ezan okunmadan seccadesini serer ezanı beklerdi. Orada kalanlardan gelenler olmazsa içten merdivenli olan dershanemiz de bizi ismen, Recep! Mehmet! Mevlüt!... diye gür sesle çağırır biz bazen şu işi bitirelim, gelelim desek, namazı kılın sonra işi bitirin, derdi.

Biz bir gün ezan vakti yemek yiyorduk. Odamızda bizi gören Tahirî Ağabey bize:

- Ahî! Hiç vaki midir, Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) namaz vaktinde yemek yesin?

Rabbimizin isimlerini ve tesbihatın kelimelerinin doğru telâffuz etmemizi isterdi. Sub, sub, demek olur mu? Her tesbihe bir Sübhanellah...Sübhanellah demek lâzım. Sizin isimlerinizi öyle çağırsalar hoşunuza gider mi? Hızlı yapılan zikir ve tesbihleri durdurur, düzgün okuyanlara, harfleri iyi söyleyenlere okuturdu.

Recep Aydıncı anlatıyor:

Bazı sabahlar bizi namaza kaldırırdı. Uyanamayınca, benim ayağımın başparmağından tutup, ayağımı sallayarak şiştiniz, şiştiniz derdi.

Kocamustafapaşa'daki dershanede Sungur Ağabey ile birlikte sohbet ediliyordu. Tahirî Ağabey:

- Ben rüya görmüyorum. Bir defa gördüm. Bana zabit elbisesi giydirdiler.

Sungur Ağabey de:

- Mübarek Ağabey, sen rüya görecek kadar uyumuyorsun ki, dedi.

Not: Zabit elbisesi dediği, mareşal rütbeli elbise.

Dershanede kalanların kendilerine ait eşyaları kullanmalarını ister, buna uymayanları hoş görmezdi. Abdest aldıktan

sonra ayağını kurulardı. Abdesthaneye girdiği pantolonla namaz kılmazdı.

Bir ramazanda marangoz Hâfız Şevket Efendi, hac arkadaşı olan Tahirî Ağabeyi iftara davet etmiş, beni de yanına aldı. Otobüse bindik. Akşam vakti fazla kalabalık değildi. Fakat otobüste açık saçık kadınlar vardı. Tahirî Ağabey:

- Hafizanallah ahî! Kucak kucağa gittik. Amazon bunlar Amazon...

İftara Gönenli Mehmet Efendi merhum da davetli imiş.

Tahirî Ağabey yemek kabını güzelce sünnetledi. Efendim bizde böyle...

Gönenli Hocamız:

- Maşâallah tam sünnet, dedi.

Tahirî Ağabey:

- Hatırladın mı? Denizli hapishanesinde sen pencerede Kur'ân okuyordun, Üstad seni dinliyordu. Ben Tahirî , Tahirî!" dedi.

Gönenli Hocamız:

- Oo efendim! hem Tahir, hem mutahhir, dedi.

Ahmet Dağıstanlı anlatıyor:

Uşak'ta müftülük sekreteri olarak vazife yapıyordum. Tahirî Ağabey Kur'ân'ımızın tevafuklu olarak basımı için cemaatimizden karz-ı hasen veya hibe olarak himmetlerini istiyordu. Bu hususa yardım edecek kimseleri topladık. Tahirî Ağabey anlatınca, imkânları da olan bir zât benden elli lira deyince, Tahirî Ağabey, "Kur'ân'ın şerefine lâyık olmalı" dedi. Bunun üzerine ben senet de olsa olur mu? Dedim. Olur denince ben bin liralık senet veriyorum dedim. Yardımlaşma sandığından bin lira ödünç alıp onu iki senede ödedim. En

genç ve memurdan gelen bu teşvik üzerine güzel bir meblağ toplandı. Allah kabul etsin!

1971 senesinde İstanbul'da askerliğimi yaptığım sırada. Bir gün ikindi namazını kıldık tesbihat yapıyorduk. Tahirî Ağabey birkaç kardeşle sabah meltemi gibi geldi. Tesbihat ve ders sırasında o huzurlu ve lezzetli hâl devam etti. Onlar dersten sonra çıktılar. O lezzetli ve feyizli hâl onlarla beraber çıktı gitti.

İstanbul'da askerliğimi yapıyordum. İzine ayrılmıştım. Süleymaniye'ye gittim. Baktım Muzaffer Aslan Ağabey orada. Bana:

- Dağıstanlı, ne yapıyorsun?

- İzne gidiyorum, dedim.

Bana:

- Beraber İzmir'e gidelim, biraz bavul taşı, dedi.

- Peki ağabey, dedim.

İzne asker elbisesi ile gidiyordum. Dershaneden çıkmadan, Zübeyir Ağabey geldi. Ne oldu, diye sordu. Ben de durumu anlattım, çok memnun oldu. Gel seni kucaklayayım, dedi. Beni şefkatle bir sardı. Sanki bir filtreden geçirdi. Ruhen kalben huzur içinde kaldım. Sevinçten merdivenden indim 360 derece Mevleviler gibi zıplayarak döndüm. Utanmasam nara atacaktım. Şevkle bavulları kaptım.

Muzaffer ağabey benim çamaşır bavulumu ben de kitap dolu iki tahta bavulu aldım. Karaköy'e kadar elle taşıdım. Karaköy'e gelince yorulduğumu hissettim.

23.01.2004

Adapazarı

NUR KAHRAMANI ATABEYLİ TAHİRİ MUTLU'NUN FOTOĞRAFLARI

KAYNAKLAR

Ersöz, Ahmet; **Beyaz Mektuplar**, Feza Yay., İstanbul 1994.
Nursî, Bediüzzaman Said; **Barla Lâhikası**, Envar Neşriyat, İstanbul.
; **Kastamonu Lâhikası**, Envar Neşriyat, İstanbul.
; **Mektubat**, Işık Yayınları, İstanbul, 2003.
; **Emirdağ Lâhikası**, I-II, Envar Neşriyat, İstanbul.
; **Şuâlar**. Envar Neşriyat, İstanbul.
; **Lem'alar**, Işık Yayınları, İstanbul, 2003.
; **Bediüzzaman Cevap Veriyor**, Envar Neşriyat, İstanbul.
; **Hutbe-i Şamiye**; Envar Neşriyat, İstanbul.
; **Sikke-i Tasdik-i Gaybî**, Envar Neşriyat, İstanbul.
; **Âyetü'l-Kübrâ**, Envar Neşriyat, İstanbul.
; **Müdafaalar**, Envar Neşriyat, İstanbul.
Şahiner, Necmeddin; **Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursî'yi Anlatıyor**, (I-IV), Yeni Asya Yay., İstanbul 1993..